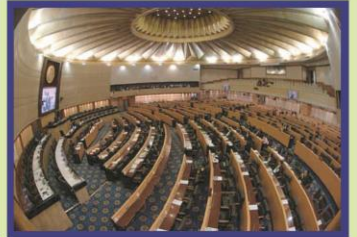

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจुरะเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๑

วันพุธที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑

อ.พ. ๑๑/๒๕๖๑

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ส่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับการยื่นคำฟ้อง และการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ให้สภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑ วรรคสอง)

(๓) กำหนดเหตุของการพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการและกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และแก้ไขเพิ่มเติมเหตุของการได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนของตุลาการศาลปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของตุลาการศาลปกครองที่สามารถกลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครอง หรือโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕)

(๕) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบ ที่มา คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของ ก.ศป. ให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มาตรา ๓๙/๑ และมาตรา ๔๑/๑ และเพิ่มมาตรา ๓๕/๒ มาตรา ๔๐ วรรคสอง และมาตรา ๔๐/๑)

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมการเสนอเรื่องต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓)

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาของศาลในการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕/๑ วรรคหนึ่ง)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

(๘) กำหนดให้มีการยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร และการนับอายุความในกรณีดังกล่าว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖)

(๙) กำหนดวิธีพิจารณาคดีแบบเร่งด่วน และกำหนดหลักเกณฑ์การไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น (เพิ่มมาตรา ๕๔ วรรคสาม และมาตรา ๕๔/๑)

(๑๐) กำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ (เพิ่มมาตรา ๖๐/๑)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๐ บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้งและให้ตุลาการพ้นจากตำแหน่ง แต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตายหรือเกษียณอายุ พ้นจากตำแหน่งตามวาระ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ มาตรา ๑๔๘ บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งประกอบด้วยประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองไม่เกินสองคน บรรดาที่ได้รับการคัดเลือกจากราชการตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๒๓๑ บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณีกฎ คำสั่ง หรือการกระทำใด ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ในเรื่องดังกล่าวให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับสมควรปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้สามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว และทั่วถึง รวมทั้งกำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาในการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล การนั่งพิจารณาคดี ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษา ของศาลปกครองชั้นต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีเนื้อหารวม จำนวน ๒๓ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑.๓.๑ กำหนดให้ส่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ให้สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบ ดังนี้ ระเบียบเกี่ยวกับการฟ้อง การดำเนินกระบวนการพิจารณา การรับฟังพยานหลักฐาน และการพิพากษาคดีปกครองตามมาตรา ๔๔

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
.....

วิธีการยื่นคำฟ้องตามมาตรา ๔๖ การดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพตามมาตรา ๖๐/๑ การกำหนดมาตรการการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาตามมาตรา ๖๖ การกำหนดคดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นตามมาตรา ๗๐ การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองตามมาตรา ๗๕/๑ หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งศาลปกครองแต่งตั้งตามมาตรา ๗๕/๒ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีได้ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลปกครองให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควรตามมาตรา ๗๕/๔ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

๑.๓.๒ กำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองเพราะเหตุลาออกขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ เป็นโรคหรือมีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นตุลาการศาลปกครอง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง และกรณีการพ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย มีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์เว้นแต่จะผ่านการประเมินสมรรถภาพให้ดำรงตำแหน่งต่อไป ถูกสั่งให้ออกจากราชการ และถูกไล่ออก ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ* (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑ วรรคสอง)

๑.๓.๓ กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองที่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ หรือบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒)

๑.๓.๔ กำหนดกรณีการพิจารณาให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งที่ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อทำการสอบสวน (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง)

๑.๓.๕ กำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลปกครองซึ่งพ้นจากตำแหน่งที่อาจได้รับการคัดเลือกให้กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครอง และกำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลปกครองซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่สามารถโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕)

๑.๓.๖ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการศาลปกครอง หรือ “ก.ศป.” ประกอบด้วย ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตุลาการศาลปกครองจำนวน ๑๐ คน และกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองจำนวน ๒ คน** (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

* แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

** แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๓.๗ กำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจะดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในเวลาเดียวกันมิได้ (ร่างมาตรา ๙ เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๕/๒)

๑.๓.๘ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกำหนดให้ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศรับสมัครบุคคลเข้ารับการเลือก และให้คณะกรรมการดำเนินการเลือกมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘)

๑.๓.๙ กำหนดระยะเวลาการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ขึ้นใหม่ในกรณีที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิจะครบวาระ (ร่างมาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙ วรรคสอง) และกำหนดระยะเวลาการเลือกซ่อมในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนครบวาระ โดยให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙/๑)

๑.๓.๑๐ กำหนดให้ ก.ศป. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒินอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๐ วรรคสอง)

๑.๓.๑๑ กำหนดอำนาจในการออกระเบียบหรือประกาศของ ก.ศป. เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตุลาการศาลปกครองและการอื่น ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ (ร่างมาตรา ๑๔ เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๐/๑) และกำหนดเกี่ยวกับการประชุมของ ก.ศป. ในการพิจารณาเรื่องเร่งด่วน ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ หรือมีแต่ไม่ครบจำนวน (ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑/๑)

๑.๓.๑๒ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ากฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย* (ร่างมาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓)

๑.๓.๑๓ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ในกรณีที่คู่กรณียื่นคำขอต่อศาลโดยอ้างว่า ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือโดยสถานะของผู้ขอ ถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร โดยกำหนดให้ศาลอาจแสวงหาข้อเท็จจริงโดยการไต่สวนหรือโดยวิธีอื่นได้ (ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕/๑)

๑.๓.๑๔ กำหนดวิธีการในการยื่นคำฟ้อง โดยให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครอง หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรืออาจส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร และการนับอายุความในกรณีดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖)

* แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๓.๑๕ กำหนดระยะเวลาการส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีหรือโดยลักษณะแห่งคดีมีความจำเป็นที่ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีเป็นการเร่งด่วน (ร่างมาตรา ๑๙ เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๙ วรรคสาม)

๑.๓.๑๖ กำหนดกรณีที่องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดอาจไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ หากองค์คณะเห็นว่าคดีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่จัดให้มีการพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม แต่หากคู่กรณีประสงค์ที่จะให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี ให้แจ้งให้ศาลทราบ และให้องค์คณะจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีต่อไป (ร่างมาตรา ๒๐ เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๙/๑)

๑.๓.๑๗ กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ โดยให้ถือเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นการกระทำต่อหน้าศาล (ร่างมาตรา ๒๑ เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๐/๑)

๑.๓.๑๘ กำหนดระยะเวลาให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครองตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (ก) และ (ข) ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ต้องทำหน้าที่ไปพลางก่อนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คงทำหน้าที่ต่อไป และให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครองตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ก) และ (ข) พ้นจากตำแหน่ง แต่ให้ทำหน้าที่ไปพลางก่อน ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๒๒)

๑.๔ ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีดังนี้

๑.๔.๑ เพื่อปรับปรุงกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดข้องในทางปฏิบัติ สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็วเหมาะสมและเกิดศักยภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๔.๒ เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้สอดคล้องและไม่เกิดความขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๔.๓ การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการบริหารจัดการคดี เป็นการอำนวยความสะดวกและเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว ทัวถึง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยสนับสนุนการลดภาระการใช้กระดาษ และลดภาระการใช้พื้นที่ของอาคารสำนักงานในการจัดเก็บเอกสารได้อีกด้วย

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๔.๔ การเพิ่มทางเลือกในการระงับข้อพิพาทให้กับประชาชน โดยกำหนดให้มีการระงับข้อพิพาททางเลือกโดยวิธีการไกล่เกลี่ยอันเป็นกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่กรณีโดยไม่เกิดปัญหาข้อขัดแย้งขึ้นใหม่นั้น ช่วยส่งผลให้จำนวนปริมาณคดีที่มีอยู่ในศาลลดลง

๑.๕ ศาลปกครอง ได้ทำการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แล้ว เห็นว่า ได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ แล้ว (ดังปรากฏอยู่ในส่วนข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ หัวข้อการดำเนินการ ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน้า - ๑ - ถึง - ๑๑ -)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เมษายน ๒๕๖๑

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายรัช ภาสข	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวธนพร เกิดผล	นิติกรปฏิบัติการ
นางกิตติมา อรุณพลทรัพย์	วิทยากรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวศิริพร แซ่ลี	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย	โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา) ๑๓

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง

และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ..... - ๑ -
- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ..... - ๑๒ -
- ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๒๕ -
- ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๒๗ -
- สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๒๘ -
- ศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์..... - ๒๙ -

ภาคผนวก

: รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับส่วนที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม) ..... (๑)

: พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ..... (๔)

: หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๘๘๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... (๖๓)

: ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ..... (๖๔)

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ..... (๗๓)
- : สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๗๖)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สาระสำคัญ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ส่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับการยื่นคำฟ้อง และการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ให้สภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑ วรรคสอง)

(๓) กำหนดเหตุของการพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการและกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และแก้ไขเพิ่มเติมเหตุของการได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนของตุลาการศาลปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของตุลาการศาลปกครองที่สามารถกลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครอง หรือโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕)

(๕) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบ ที่มา คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของ ก.ศป. ให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มาตรา ๓๙/๑ และมาตรา ๔๑/๑ และเพิ่มมาตรา ๓๕/๒ มาตรา ๔๐ วรรคสอง และมาตรา ๔๐/๑)

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมการเสนอเรื่องต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓)

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาของศาลในการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕/๑ วรรคหนึ่ง)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

(๘) กำหนดให้มีการยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร และการนับอายุความในกรณีดังกล่าว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๖)

(๙) กำหนดวิธีพิจารณาภาคีแบบเร่งด่วน และกำหนดหลักเกณฑ์การไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น (เพิ่มมาตรา ๕๔ วรรคสาม และมาตรา ๕๘/๑)

(๑๐) กำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ (เพิ่มมาตรา ๖๐/๑)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๐ บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ตุลาการพ้นจากตำแหน่ง แต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตายหรือเกษียณอายุพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ มาตรา ๑๙๘ บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งประกอบด้วยประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองไม่เกินสองคน บรรดาที่ได้รับการคัดเลือกจากราชการตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๒๓๑ บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณี กฎ คำสั่ง หรือการกระทำใด ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ในเรื่องดังกล่าวให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับสมควรปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้สามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว และทั่วถึง รวมทั้งกำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาในการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล การนั่งพิจารณาคดีในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. มาตรการรักษาการ (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ กำหนดให้สภาระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบ ดังนี้ ระเบียบเกี่ยวกับการฟ้อง การดำเนินกระบวนการพิจารณา การรับฟังพยานหลักฐาน และการพิพากษาคดีปกครองตามมาตรา ๔๔ วิธีการยื่นคำฟ้อง ตามมาตรา ๔๖ การดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพตามมาตรา ๖๐/๑ การกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราว ก่อนการพิพากษามาตรา ๖๖ การกำหนดคดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอบังคับคดี ตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นตามมาตรา ๗๐ การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของ ศาลปกครองตามมาตรา ๗๕/๑ หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งศาลปกครองแต่งตั้ง ตามมาตรา ๗๕/๒ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีได้ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลปกครองให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้า เกินสมควรตามมาตรา ๗๕/๔ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๖๐/๑ มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๕/๑ มาตรา ๗๕/๒ และมาตรา ๗๕/๔ ต้องส่งให้สภาผู้แทนราษฎรในวันนี้ออกระเบียบดังกล่าว เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบได้ ถ้าต่อมามีการเสนอคัดค้านและสภาผู้แทนราษฎรมีมติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งระเบียบดังกล่าว ให้สภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ยกเลิก ระเบียบใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

กำหนดวันตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงวันในสมัยประชุม”

๖.๒ กำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองเพราะเหตุลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ เป็นโรคหรือมีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นตุลาการศาลปกครอง ให้นำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง และกรณีการพ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย มีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์เว้นแต่จะผ่านการประเมินสมรรถภาพให้ดำรงตำแหน่งต่อไป ถูกสั่งให้ออกจาก ราชการ และถูกไล่ออก ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ* (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๑ วรรคสอง)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๑) (๓) (๔) และ (๕) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ”

๖.๓ กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองที่มีสิทธิได้รับบำเหน็จ บำนาญ หรือบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือ กฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒)

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ตุลาการศาลปกครองต้องประพฤติตนตามวินัยแห่งการเป็นตุลาการ ศาลปกครองตามที่ ก.ศป. กำหนด

ก.ศป. อาจมีมติให้ตุลาการศาลปกครองผู้ใดออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ บำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี ได้ในกรณีที่กฎหมาย ดังกล่าวบัญญัติให้ผู้ถูกสั่งให้ออกมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ แต่การให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จ บำนาญเหตุทดแทนให้ทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอย่างร้ายแรงหรือประพฤติตนไม่สมควรตามที่กำหนดในวินัย แห่งการเป็นตุลาการศาลปกครอง

(๒) หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติ หน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอแต่ไม่ถึงเหตุทุพพลภาพ

(๓) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จ บำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี ด้วย”

* แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖.๔ กำหนดกรณีการพิจารณาให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งที่ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อทำการสอบสวน (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง)

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔ ในการพิจารณาให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งโดยถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือตามมาตรา ๒๒ วรรคสาม ประกอบกับมาตรา ๒๑ (๔) หรือ (๗) หรือโดยถูกไล่ออกตามมาตรา ๒๓ (๑) หรือ (๒) ให้ ก.ศป. แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ประกอบด้วย ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดหรือตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น จำนวนสี่คน และเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือรองเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนมอบหมายจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการเพื่อทำการสอบสวน”

๖.๕ กำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลปกครองซึ่งพ้นจากตำแหน่งที่สามารถกลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครอง และกำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลปกครองซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่สามารถโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕)

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ ตุลาการศาลปกครองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิดและมีใช้เป็นการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) ก.ศป. อาจพิจารณาคัดเลือกผู้นั้นให้กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าก็ได้ ถ้าผู้นั้นมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี และยังมีอายุไม่ครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้น หรือยังมีอายุไม่ครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้นในกรณีที่เป็นผู้ซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกให้ไปดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ หากผู้นั้นมีอายุครบเกณฑ์ที่จะต้องประเมินสมรรถภาพตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง แล้วแต่ยังไม่เคยผ่านการประเมินสมรรถภาพ ให้จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพได้แม้จะมีอายุล่วงเลยการประเมินสมรรถภาพตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง แล้วก็ตาม

ตุลาการศาลปกครองซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ถ้าต้องโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองเพราะเหตุที่ครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๘/๑ วรรคสอง หรือยื่นความประสงค์ขอโอนกลับก่อนครบวาระ และผู้นั้นมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ให้ ก.ศป. พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งในลำดับอาวุโสที่เคยครอง โดยให้ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ในชั้นเดียวกับตุลาการศาลปกครองที่อยู่ในลำดับอาวุโสเท่ากันในขณะที่ผู้นั้นดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้กลับเข้ารับราชการตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบให้โอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามวรรคสอง มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้นำความในมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๘ วรรคสอง แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม
ให้นำความในมาตรา ๓๕ วรรคสาม หรือมาตรา ๑๙ วรรคสาม แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับแก่การคัดเลือกให้กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองตามวรรคหนึ่ง หรือการโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามวรรคสอง โดยอนุโลม*

๖.๖ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการศาลปกครอง (ก.ศป.)* (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๕)

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “ก.ศป.”

ประกอบด้วย

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตุลาการศาลปกครองจำนวนสิบคน

ดังนี้

(ก) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนหกคนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการ

ในศาลปกครองสูงสุด

(ข) ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นจำนวนสี่คนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการ

ในศาลปกครองชั้นต้น

(๓) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองจำนวนสองคน ที่ได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุดและตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นเลขานุการของ ก.ศป. และให้ ก.ศป. แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

๖.๗ กำหนดลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๙ เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๕/๒)

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓๕/๒ กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง

- (๒) และ (๓) จะดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) หรือ (๕) หรือกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) หรือ (๕) ในเวลาเดียวกันมิได้”

* แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๙๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖.๘ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกำหนดให้ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศรับสมัครบุคคลเข้ารับการเลือก และให้คณะกรรมการดำเนินการเลือกมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗)

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๗ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศรับสมัครบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๓ เข้ารับการเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) โดยให้คณะกรรมการดำเนินการเลือกตรวจสอบคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้ารับการเลือก แล้วจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเลือกส่งไปยังตุลาการในศาลปกครองสูงสุดและตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น และให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะทำการเลือกไปด้วย

ให้นำความในมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับแก่การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

๖.๙ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป. (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๘)

มาตรา ๓๘ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ให้เป็นไปตามที่ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป.”

๖.๑๐ กำหนดระยะเวลาการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ในกรณีที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิจะครบวาระ (ร่างมาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙ วรรคสอง)

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ก่อนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) จะครบวาระเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันแต่ไม่เกินเก้าสิบวัน ให้ดำเนินการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ในกรณีจำเป็นที่ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไป แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๖.๑๑ กำหนดระยะเวลาการเลือกซ่อมและวาระการดำรงตำแหน่ง ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนครบวาระ (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๔/๑)

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔/๑ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตาม มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) ว่างลงก่อนครบวาระ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกซ่อมให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้นั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกซ่อมก็ได้

ให้ผู้ได้รับเลือกซ่อมเป็นกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง เข้ารับหน้าที่เมื่อประธานศาลปกครองสูงสุดได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกซ่อมเป็นกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ และให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองดำเนินการประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกซ่อมในราชกิจจานุเบกษา

กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกซ่อมให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน”

๖.๑๒ กำหนดให้ ก.ศป. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๐ วรรคสอง)

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

“ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.ศป. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด”

๖.๑๓ กำหนดอำนาจในการออกระเบียบหรือประกาศของ ก.ศป. (ร่างมาตรา ๑๔ เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๐/๑)

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔๐/๑ ให้ ก.ศป. โดยมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการตุลาการศาลปกครองทั้งหมด มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตุลาการศาลปกครองและการอื่น ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ศป.”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๖.๑๔ กำหนดเกี่ยวกับการประชุมของ ก.ศป. ในกรณีที่ไม่มีการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ หรือมีแต่ไม่ครบจำนวน (ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑/๑)

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๑/๑ ในกรณีที่ไม่มีการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (ก) หรือ (ข) หรือ (๓) หรือมีแต่ไม่ครบจำนวน ถ้ากรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนไม่น้อยกว่าหกคน เห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องให้ความเห็นชอบ ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองเท่าที่มีอยู่เป็น ก.ศป. พิจารณาเรื่องเร่งด่วนนั้นได้”

๖.๑๕ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน* (ร่างมาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓)

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ากฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ในการเสนอความเห็นดังกล่าวผู้ตรวจการแผ่นดินมีสิทธิและหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒”

๖.๑๖ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล และกำหนดให้ศาลอาจแสวงหาข้อเท็จจริงโดยการไต่สวนหรือโดยวิธีอื่นได้ (ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕/๑)

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕/๑ การฟ้องคดีที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๔๕ วรรคสี่ หากคู่กรณีโดยยื่นคำขอต่อศาลโดยอ้างว่า ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือโดยสถานะของผู้ขอถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร ถ้าศาลเห็นว่ามีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะรับฟ้องไว้พิจารณา หรือในกรณีอุทธรณ์ซึ่งศาลเห็นว่ามีเหตุผลอันสมควรที่จะอุทธรณ์ได้ แล้วแต่กรณี และศาลได้แสวงหาข้อเท็จจริงโดยการไต่สวนหรือโดยวิธีอื่นแล้วเห็นว่ามีเหตุตามคำขอจริง ให้ศาลอนุญาตให้คู่กรณีนั้นคำเนนคดี โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือเฉพาะบางส่วนได้ คำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดให้เป็นที่สุด”

* แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖.๑๗ กำหนดวิธีการในการยื่นคำฟ้อง โดยให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครอง หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรืออาจส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร และการนับอายุความในกรณีดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖)

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ คำฟ้องให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครอง หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ในการนี้อาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร ตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และเพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ ให้ถือว่าวันที่ส่งคำฟ้องแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์หรือวันที่ส่งคำฟ้องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสารเป็นวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง”

๖.๑๘ กำหนดระยะเวลาการส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีหรือโดยลักษณะแห่งคดีมีความจำเป็นที่ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีเป็นการเร่งด่วน (ร่างมาตรา ๑๙ เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๙ วรรคสาม)

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในกรณีที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีหรือโดยลักษณะแห่งคดีมีความจำเป็นที่ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีเป็นการเร่งด่วน การส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบตามวรรคสอง จะส่งล่วงหน้าเป็นเวลาอันสมควรแต่ไม่ถึงเจ็ดวันก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของคู่กรณีด้วย”

๖.๑๙ กำหนดกรณีที่ต้องคัดณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดอาจไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น (ร่างมาตรา ๒๐ เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๙/๑)

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๕๙/๑ ในการพิจารณาคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น หากองค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าคดีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่ากรณีไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม องค์คณะพิจารณาพิพากษาอาจไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีก็ได้ ในกรณีนี้ให้ผู้แถลงคดีปกครองดำเนินการตามมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ในวันประชุมปรึกษาเพื่อมีคำพิพากษา

ให้ศาลแจ้งการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีตามวรรคหนึ่งพร้อมส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบ ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิคู่กรณีที่จะยื่นคำแถลงเป็นหนังสือต่อองค์คณะพิจารณาพิพากษาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และหากคู่กรณีประสงค์ที่จะให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี ให้คู่กรณีแจ้งความประสงค์เช่นนั้นให้ศาลทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีต่อไป”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๖.๒๐ กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ โดยให้ถือเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาลและเป็นการกระทำต่อหน้าศาล (ร่างมาตรา ๒๑ เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๐/๑)

มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๖

“มาตรา ๖๐/๑ เมื่อศาลเห็นสมควร หรือเมื่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีคำขอและศาลเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ความยุติธรรมหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณี ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

การดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ต้องกระทำต่อหน้าศาลและศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นการกระทำต่อหน้าศาล

ศาลอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามวรรคหนึ่งจากคู่กรณีหรือร้องขอได้ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่ประธานศาลปกครองสูงสุดกำหนด โดยไม่ถือว่าค่าใช้จ่ายนั้นเป็นค่าธรรมเนียมศาล”

๖.๒๑ กำหนดระยะเวลาให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิชุดปัจจุบันทำหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ ในวาระเริ่มแรก ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) และ (ข) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ต้องทำหน้าที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิไปพลางก่อน ตามมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ก) และ (ข) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งดำรงตำแหน่ง อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หันจากตำแหน่ง แต่ให้ทำหน้าที่กรรมการตุลาการศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งหันจากตำแหน่งตามวรรคสองและวรรคสาม ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๖ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๕/๑ มาตรา ๗๕/๒ และมาตรา ๗๕/๔ ต้องส่งให้สภาผู้แทนราษฎรในวันนี้ออกระเบียบดังกล่าว เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบได้ ถ้าต่อมามีการเสนอญัตติและสภาผู้แทนราษฎรมีมติภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่ส่งระเบียบดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ยกเลิกระเบียบใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น</p> <p>กำหนดวันตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงวันในสมัยประชุม</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๖ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๖๐/๑ มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๕/๑ มาตรา ๗๕/๒ และมาตรา ๗๕/๔ ต้องส่งให้สภาผู้แทนราษฎรในวันนี้ออกระเบียบดังกล่าว เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบได้ ถ้าต่อมามีการเสนอญัตติและสภาผู้แทนราษฎรมีมติภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่ส่งระเบียบดังกล่าว ให้สภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ยกเลิกระเบียบใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น</p> <p>กำหนดวันตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงวันในสมัยประชุม”</p>	<p>กำหนดให้ส่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับการยื่นคำฟ้อง และการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ให้สภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบ</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๒๑ ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งเมื่อ</p> <p>(๑) ตาย</p> <p>(๒) ลาออก</p> <p>(๓) สิ้นบึงประมาณที่ตุลาการศาลปกครองผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ เว้นแต่จะผ่านการประเมินสมรรถภาพให้ดำรงตำแหน่งต่อไปตามมาตรา ๓๑</p> <p>(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๘</p> <p>(๕) เป็นบุคคลล้มละลาย</p> <p>(๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ</p> <p>(๗) เป็นโรคหรือมีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นตุลาการศาลปกครองตามที่ระบุไว้ในประกาศที่ ก.ศป. กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด</p> <p>(๘) ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๒๒</p> <p>(๙) ถูกไล่ออกตามมาตรา ๒๓</p> <p>(๑๐) โอนไปรับราชการเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองหรือข้าราชการฝ่าย</p> <p>การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งนอกจาก (๑)ให้นำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง</p>	<p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๑) (๓) (๘) และ (๙) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๒๒ ตุลาการศาลปกครองต้องประพฤติตนตามวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครองตามที่ ก.ศป. กำหนด ก.ศป. อาจมีมติให้ตุลาการศาลปกครองผู้ใดออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติให้ผู้ถูกสั่งให้ออกมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ แต่การให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนให้ทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้ด้วย</p> <p>(๑) ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอย่างร้ายแรงหรือประพฤติตนไม่สมควรตามที่กำหนดในวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครอง</p> <p>(๒) หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอแต่ไม่ถึงเหตุทุพพลภาพ</p> <p>(๓) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ</p> <p>(๔) มีกรณีตามมาตรา ๒๑ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗)</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๒ ตุลาการศาลปกครองต้องประพฤติตนตามวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครองตามที่ ก.ศป. กำหนด ก.ศป. อาจมีมติให้ตุลาการศาลปกครองผู้ใดออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณีได้ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติให้ผู้ถูกสั่งให้ออกมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ แต่การให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนให้ทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้ด้วย</p> <p>(๑) ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอย่างร้ายแรงหรือประพฤติตนไม่สมควรตามที่กำหนดในวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครอง</p> <p>(๒) หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอแต่ไม่ถึงเหตุทุพพลภาพ</p> <p>(๓) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ</p> <p>การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี ด้วย”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมให้การออกจากราชการของตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายดังกล่าว และแก้ไขเพิ่มเติมเหตุของการได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนของตุลาการศาลปกครอง</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>เป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าก็ได้ ถ้าผู้นั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๘ แล้วแต่กรณี</p> <p>ตุลาการศาลปกครองซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ถ้าต้องโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองเพราะเหตุที่ครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๘/๑ วรรคสอง หรือยื่นความประสงค์ขอโอนกลับก่อนครบวาระ และผู้นั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๘ แล้วแต่กรณี ให้ ก.ศป. พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งในลำดับอาวุโสที่เคยครอง โดยให้ได้รับเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ในชั้นเดียวกับตุลาการศาลปกครองที่อยู่ในลำดับอาวุโสเท่ากันในขณะที่ผู้นั้นดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง และให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง</p>	<p>เป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าก็ได้ ถ้าผู้นั้นมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี และยังมีอายุไม่ครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้น หรือยังมีอายุไม่ครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้นในกรณีที่ เป็นผู้ซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกให้ไปดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ หากผู้นั้นมีอายุครบเกณฑ์ที่จะต้องประเมินสมรรถภาพตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง แล้วแต่ยังไม่เคยผ่านการประเมินสมรรถภาพ ให้จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพได้แม้จะมีอายุล่วงเลยการประเมินสมรรถภาพตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง แล้วก็ตาม</p> <p>ตุลาการศาลปกครองซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ถ้าต้องโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองเพราะเหตุที่ครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๘/๑ วรรคสอง หรือยื่นความประสงค์ขอโอนกลับก่อนครบวาระ และผู้นั้นมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ให้ ก.ศป. พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งในลำดับอาวุโสที่เคยครอง โดยให้ได้รับเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ในชั้นเดียวกับตุลาการศาลปกครองที่อยู่ในลำดับอาวุโสเท่ากันในขณะที่ผู้นั้นดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง</p> <p>ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้กลับเข้ารับราชการตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบให้โอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามวรรคสอง มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้นำความในมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๘ วรรคสอง แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>ที่กลับเข้ารับราชการต้องประเมินสมรรถภาพตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ผู้นั้นมีอายุครบเกณฑ์ที่จะต้องประเมินสมรรถภาพแล้วแต่ยังไม่เคยผ่านการประเมินสมรรถภาพ</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “ก.ศป.” ประกอบด้วย</p> <p>(๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ</p> <p>(๒) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครองจำนวนเก้าคน ดังนี้</p> <p>(ก) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนหกคน ซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุด</p> <p>(ข) ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นจำนวนสามคน ซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น</p> <p>(๓) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครองจำนวนสามคน ดังนี้</p> <p>(ก) ผู้ซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภาจำนวนสองคน</p> <p>(ข) ผู้ซึ่งได้รับเลือกจากคณะรัฐมนตรีจำนวนหนึ่งคน</p>	<p>ให้นำความในมาตรา ๑๕ วรรคสาม หรือมาตรา ๑๔ วรรคสาม แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับแก่การคัดเลือกให้กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองตามวรรคหนึ่ง หรือการโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามวรรคสอง โดยอนุโลม”</p> <p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “ก.ศป.” ประกอบด้วย</p> <p>(๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ</p> <p>(๒) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตุลาการศาลปกครองจำนวนสิบคน ดังนี้</p> <p>(ก) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนหกคน ซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุด</p> <p>(ข) ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นจำนวนสี่คน ซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น</p> <p>(๓) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองจำนวนสองคนที่ได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุดและตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ ที่มา และคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของ ก.ศป. ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ให้เลขานุการสำนักงานศาลปกครองเป็นเลขานุการของ ก.ศป. และให้ ก.ศป. แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ</p> <p>มาตรา ๓๗ การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ก) ให้วุฒิสภาดังคณะกรรมาธิการชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควร ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๑ จำนวนสองเท่าของจำนวนที่ต้องเลือกเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาเลือกต่อไป</p>	<p>ให้เลขานุการสำนักงานศาลปกครองเป็นเลขานุการของ ก.ศป. และให้ ก.ศป. แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”</p> <p>มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“มาตรา ๓๕/๒ กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) จะดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) หรือ (๕) หรือกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) หรือ (๕) ในเวลาเดียวกันมิได้”</p> <p>มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๓๗ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศรับสมัครบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๑ เข้ารับการเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) โดยให้คณะกรรมการดำเนินการเลือกตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้ารับการเลือก แล้วจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคล</p>	<p>กำหนดห้ามกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในเวลาเดียวกัน</p> <p>แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบและที่มาของ ก.ศป.</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ให้นำความในมาตรา ๓๖ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในวาระหนึ่ง โดยอนุโลม</p> <p>มาตรา ๓๘ การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ข) ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรจะได้รับเลือกต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาลงมติ</p> <p>ให้นำความในมาตรา ๓๖ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในวาระหนึ่ง โดยอนุโลม</p> <p>มาตรา ๓๙ กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีโดยอาจได้รับเลือกใหม่ได้อีก แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้</p> <p>ก่อนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) จะครบวาระเป็นเวลา</p>	<p>ผู้มีสิทธิได้รับเลือกส่งไปยังตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น และให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะทำการเลือกไปด้วย</p> <p>ให้นำความในมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับแก่การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในวาระหนึ่ง โดยอนุโลม</p> <p>มาตรา ๓๘ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ให้เป็นไปตามที่ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป."</p> <p>มาตรา ๑๑ ให้อยู่ในวรรคสองของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>"ก่อนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) จะครบวาระเป็นเวลา</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ไม่น้อยกว่าหกสิบวัน ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) ใหม่ โดยต้องแล้วเสร็จก่อนที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ</p> <p>(๒) แจ้งต่อประธานวุฒิสภาหรือนายกรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี เพื่อทราบ ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓)</p> <p>มาตรา ๓๔/๑ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) วางลงก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการเลือกช่อม เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้นั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกช่อมก็ได้</p> <p>การดำเนินการเพื่อให้มีการเลือกช่อมตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) กรณีตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) ให้ดำเนินการเลือกช่อมให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง</p>	<p>ไม่น้อยกว่าหกสิบวันแต่ไม่เกินเก้าสิบวัน ให้ดำเนินการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ในกรณีจำเป็นที่ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไป แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง”</p> <p>มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๓๔/๑ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) วางลงก่อนครบวาระ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกช่อมให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้นั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกช่อมก็ได้</p> <p>ให้ผู้ได้รับเลือกช่อมเป็นกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง เข้ารับหน้าที่เมื่อประธานศาลปกครองสูงสุดได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกช่อมเป็นกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ และให้เลขาธิการ</p>	<p>แทนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมที่จะครบวาระ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบและที่มาของ ก.ศป.</p> <p>แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกช่อมกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบและที่มาของ ก.ศป.</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>(๒) กรณีตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) ให้แจ้งประธานวุฒิสภาหรือนายกรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง</p> <p>กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับเลือกช่อมให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน</p> <p>ให้นำความในมาตรา ๓๖ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม</p>	<p>สำนักงานศาลปกครองดำเนินการประกาศรายชื่อบุคคลที่ได้รับเลือกช่อมในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับเลือกช่อมให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน”</p> <p>มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗</p> <p>“ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.ศป. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด”</p> <p>มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“มาตรา ๔๐/๑ ให้ ก.ศป. โดยมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการตุลาการศาลปกครองทั้งหมด มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>เพื่อให้ ก.ศป. มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>เพื่อให้ ก.ศป. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๔๑/๑ กรณีที่ไม่มีกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) หรือมีแต่ไม่ครบสามคน ถ้ากรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนไม่น้อยกว่าหกคน เห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องให้ความเห็นชอบ ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนดังกล่าวเป็นองค์ประกอบและองค์ประชุมพิจารณาเรื่องเร่งด่วนนั้นได้</p> <p>มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่ากฎหรือการกระทำใดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญให้มีสิทธิเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลปกครองได้ ในการเสนอความเห็นดังกล่าวผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีสิทธิและหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒</p>	<p>เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตุลาการศาลปกครองและการอื่น ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ศป."</p> <p>มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>"มาตรา ๔๑/๑ ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (ก) หรือ (ข) หรือ (๓) หรือมีแต่ไม่ครบจำนวน ถ้ากรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนไม่น้อยกว่าหกคน เห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องให้ความเห็นชอบ ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองเท่าที่มีอยู่เป็น ก.ศป. พิจารณาเรื่องเร่งด่วนนั้นได้"</p> <p>มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>"มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ากฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ในการเสนอความเห็นดังกล่าว</p>	<p>ตุลาการศาลปกครองและการอื่น ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ศป.</p> <p>แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการประชุมของ ก.ศป. กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของ ก.ศป.</p> <p>แก้ไขเพิ่มเติมการเสนอเรื่องต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๔๕/๑ การฟ้องคดีที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๔๕ วรรคสี่ หากคู่กรณีไต่ยื่นคำขอต่อศาลโดยอ้างว่าไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือโดยสถานะของผู้ขอถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร ถ้าศาลเห็นว่ามิใช่ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะรับฟ้องไว้พิจารณา หรือในกรณีอุทธรณ์ซึ่งศาลเห็นว่ามีเหตุผลอันสมควรที่จะอุทธรณ์ได้ แล้วแต่กรณี และศาลได้ไต่สวนแล้วเห็นว่า มีเหตุตามคำขอจริงก็ให้ศาลอนุญาตให้คู่กรณีนั้นดำเนินคดี โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือเฉพาะบางส่วนได้ คำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดให้เป็นที่สุด</p> <p>ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลเฉพาะบางส่วน หรือมีคำสั่งให้ยกคำขอ ผู้ยื่นคำขอมีสสิทธิตำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง</p> <p>(๑) ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคำขอนั้นใหม่ เพื่ออนุญาตให้ตนนำพยานหลักฐานมาแสดงเพิ่มเติมว่าไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาลได้จริง หรือโดยสถานะของผู้ขอ ถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล</p>	<p>ผู้ตรวจการแผ่นดินมีสิทธิและหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒”</p> <p>มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๔๕/๑ การฟ้องคดีที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๔๕ วรรคสี่ หากคู่กรณีไต่ยื่นคำขอต่อศาลโดยอ้างว่าไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือโดยสถานะของผู้ขอถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร ถ้าศาลเห็นว่ามิใช่ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะรับฟ้องไว้พิจารณา หรือในกรณีอุทธรณ์ซึ่งศาลเห็นว่ามีเหตุผลอันสมควรที่จะอุทธรณ์ได้ แล้วแต่กรณี และศาลได้แสวงหาข้อเท็จจริง โดยการไต่สวนหรือโดยวิธีอื่นแล้วเห็นว่า มีเหตุตามคำขอจริง ให้ศาลอนุญาตให้คู่กรณีนั้นดำเนินคดี โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือเฉพาะบางส่วนได้ คำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดให้เป็นที่สุด”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาของศาลในการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล เพื่อให้ศาลแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นนอกจากไต่สวนได้</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>จะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร</p> <p>(๒) ยื่นอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อศาลปกครองสูงสุด</p> <p>ในกรณีที่คู่กรณีใช้สิทธิตาม (๑) หรือ (๒) อย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว จะใช้สิทธิอีกประการหนึ่งมิได้</p> <p>การยื่นคำขอ การพิจารณาคำขอ การขอให้พิจารณาใหม่ การอุทธรณ์และการดำเนินกระบวนการพิจารณาอื่นใดที่เกี่ยวกับการขอคำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ออกตามมาตรา ๔๔</p> <p>มาตรา ๔๖ คำฟ้องให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครอง ในการนี้อาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ ให้ถือว่าวันที่ส่งคำฟ้องแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์เป็นวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง</p>	<p>มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๔๖ คำฟ้องให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครอง หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ในการนี้อาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสารตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และเพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ ให้ถือว่าวันที่ส่งคำฟ้องแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์หรือวันที่ส่งคำฟ้องทางไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสารเป็นวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง”</p> <p>มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการยื่นคำฟ้อง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว และทั่วถึง</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>“ในกรณีที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีหรือโดยลักษณะแห่งคดีมีความจำเป็นที่ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีเป็นการเร่งด่วน การส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบตามวรรคสอง จะส่งล่วงหน้าเป็นเวลาอันสมควรแต่ไม่ถึงเจ็ดวันก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของคู่กรณีด้วย”</p> <p>มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“มาตรา ๕๙/๑ ในการพิจารณาคดีอุทธรณ์ คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น หากองค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าคดีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม องค์คณะพิจารณาพิพากษาอาจไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีก็ได้</p> <p>ในกรณีนี้ให้ผู้แถลงคดีปกครองดำเนินการตามมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ในวันประชุมปรึกษาเพื่อมีคำพิพากษาให้ศาลแจ้งการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีตามวรรคหนึ่ง พร้อมส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบ ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิคู่กรณีที่ยื่นคำแถลงเป็นหนังสือต่อองค์คณะพิจารณาพิพากษายกในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับแจ้ง และหากคู่กรณีประสงค์ที่จะให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีให้คู่กรณีแจ้งความประสงค์เช่นนั้นให้ศาลทราบภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่รับแจ้ง และให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีต่อไป”</p>	<p>กำหนดวิธีพิจารณาคดีแบบเร่งด่วน เพื่อให้สอดคล้องกับคดีบางประเภทที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาให้ศาลพิจารณาโดยเร็ว หรือลักษณะแห่งคดีมีความจำเป็นที่ศาลต้องพิจารณาเป็นการเร่งด่วน</p> <p>เพื่อให้ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจกำหนดการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีในคดีที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือคดีที่การไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม ซึ่งเป็นคดีที่ได้มีการอุทธรณ์ คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“มาตรา ๖๐/๑ เมื่อศาลเห็นสมควร หรือเมื่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีคำขอและศาลเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ความยุติธรรมหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณี ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด</p> <p>การดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ต้องกระทำต่อหน้าศาล และศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นการกระทำต่อหน้าศาล</p> <p>ศาลอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามวรรคหนึ่งจากคู่กรณีที่ร้องขอได้ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่ประธานศาลปกครองสูงสุดกำหนด โดยไม่ถือว่าค่าใช้จ่ายนั้นเป็นค่าธรรมเนียมศาล”</p> <p>มาตรา ๒๒ ในวาระเริ่มแรก ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p>	<p>กำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล และคู่กรณี</p> <p>กำหนดบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (ก) และ (ข) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ต้องทำหน้าที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิไปพลางก่อนตามมาตรา ๒๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ก) และ (ข) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งดำรงตำแหน่ง อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่ง แต่ให้ทำหน้าที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้</p>	

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสองและวรรคสาม ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ</p> <p>มาตรา ๒๓ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>	

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*

๑. สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๐ บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ตุลาการพ้นจากตำแหน่ง แต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย หรือเกษียณอายุ พ้นจากตำแหน่งตามวาระ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ มาตรา ๑๙๘ บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งประกอบด้วยประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองไม่เกินสองคนบรรดาที่ได้รับการคัดเลือกจากราชการตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๒๓๑ บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณีกฎ คำสั่ง หรือการกระทำใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ในเรื่องดังกล่าวให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับสมควรปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้สามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์ อีเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว และทั่วถึงรวมทั้งกำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาในการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล การนั่งพิจารณาคดีในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้^๑

๒. สรุปการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ศาลปกครองได้จัดให้มี

---

*เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑ บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้^๒

๒.๑ วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... รวมระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน โดยในการรับฟังความคิดเห็นศาลปกครองได้เปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะผ่านทางเว็บไซต์ของศาลปกครอง (www.admincourt.go.th) หรือส่งเป็นหนังสือมายังสำนักงานศาลปกครอง (สำนักกฎหมาย) เลขที่ ๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๒.๒ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

ศาลปกครองจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๒๐ วัน

๒.๓ พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

ทั่วราชอาณาจักร

๒.๔ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

๑) การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๑) แก้ไขเพิ่มเติมเหตุที่จะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในกรณีตาย เกษียณอายุราชการ ถูกสั่งให้ออกจากราชการ และถูกไล่ออกให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

๑.๒) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรา ๑๙๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๓) แก้ไขเพิ่มเติมสิทธิในการเสนอคดีต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดินให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

---

^๒ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ดูภาคผนวกหน้า (๗๖))

๒) การแก้ไขปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๑) เพิ่มบทบัญญัติรองรับอำนาจศาลปกครองให้ดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองได้ โดยกำหนดให้บรรดาคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด เว้นแต่คดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น ให้ศาลปกครองมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

๒.๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลหรือแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวได้ตามความจำเป็นและสมควร

๒.๓) เพิ่มเติมบทบัญญัติรองรับการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ดังนี้

๒.๓.๑) การยื่นคำฟ้อง กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีอาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด และกำหนดวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองในกรณีดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ

๒.๓.๒) การดำเนินกระบวนการพิจารณา กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ และให้ถือว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นกรกระทำต่อหน้าศาลหรือองค์คณะพิจารณาพิพากษา ทั้งนี้ ศาลอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าวได้

๒.๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดอาจจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีหรือไม่ก็ได้ สำหรับคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่มีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่นั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม และกำหนดวิธีพิจารณาคดีแบบเร่งด่วน โดยส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าเป็นเวลาอันสมควรก่อนเริ่มการนั่งพิจารณาคดี

๓) การแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นอื่น ๆ

แก้ไขเพิ่มเติมให้ ก.ศ.ป. สามารถพิจารณาคัดเลือกตุลาการศาลปกครองที่พ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิดและมีใช่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นบุคคลล้มละลายหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการหรือถูกไล่ออกกลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าได้ ถ้าผู้นั้นยังมีอายุไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้น

๒.๕ ความเห็นที่ได้จากการรับฟังในแต่ละประเด็น

๑) การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๑) แก้ไขเพิ่มเติมเหตุที่จะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในกรณีตาย เกษียณอายุราชการ ถูกสั่งให้ออกจากราชการ และถูกไล่ออกให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ (เห็นด้วย ๙ ราย)

กรณีเห็นด้วย

เป็นการแก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๒) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรา ๑๙๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เห็นด้วย ๑๑ ราย)

กรณีเห็นด้วย

(๑) เป็นการแก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) เห็นด้วยในหลักการ แต่มีข้อสังเกตว่า

(๒.๑) ร่างมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติฯ ได้ระบุถึงกรณีกรรมการตุลาการผู้ทรงคุณวุฒิจะดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง และกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) ในเวลาเดียวกันไม่ได้ แต่จากการพิจารณาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่พบมาตราที่อ้างถึง คือ มาตรา ๔๑/๒ และมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) แต่อย่างไร

(๒.๒) ร่างมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ระบุถึงกรณีก่อนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ จะครบวาระเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการตุลาการฯ ใหม่ ให้แล้วเสร็จก่อนชุดเดิมจะพ้นวาระ แต่ไม่ได้กำหนดผู้มีอำนาจดำเนินการคัดเลือกกรรมการตุลาการฯ ใหม่ไว้ ซึ่งอาจมีปัญหาว่าเป็นอำนาจของบุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการ

๑.๓) แก้ไขเพิ่มเติมสิทธิในการเสนอคดีต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดินให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เห็นด้วย ๙ ราย ไม่เห็นด้วย ๒ ราย)

กรณีเห็นด้วย

เป็นการแก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กรณีไม่เห็นด้วย

(๑) ตามมาตรา ๔๓ (เดิม) ใช้คำว่า “การกระทำของหน่วยงานทางปกครอง” แต่ในมาตราที่แก้ไขใหม่ใช้คำว่า “การกระทำของหน่วยงานของรัฐ” แทน เห็นว่าการใช้ถ้อยคำดังกล่าวอาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความ เนื่องจากคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ไม่มีนิยามไว้ในกฎหมายดังเช่นคำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” จึงควรใช้คำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” เช่นเดิม หรือกำหนดนิยามความหมายของคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ให้ชัดเจน

(๒) ร่างมาตรา ๑๙ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ระบุกรณีผู้ตรวจการแผ่นดิน เห็นว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง โดยมีการใช้คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” แทนคำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” ซึ่งอาจจะไม่ครอบคลุมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครองด้วย

๒) การแก้ไขปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๑) เพิ่มบทบัญญัติรองรับอำนาจศาลปกครองให้ดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองได้ โดยกำหนดให้บรรดาคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด เว้นแต่คดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น ให้ศาลปกครองมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ (เห็นด้วย ๑๓ ราย)

กรณีเห็นด้วย

(๑) เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อคู่กรณี โดยจะสามารถยุติข้อพิพาทได้ตามความต้องการของคู่กรณีอย่างแท้จริงและยุติธรรม

(๒) การพยายามใช้กระบวนการไกล่เกลี่ย ซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้คู่กรณีมีโอกาสได้ขอยุติทางคดีที่เร็วขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลปกครองสูงสุดด้วย

(๓) เห็นด้วยในหลักการ โดยมีข้อสังเกตว่า

(๓.๑) คดีปกครองส่วนใหญ่เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของกฎหรือคำสั่งทางปกครอง โดยขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนกฎหรือคำสั่งทางปกครองดังกล่าว การที่บทบัญญัติของกฎหมายนี้กำหนดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ทั้งหมด รวมถึงข้อพิพาทที่เกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองด้วยนั้น อาจทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้เสียหายจากกฎหรือคำสั่ง

ทางปกครองนั้น ได้รับการเยียวยาที่ไม่เหมาะสมหรือน้อยกว่าที่ควรจะได้รับ ดังนั้น กระบวนการไกล่เกลี่ยของศาลปกครองน่าจะใช้กับข้อพิพาททางปกครองที่มีการเรียกร้องให้ชำระหนี้เงินมากกว่า จึงควรกำหนดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองในบางประเภทเท่านั้น เช่น คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดทางปกครองที่ผู้ฟ้องคดีมีการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทน จากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

(๓.๒) เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ต้องมีการออกกฎหมายลำดับรอง จึงควรกำหนดให้มีการออกหลักเกณฑ์ดังกล่าวโดยทันทีหรือโดยเร็ว ภายหลังที่กฎหมายบังคับใช้

(๓.๓) เห็นควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในคดีปกครอง ไว้ในพระราชบัญญัติแทนการกำหนดในอนุบัญญัติ เนื่องจากกรณีดังกล่าวย่อมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ในการที่คู่กรณีจะเข้าดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยไม่มีสาระสำคัญ ฝ่ายนิติบัญญัติจึงสมควรที่จะ กำหนดรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในคดีปกครอง ให้สมบูรณ์และครบถ้วนอย่างเป็นระบบ มากกว่าที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังเช่นในประเด็นดังต่อไปนี้

(๓.๓.๑) ควรกำหนดให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ โดยไม่จำกัดเฉพาะคดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ควรเปิดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้เป็นการทั่วไป

(๓.๓.๒) ควรกำหนดให้มีการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางปกครองโดยพิจารณาให้มีการไกล่เกลี่ยนอกศาล (ก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง) และการไกล่เกลี่ยในศาล (เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง) และควรกำหนดให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ ตุลาการศาลปกครองเป็นผู้ไกล่เกลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นอีกช่องทางหนึ่งด้วย

(๓.๓.๓) ควรกำหนดสาระสำคัญของ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยเฉพาะบทบาทของคู่กรณีในการจะริเริ่มดำเนินการและยุติการไกล่เกลี่ย โดยให้ความสำคัญกับความยินยอมของคู่กรณีเป็นปัจจัยสำคัญ และศาลปกครองควรมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือให้คู่กรณีสามารถทำการไกล่เกลี่ยกันได้ ตามความประสงค์

(๓.๓.๔) ควรกำหนดบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลในการสั่งพัก การดำเนินกระบวนการพิจารณาไว้ เพื่อรอผลการไกล่เกลี่ย เนื่องจากกรณีที่ศาลปกครองจะพิจารณาหรือ ดำเนินคดีไปควบคู่กับการดำเนินการไกล่เกลี่ยย่อมส่งผลเสียต่อการไกล่เกลี่ย เพราะคู่กรณีจะมีความรู้สึกในการเผชิญหน้ากันอยู่เสมอ การไกล่เกลี่ยอาจจะประสบความสำเร็จได้น้อย

(๓.๓.๕) ควรกำหนดให้ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือ มีคำสั่งตามข้อตกลงที่ได้จากการไกล่เกลี่ยโดยให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามที่คู่กรณีตกลงกัน หรือ กำหนดให้ข้อตกลงระหว่างคู่กรณีที่ทำขึ้นโดยเป็นผลมาจากการไกล่เกลี่ยเป็นสัญญาทางปกครอง หากคู่กรณีฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือสัญญาที่ตกลงกันดังกล่าว ก็ให้สิทธิคู่กรณีอีกฝ่าย

ยื่นคำขอต่อศาลเพื่อให้มีการบังคับตั้งเช่นการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลได้ ทั้งนี้ การที่ศาลปกครองจะพิพากษาตามข้อตกลงหรือจะบังคับตามข้อตกลงของคู่กรณีอันเป็นผลมาจากการไกล่เกลี่ย ศาลปกครองสามารถที่จะตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของข้อตกลงดังกล่าวได้ ก่อนที่จะมีคำพิพากษาตามข้อตกลงหรือก่อนที่จะบังคับคดีตามข้อตกลงของคู่กรณี

(๔) กระบวนการยุติธรรมมีช่องทางการระงับข้อพิพาทได้โดยการไกล่เกลี่ย จะช่วยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วและทันท่วงที

(๕) เป็นการช่วยให้การทำงานของศาลปกครองก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น สามารถอำนวยความสะดวกและความสะดวกให้ประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๒.๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลหรือแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอตกลงได้ตามความจำเป็นและสมควร (เห็นด้วย ๑๐ ราย ไม่เห็นด้วย ๑ ราย)

กรณีเห็นด้วย

กระบวนการดังกล่าวเชื่อว่าจะน่าจะเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้มากขึ้น

กรณีไม่เห็นด้วย

ในการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลควรกำหนดให้ศาลต้องไต่สวนทุกกรณี มิเช่นนั้น อาจทำให้มีผู้ขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลมากขึ้น และทำให้คดีเข้าสู่ศาลเป็นจำนวนมาก จึงเห็นว่าไม่ควรมีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรานี้

๒.๓) เพิ่มเติมบทบัญญัติรองรับการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ดังนี้

๒.๓.๑) การยื่นคำฟ้อง กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีอาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด และกำหนดวันที่ถือว่าเป็นวันยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองในกรณีดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ

๒.๓.๒) การดำเนินกระบวนการพิจารณา กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ และให้ถือว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็น การกระทำต่อหน้าศาลหรือองค์คณะพิจารณาพิพากษา ทั้งนี้ ศาลอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าวได้ (เห็นด้วย ๑๓ ราย)

กรณีเห็นด้วย

(๑) เนื่องจากจะทำให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๒) เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดีของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นการตอบสนองนโยบาย THAILAND 4.0 ของรัฐบาลด้วย

(๓) การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ง่ายมากขึ้น และรวดเร็ว

(๔) เป็นการช่วยให้การทำงานของศาลปกครองก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น สามารถอำนวยความสะดวกและความสะดวกให้ประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

(๕) เห็นด้วยในหลักการ แต่มีข้อสังเกตว่า

- การยื่นคำฟ้องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดนั้น เจ้าหน้าที่ศาลปกครองฝ่ายรับฟ้องอาจจะไม่สามารถให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดเหมือนกรณีผู้ฟ้องคดีเดินทางมายื่นฟ้องยังศาลปกครอง เช่น ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ระบุชื่อผู้ฟ้องคดีในคำฟ้อง หรือใช้นามแฝง หรือฟ้องในนามตัวแทนกลุ่มโดยไม่ได้ระบุชื่อและชื่อสกุลจริง ซึ่งสำนักงานศาลปกครองไม่อาจเสนอคำฟ้องนี้ต่อศาลเพื่อพิจารณาพิพากษาให้ได้ เนื่องจากไม่มีตัวผู้ฟ้องคดีที่จะชี้แจงให้ถ้อยคำต่อศาล หรือกรณีระบุชื่อตัวหรือชื่อสกุลแต่ไม่ระบุที่อยู่มาด้วย ประกอบการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง ราษฎรสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยทนายความ ดังนั้น เพื่อป้องกันข้อบกพร่องหรือปัญหาในการยื่นคำฟ้อง อันจะเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีเสียโอกาสที่จะได้รับการพิจารณาพิพากษาคดี การออกระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ควรมีความครอบคลุมเพื่อรองรับปัญหาดังกล่าว

(๖) เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาลสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดอาจจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีหรือไม่ก็ได้ สำหรับคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่มีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่นั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม และกำหนดวิธีพิจารณาคดีแบบเร่งด่วน โดยส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าเป็นเวลาอันสมควรก่อนเริ่มการนั่งพิจารณาคดี (เห็นด้วย ๑๐ ราย)

กรณีเห็นด้วย

(๑) เห็นด้วยในหลักการ แต่มีข้อสังเกตว่า

(๑.๑) คำว่า “เห็นว่าการไม่นั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม องค์กรคณะพิจารณาพิพากษาอาจไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีก็ได้” เห็นว่า ควรมีการออกระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับขอบเขตคำว่า “ไม่ทำให้เสีย

ความยุติธรรม” เพื่อลดข้อโต้แย้งเรื่องการตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในการดำเนิน กระบวนการพิจารณา

(๑.๒) การให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดจะจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีหรือไม่ก็ได้ นั้น เป็นการทำให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน แต่หากไม่มีการนั่งพิจารณาคดีควรมีหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการยกเว้นการนั่งพิจารณาคดีที่ชัดเจน เพื่อความโปร่งใสเป็นธรรม ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

๓) การแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นอื่น ๆ

แก้ไขเพิ่มเติมให้ ก.ศป. สามารถพิจารณาคัดเลือกตุลาการศาลปกครองที่พ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิดและมีใช่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการหรือถูกไล่ออก กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าได้ ถ้าผู้นั้นยังมีอายุไม่ครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้น (เห็นด้วย ๘ ราย ไม่เห็นด้วย ๑ ราย)

กรณีเห็นด้วย

เห็นด้วยในหลักการ แต่มีข้อสังเกตว่า ข้อสังเกตเกี่ยวกับมาตรา ๖ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือกให้ตุลาการศาลปกครองกลับเข้ารับราชการ ซึ่งไม่เปิดโอกาสให้บุคคลที่พ้นจากตำแหน่ง เพราะเป็นบุคคลล้มละลายตามมาตรา ๒๑ (๕) ให้สามารถกลับเข้ารับราชการได้ เนื่องจากวัตถุประสงค์หนึ่งของกฎหมายล้มละลาย คือ ต้องการเปิดโอกาสให้บุคคลผู้ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ หรือ ผู้มี “หนี้สินล้นพ้นตัว” ได้อาศัยช่องทางที่สุจริตโดยผ่านทางกระบวนการยุติธรรมทางกฎหมายได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ โดยปราศจากภาระผูกพันจากหนี้เดิม เพื่อให้บุคคลผู้ซึ่งต้องประสบปัญหาภาวะทางการเงินที่หลายกรณีเกิดจากปัจจัยภายนอกอันไม่สามารถควบคุมได้ สามารถกลับเข้ามาในระบบเศรษฐกิจและกลับมาเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศต่อไปได้ ซึ่งรู้จักกันทั่วไปในนามของหลักการ “Fresh Start” ดังนั้น การไม่เปิดโอกาสให้ตุลาการศาลปกครองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุตามมาตรา ๒๑ (๕) ให้สามารถกลับเข้ารับราชการได้ อาจทำให้ศาลปกครองสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าไปได้

กรณีไม่เห็นด้วย

การคัดเลือกตุลาการศาลปกครอง โดยการจัดสอบคัดเลือกใหม่กับการให้กลับเข้ารับราชการ น่าจะมีความแตกต่างในเรื่องต้นทุนกับระยะเวลาในการฝึกอบรมบุคลากร เพื่อให้บุคลากรนั้นเป็นตุลาการศาลปกครองที่ดี ซึ่ง ก.ศป. มีความจำเป็นถึงขนาดที่จะต้องให้บุคลากรที่พ้นจากตำแหน่งแล้วกลับเข้ารับราชการหรือไม่ อย่างไร และบุคคลที่จะกลับเข้ารับราชการ หากพ้นจากราชการเป็นระยะเวลาานาน จะมีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการเป็นตุลาการศาลปกครอง

หรือไม่ อย่างไร และในระหว่างที่พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองจะเชื่อได้อย่างไรว่า บุคคลนั้น จะไม่มีส่วนได้เสียหรือประโยชน์ขัดกับงานของศาลปกครอง เพราะหากให้บุคคลลักษณะนั้น กลับเข้ารับราชการ อาจจะทำให้ศาลปกครองถูกวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลบได้

๔) ประเด็นอื่น ๆ

อยากให้ศาลปกครองเพิ่มสิทธิในการฟ้องคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครอง แก่ผู้ฟ้องคดี เพื่อที่ประชาชนทั่วไปจะได้ไม่ต้องเสียเวลาไปฟ้องคดีถึงสองศาล เช่นเดียวกับศาลอาญา

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมายอย่างรอบด้าน^๓

ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

- ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง
ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง บุคลากรอื่นของสำนักงานศาลปกครอง และประชาชนทั่วไปหรือองค์กรหรือหน่วยงานอื่น

ด้านอื่น ๆ

- เชิงบวก

การปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองนั้น เป็นไปเพื่อให้ประชาชนได้รับการพิจารณาคดีที่รวดเร็ว และยังเป็นการเพิ่มทางเลือกให้ประชาชน ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่ายและมีประสิทธิภาพ อาทิ การเพิ่มการระงับข้อพิพาท ทางเลือกโดยวิธีการไกล่เกลี่ย และการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนแล้ว ยังช่วย สนับสนุนการลดภาระการใช้กระดาษ และลดภาระการใช้พื้นที่ของอาคารสำนักงานในการจัดเก็บ เอกสาร อีกทั้งการปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังเป็นไปเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ประชาชนทั่วไป หน่วยงานหรือองค์กร ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และบุคลากรอื่นในสำนักงานศาลปกครอง

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

^๓ หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist)

**๔. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
ต่อประชาชน**

มีการจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ผ่านทาง www.admincourt.go.th ของศาลปกครอง^๔

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ศาลปกครองได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แล้ว เห็นควรยืนยันตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว

๖. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เห็นว่า ได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ แล้ว

---

^๔ อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ ๒, หน้า -๒-

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

ศาลปกครอง

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในกรณีตาย เกษียณอายุราชการ ถูกสั่งให้ออกจากราชการ และถูกไล่ออก ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนวยหน้าที่ และการประชุมของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรา ๑๙๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมสิทธิในการเสนอคดีต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดินให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เพื่อปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้เพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อรองรับอำนาจศาลปกครองในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง โดยกำหนดให้บรรดาคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด เว้นแต่คดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น ให้ศาลปกครองมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ อันเป็นการเพิ่มวิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกโดยวิธีการไกล่เกลี่ยให้กับคู่กรณีในคดีปกครอง แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลหรือแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวได้ตามความจำเป็นและสมควร และแก้ไขเพิ่มเติมให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดอาจจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีหรือไม่ก็ได้ สำหรับคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่มีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่นั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม และกำหนดวิธีพิจารณาคดีแบบเร่งด่วน โดยส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าเป็นเวลาอันสมควรก่อนเริ่มการนั่งพิจารณาคดี อันเป็นการแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อรองรับการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้กับกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล อันเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีอาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด และกำหนดวันที่ถือว่าเป็นวันยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองในกรณีดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ และกำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ โดยให้ถือว่า การดำเนิน

/ กระบวนพิจารณา...

กระบวนการพิจารณาดังกล่าว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นการกระทำต่อหน้าศาลหรือองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดี ทั้งนี้ ศาลอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าวได้

นอกจากนี้ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ ก.ศป. สามารถพิจารณาคัดเลือกตุลาการศาลปกครองที่พ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิดและมีใช่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการหรือถูกไล่ออก กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าได้ ถ้าผู้นั้นยังมีอายุไม่ครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้น อันเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถได้กลับมาเป็นตุลาการศาลปกครอง

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

๑. แก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติของกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีที่มีขั้นตอนมากและเคร่งครัดเกินไป เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. เพิ่มทางเลือกในการระงับข้อพิพาทให้กับประชาชน โดยกำหนดให้มีการระงับข้อพิพาททางเลือกโดยวิธีการไกล่เกลี่ย อันเป็นกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่กรณีทั้งสองฝ่าย นำมาซึ่งความสงบสุขและไม่เกิดปัญหาข้อขัดแย้งขึ้นใหม่ อีกทั้งยังส่งผลให้ปริมาณคดีที่มีอยู่ในศาลมีจำนวนลดลงอีกด้วย

๓. การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล และการบริหารจัดการคดี เป็นการอำนวยความสะดวกและการบริการประชาชนให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. ปรับปรุงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อมิให้เกิดกรณีกฎหมายขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

โดยที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง และการกำหนดองค์ประกอบ ที่มา และจำนวนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครอง รวมทั้งกรณีการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินต่อศาลปกครอง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสมควรแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญดังกล่าว

โดยที่บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาคดีปกครองในบางเรื่องยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และยังไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควร สมควรปรับปรุงวิธีพิจารณาคดีปกครอง โดยกำหนดบทบัญญัติรองรับอำนาจศาลปกครองเพื่อดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง รวมทั้งกำหนดกระบวนการในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลให้สอดคล้องกับความจำเป็นในแต่ละกรณี อีกทั้งการยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองนั้น นอกจากให้ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นคำฟ้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครองหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนแล้ว สมควรกำหนดช่องทางเพิ่มเติมให้สามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด และในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ได้กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทาง

/ จอภาพได้...

จอกภาพได้ โดยให้ถือว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นการกระทำต่อหน้าศาลหรือองค์คณะพิจารณาพิพากษา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของศาลปกครองได้โดยง่าย สะดวก และทั่วถึง อนึ่ง ด้วยยังปรากฏว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลยังไม่สอดคล้องกับความจำเป็นในแต่ละกรณี สมควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น และเนื่องจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับการนั่งพิจารณาคดียังไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ปรากฏขึ้นจริง ประกอบกับการกำหนดให้มีการส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าก่อนการนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยไม่มีทางเลือกให้ศาลกำหนดเป็นอย่างอื่นได้ ไม่สอดคล้องกับความเร่งด่วนของการพิจารณาคดีปกครองบางประเภท เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงวิธีพิจารณาพิพากษาคดีปกครองแล้ว ยังสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ ก.ศป. สามารถพิจารณาคัดเลือกตุลาการศาลปกครองที่พ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิดและมีใช่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการหรือถูกไล่ออก กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าได้ ถ้าผู้นั้นยังมีอายุไม่ครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้น

จากเหตุปัจจัยดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

การที่แก้ไขพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ในครั้งนี้ เป็นไปเพื่อปรับปรุงบทบัญญัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หากไม่ดำเนินการจะส่งผลกระทบ ดังนี้

๑. การปรับปรุงให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เมื่อบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หากไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งเป็นกฎหมายลูกบทขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท อีกทั้งมาตรา ๒๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเสนอกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๘ ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตุลาการศาลปกครอง ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ โดยในร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

/ ๒. การปรับปรุง...

๒. การปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีการปรับปรุงกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดข้องในทางปฏิบัติ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น กระบวนการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ศาลจะต้องทำการไต่สวนทุกกรณี แม้จะมีพยานหลักฐานครบถ้วนแล้ว ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงได้มีการแก้ไขโดยกำหนดให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาไต่สวนหรือแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นตามความจำเป็นและสมควร หากไม่ดำเนินการแก้ไข ปัญหาในทางปฏิบัติที่ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีมีความล่าช้าจะไม่ได้รับการแก้ไข

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้เพิ่มทางเลือกในการระงับข้อพิพาทให้กับประชาชน โดยวิธีการไกล่เกลี่ย อันเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่กรณีให้เกิดความพึงพอใจ และยังคงส่งผลให้ปริมาณคดีที่มีอยู่ในศาลมีจำนวนลดลง หากไม่ดำเนินการ ประชาชนไม่สามารถใช้วิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกโดยวิธีการไกล่เกลี่ยได้ จะต้องเข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลแต่เพียงอย่างเดียว แม้ว่าคู่กรณีทั้งสองฝ่ายจะสามารถตกลงกันได้ และข้อตกลงดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎหมาย

๒.๓ ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้เพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล เช่น กำหนดให้มีการฟ้องคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ ห้องพิจารณาทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งหากไม่ดำเนินการแก้ไข กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลจะไม่ได้รับการพัฒนา ในขณะที่พัฒนาการของเทคโนโลยีในสังคมภายนอกได้มีความก้าวหน้าไปมาก อีกทั้งข้อเรียกร้องขององค์กรระหว่างประเทศในการนำตัวชี้วัดมาจัดลำดับความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (Doing Business) ของประเทศต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย ได้มีการกำหนดให้มีการประเมินผลในเรื่องศาลอัตโนมัติด้วย

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กล่าวมาแล้วนั้น จำเป็นต้องอาศัยวิธีการทางนิติบัญญัติ โดยการตราพระราชบัญญัติ ทั้งนี้ ตามเหตุผลที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๑.๒ ไม่มีทางเลือกอื่น

แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

มาตรการที่สนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจ ได้แก่

๑. การปรับปรุงให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อปรับปรุงการบริหารงานบุคคลตุลาการศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง โดยกำหนดองค์ประกอบ ที่มา และจำนวนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองในบางกรณี รวมทั้งการเสนอเรื่องของผู้ตรวจการแผ่นดินต่อศาลปกครอง ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

/ ๒. การปรับปรุง...

๒. การปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง

การกำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับอำนาจศาลปกครองในการดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง และปรับปรุงกระบวนการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ตลอดจนเพิ่มทางเลือกให้ประชาชนในการยื่นคำฟ้องและการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และปรับปรุงการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลปกครองสูงสุดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น และให้การดำเนินงานของศาลปกครองสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม

๑.๕ การกึ่งนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

โปรดดูรายละเอียดในข้อ ๑.๑

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

การพิจารณาพิพากษาคดีที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันเป็นผลให้ประชาชนได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม อีกทั้งทำให้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

อาศัยตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ คือ ศาลปกครองผลิตคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนได้ในระยะเวลาอันสมควร (รวดเร็วขึ้น) และประชาชนมีความพึงพอใจในการได้รับบริการ เมื่อศาลปกครองนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดี และนำการระงับข้อพิพาททางเลือกโดยวิธีการไกล่เกลี่ยมาใช้ อันเป็นการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางเลือกที่ศาลสามารถนำไปใช้ควบคู่ไปกับการพิจารณาพิพากษาคดี เพื่อให้ประชาชนสามารถยุติข้อพิพาทได้ด้วยตนเองอันเป็นการสร้างความพึงพอใจร่วมกัน อีกทั้งยังช่วยลดปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองได้ด้วย

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

ภารกิจอำนวยความสะดวกทางปกครองโดยสถาบันศาลปกครอง ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เป็นภารกิจของรัฐโดยเฉพาะ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา ๑๙๗)

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชนหรือไม่ อย่างไร

/ ๒.๒ เมื่อคำนึง...

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่องการอำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครองโดยศาลปกครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามหมวด ๑๐ ส่วนที่ ๓ ศาลปกครอง

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่องการจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร ตามมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่องการปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคง โดยการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ตามยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง .....

แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน ได้มีการกำหนดให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูป มาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในเรื่อง Thailand ๔.๐

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่สามารถกระทำได้

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

โปรดดูรายละเอียดในข้อ ๑.๒

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

โปรดดูรายละเอียดในข้อ ๑.๒

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ .....

ทயอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

/ (ข) ระยะเวลา...

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

- ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา .....
- มีการทอดระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด.....
- ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

โปรดดูรายละเอียดในข้อ ๑.๒

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

- ควบคุม   กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘)   ส่งเสริม
- ระบบผสม

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว.....

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม.....

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร
คุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร.....

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อย่างไร.....

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่.....

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร.....

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่.....
มีการตรวจสอบก่อนการต่อใบอนุญาตหรือไม่.....

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร

มีการใช้ระบบคณะกรรมการ โดยมีการแก้ไของค์ประกอบ ที่มา และจำนวนกรรมการ
ตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ให้สอดคล้องกับ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่
ไม่มีความซ้ำซ้อน
หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น.....

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือ
หัวหน้าส่วนราชการหรือไม่
ไม่มี

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ.....

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร.....

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

- โทษทางอาญา   โทษทางปกครอง   ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด.....

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร.....

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่
ไม่มี

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไข หรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกัน
หรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่.....

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

- ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง
ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
บุคลากรอื่นของสำนักงานศาลปกครอง และประชาชนทั่วไปหรือองค์กรหรือหน่วยงานอื่น
- ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

- ด้านเศรษฐกิจ
- เชียงบวก.....
ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก.....
- เชียงลบ.....
ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ.....
- ด้านสังคม
- เชียงบวก.....
ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก.....
- เชียงลบ.....
ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ.....
- ด้านอื่น ๆ
- เชียงบวก

การปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองนั้น
เป็นไปเพื่อให้ประชาชนได้รับการพิจารณาคดีที่รวดเร็ว และยังเป็นทางเลือกให้ประชาชนในการ
เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่ายและมีประสิทธิภาพ อาทิ การเพิ่มการระงับข้อพิพาททางเลือก
โดยวิธีการไกล่เกลี่ย และการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการพิจารณา
พิพากษาคดีของศาล ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนแล้ว ยังช่วยสนับสนุนการ

/ ลดภาระ...

ลดภาระการใช้กระดาษ และลดภาระการใช้พื้นที่ของอาคารสำนักงานในการจัดเก็บเอกสาร อีกทั้งการปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังเป็นไปเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ประชาชนทั่วไป หน่วยงานหรือองค์กร ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และบุคลากรอื่นในสำนักงานศาลปกครอง

- เชิงลบ

-

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

-

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ไม่มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่.....อย่างไร.....

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

สำหรับกรณีที่กฎหมายกำหนดทางเลือกให้ศาลมีอำนาจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นคำฟ้องทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศได้ และการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ รวมทั้งการปรับปรุงกระบวนการในการพิจารณาคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลนั้น จะทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีมีความสะดวก รวดเร็ว ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย และยังได้รับประโยชน์จากการพิจารณาคดีที่รวดเร็วยิ่งขึ้นโดยวิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกที่กำหนดขึ้นใหม่

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

-

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อยเพียงใด

-

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มากน้อยเพียงใด

-

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล เพื่อเป็นทางเลือกให้กับประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

ยังไม่ชัดเจน

/ ๕.๔.๔ วิธีการ...

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

ภายหลังจากที่กฎหมายมีผลบังคับใช้ ศาลปกครองจะสามารถผลิตคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนได้ในระยะเวลาอันสมควร (รวดเร็วขึ้น) และประชาชนมีความพึงพอใจในการได้รับบริการ เมื่อศาลปกครองนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดี และนำการระงับข้อพิพาททางเลือกโดยวิธีการไกล่เกลี่ยมาใช้ อันเป็นการอำนวยความสะดวกธรรมทางเลือกที่ศาลสามารถนำไปใช้ควบคู่ไปกับการพิจารณาพิพากษาคดี เพื่อให้ประชาชนสามารถยุติข้อพิพาทได้ด้วยตนเอง อันจะทำให้เกิดจากความพึงพอใจของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย รวมทั้งยังช่วยลดปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองด้วย

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย..
ไม่มี

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

ภารกิจตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ต้องใช้ เนื่องจากเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อรองรับอำนาจศาลปกครองในการดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง และเพิ่มเติมบทบัญญัติให้รองรับการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ นั้น เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลได้อย่างสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังไม่เป็นการก่อให้เกิดภาระหน้าที่และเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนแต่อย่างใด

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

- (ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้ ไม่มี
- (ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี -
- (ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย ยังไม่ชัดเจน โดยเป็นงบดำเนินงานจำนวน.....และงบลงทุนจำนวน.....

๖.๒ ในกรณีที่เป็นการร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร.....

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

- วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย.....
- การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน ดำเนินการโดยเผยแพร่กฎหมายในเว็บไซต์ของศาลปกครอง

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่ ประธานศาลปกครองสูงสุด

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย เนื่องจากประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นตำแหน่งซึ่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบให้งานของศาลปกครองเป็นไปโดยเรียบร้อยตามที่กฎหมายกำหนด

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดให้สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง

-
แต่ละขั้นตอนใช้เวลาดำเนินการเท่าใด

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมอย่างไร

-

/ ๘.๒.๓ ในการ...

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชน
ได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของ
กฎหมายลำดับรองนั้น หรือไม่

ได้จัดทำแผนการดำเนินการไว้แล้ว ดังนี้

๑. ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๒. ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับการยื่นคำฟ้องทางอิเล็กทรอนิกส์
หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่น

๓. ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการ
ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ รวมทั้งกำหนด
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการวิธีการดังกล่าว

๔. ประกาศประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
เลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗

ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ....

๙.๒ มีกรอบในการตรานโยบายนิติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคล
เกินสมควรอย่างไร

การตรานโยบายนิติต่าง ๆ นั้น เป็นไปตามกรอบที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจเท่านั้น

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น

ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

ประกอบด้วยประชาชนทั่วไป หน่วยงานหรือองค์กร ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการ
ในศาลปกครองสูงสุด ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และบุคลากรอื่นในสำนักงานศาลปกครอง

/ ๑๐.๒ มีการ...

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

ดำเนินการเปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของศาลปกครอง
<http://www.admincourt.go.th>

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

จัดทำ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

- วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น
- จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง
- พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น
- ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น
- ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
- คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

ลงชื่อ.....

(นายสุรพันธ์ บุรานนท์)

รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง รักษาการในตำแหน่ง

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

วัน/เดือน/ปีที่จัดทำ..... ๒๑ ก.ค. ๒๕๖๐.....

สำนักกฎหมาย กลุ่มนิติการ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๐๙๑๘ (นางสิริมาพร)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๘๓๙

**ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....***

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๐ บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ตุลาการพ้นจากตำแหน่ง แต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตายหรือเกษียณอายุพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ มาตรา ๑๙๘ บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งประกอบด้วยประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองไม่เกินสองคน บรรดาที่ได้รับการคัดเลือกจากราชการตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และ มาตรา ๒๓๑ บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณี กฎ คำสั่ง หรือการกระทำใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ในเรื่องดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อีกทั้งได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้กับกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล โดยกำหนดให้สามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร รวมทั้งกำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาในการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล การนั่งพิจารณาคดีในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยสามารถสรุปข้อดีของร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้ดังนี้

๑. เพื่อปรับปรุงกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดข้องในทางปฏิบัติ สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เหมาะสม และเกิดศักยภาพมากยิ่งขึ้น

๒. เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้สอดคล้องและไม่เกิดความขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

---

* ที่มา : หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist) เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๓. การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการบริหารจัดการคดี เป็นการอำนวยความสะดวกและเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว ทัวถึง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยสนับสนุนการลดภาระการใช้กระดาษ และลดภาระการใช้พื้นที่ของอาคารสำนักงานในการจัดเก็บเอกสารได้อีกด้วย

๔. การเพิ่มทางเลือกในการระงับข้อพิพาทให้กับประชาชน โดยกำหนดให้มีการระงับข้อพิพาททางเลือกโดยวิธีการไกล่เกลี่ยอันเป็นกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่กรณีโดยไม่เกิดปัญหาข้อขัดแย้งขึ้นใหม่นั้น ช่วยส่งผลให้จำนวนปริมาณคดีที่มีอยู่ในศาลลดลง

ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหา
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ...)
พ.ศ. .... *

๑. บทบัญญัติเกี่ยวกับการนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง และการกำหนดองค์ประกอบ ที่มา และจำนวนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครอง รวมทั้งกรณีการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินต่อศาลปกครอง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สมควรแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญดังกล่าว

๒. บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาคดีปกครองในบางเรื่องยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และยังมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สมควรปรับปรุงวิธีพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง โดยกำหนดบทบัญญัติรองรับอำนาจศาลปกครองเพื่อดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง รวมทั้งกำหนดกระบวนการในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลให้สอดคล้องกับความจำเป็นในแต่ละกรณี นอกจากนี้ การยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองนั้น นอกจากที่กำหนดให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครองหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนแล้ว สมควรกำหนดช่องทางเพิ่มเติมในการยื่นคำฟ้องให้ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด และในการดำเนินกระบวนการพิจารณา กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ และให้ถือว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นการกระทำต่อหน้าศาลหรือองค์คณะพิจารณาพิพากษา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของศาลปกครองได้โดยง่าย สะดวก และทั่วถึง อนึ่ง ด้วยยังปรากฏว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลยังไม่สอดคล้องกับความจำเป็นในแต่ละกรณี สมควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น และเนื่องจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับการนั่งพิจารณาคดียังเป็นไปโดยไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ปรากฏขึ้นจริง ประกอบกับการกำหนดให้มีการส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าก่อนการนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยไม่มีทางเลือกให้ศาลกำหนดเป็นอย่างอื่นได้ ไม่สอดคล้องกับความเร่งด่วนของการพิจารณาคดีปกครองบางประเภท เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓. นอกจากการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงวิธีพิจารณาพิพากษาคดีปกครองแล้ว ยังสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ ก.ศป. สามารถพิจารณาคัดเลือกตุลาการศาลปกครองที่พ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิดและมีใช่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการหรือถูกไล่ออก กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าได้ ถ้าผู้นั้นยังมีอายุไม่ครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้น

*ที่มา : กลุ่มนิติการ สำนักกฎหมาย สำนักงานศาลปกครอง

สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ...)
พ.ศ. .... *

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้มีการประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ ส่งผลให้บทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ได้ประกาศใช้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ดังนี้

(๑) การนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง

(๒) องค์ประกอบ ที่มา และจำนวนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครอง

(๓) การเสนอเรื่องพร้อมความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินต่อศาลปกครอง ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ได้ประกาศใช้

๒. บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาคดีปกครองในบางเรื่องยังไม่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สมควรปรับปรุงการพิจารณาคดีปกครองและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การกำหนดให้มีการระงับข้อพิพาททางเลือกได้ในคดีปกครองด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) การกำหนดช่องทางการยื่นคำฟ้องให้ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด และกำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพในการดำเนินกระบวนการพิจารณาได้

(๓) การปรับปรุงกระบวนการพิจารณาในการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล และขั้นตอนการนั่งพิจารณาคดีทั้งในคดีอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นและในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน

๓. ปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติให้ตุลาการศาลปกครองที่พ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิดและมีใช่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการหรือถูกไล่ออก กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองได้ เพื่อประโยชน์ของทางราชการ

*ที่มา : กลุ่มนิติการ สำนักกฎหมาย สำนักงานศาลปกครอง

ศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์*

ศาลปกครองเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งซึ่งนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และสร้างนวัตกรรมการให้บริการแก่ประชาชนและคู่กรณี เป้าหมายของระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ คือ “เร็ว สะดวก ประหยัด บูรณาการ” ทั้งนี้ เป้าหมายในการให้บริการแก่คู่กรณีและประชาชน มีดังนี้

๑. คู่กรณีและประชาชนเป็นศูนย์กลางในการออกแบบและพัฒนาระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ e-Admincourt หรือศาลปกครองอัจฉริยะ Smart Admincourt โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาช่วยบูรณาการงานพิจารณาคดีและการให้บริการคู่กรณี/ประชาชน (Service integration) ระหว่างหน่วยงานภายใน เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกัน (information sharing) และลดระยะเวลาในการให้บริการแก่ประชาชนผู้มาติดต่อ

๒. เพิ่มความสะดวกให้กับคู่กรณีในการยื่นฟ้องและรับ-ส่งเอกสารคำคู่ความในคดี โดยเพิ่มช่องทางในการให้บริการผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ และลดการใช้งานและพึ่งพากระดาษ เช่น การยื่นฟ้องคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) พร้อมกับการชำระค่าธรรมเนียมศาลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) และระบบอำนวยความสะดวกสำหรับการรับ-ส่งเอกสารคำคู่ความระหว่างคู่กรณีกับศาลปกครอง (e-Litigation portal) การจัดทำสำนวนคดีให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Records) เพื่อความสะดวกในการสืบค้น เข้าถึง และทำสำเนาเมื่อคู่กรณีร้องขอ ซึ่งศาลปกครองกำลังพัฒนาและทดลองใช้งานอยู่ในขณะนี้

๓. ลดภาระค่าใช้จ่ายของคู่กรณีและประชาชนในการติดต่อและขอรับบริการจากศาลปกครอง เช่น ให้บริการขอคัดและรับรองสำเนาคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครองในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ (PDF) เพื่อลดความจำเป็นของประชาชนในการเดินทางมาติดต่อที่สำนักงานศาลปกครอง และลดค่าใช้จ่ายด้านการพิมพ์และกระดาษ ทำให้ไม่ต้องคิดค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายกับประชาชน

๔. ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการขอรับบริการ และการรอเพื่อรับบริการหรือเอกสารสำนักงานศาลปกครองจึงออกแบบให้ระบบสามารถรับคำร้องได้ล่วงหน้าก่อนที่คู่กรณีหรือประชาชนจะต้องเดินทางมาศาล (Pre-registered visitors) เช่น แจ้งความประสงค์ขอคัดสำเนาคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครองมาทาง Mobile application ก่อนจะเดินทางมารับเอกสารที่ศาลเมื่อเจ้าหน้าที่

---

*ศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์, ข่าวไทยรัฐ, สืบค้นได้จาก [http:// www.thairath.co.th/content/1224952](http://www.thairath.co.th/content/1224952) และ 1225602 (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐.)

ดำเนินการให้เสร็จสิ้นแล้ว หรือเมื่อทราบล่วงหน้าว่าต้องเดินทางมาที่ศาลเพื่อมาตามทีศาลนัด หรือมารับเอกสารที่ขอไว้ล่วงหน้า ประชาชนสามารถจองที่จอดรถล่วงหน้า (Parking reservation หรือ Priority parking) ไว้เพื่อความสะดวกในวันที่เดินทางมาที่ศาลปกครอง

๕. เมื่อผู้มาติดต่อที่ศาลปกครองใช้เวลาในการติดต่อและขอรับบริการต่าง ๆ ลดลง ทำให้ศาลปกครองสามารถเพิ่มอัตราการหมุนเวียน (Turnover rate) ของที่จอดรถภายในศาลปกครอง และบริหารจัดการที่จอดรถได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๖. สร้างความโปร่งใสในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลปกครอง รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในสังคมและส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครองได้พัฒนาและเริ่มใช้งานการให้บริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์หลายประการแล้ว นับเป็นก้าวกระโดดครั้งใหญ่ในการบริการประชาชนของศาลปกครอง ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

๑. สำนักงานศาลปกครองได้เริ่มใช้งานระบบการรับรองเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ด้วยใบรับรองดิจิทัล (e-Certifying) ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) โดยเริ่มนำร่องจากไฟล์เอกสารที่อยู่เว็บไซต์ศาลปกครอง (www.admincourt.go.th) อันได้แก่คำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ ๘,๐๐๐ ไฟล์ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ออกจากระบบสารสนเทศของศาลปกครอง ซึ่งเอกสารในรูปแบบไฟล์ PDF (Portable Document Format) ที่ได้รับการลงชื่อ (Sign) และรับรอง (Certify) ด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้วจะไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหาหรือเพิ่ม/ลด จำนวนหน้าได้ รวมถึงผู้ที่ได้รับไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวจะสามารถตรวจสอบยืนยันที่มาของไฟล์เอกสารได้ผ่านโปรแกรม Acrobat Reader เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าเป็นไฟล์เอกสารที่ออกโดยศาลปกครองอย่างแท้จริง ไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

ในขณะนี้ ศาลปกครองได้ทดลองให้บริการขอคัดและรับรองสำเนาคำพิพากษาและคำสั่งศาลปกครองในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ผ่านแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Admincourt mobile application) โดยผู้ใช้งานแอปพลิเคชันศาลปกครองที่สมัครเป็นสมาชิกและลงทะเบียนเข้าใช้งานแอปพลิเคชัน (ทั้งบุคคลในคดีและประชาชนทั่วไป) สามารถขอคัดและรับรองสำเนาคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครองได้ทั้งเอกสารในรูปแบบกระดาษและไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้ใช้บริการสามารถเลือกที่จะมารับสำเนาเอกสารด้วยตนเองที่ศูนย์บริการประชาชน โดยสามารถเลือกจองที่จอดรถล่วงหน้าเพื่อความสะดวกในช่วงวันและเวลาที่กำหนด หรือเลือกรับสำเนาเอกสารในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ที่ผ่าน

ทางอีเมลที่ลงทะเบียนไว้ และในอนาคตหากผู้ใช้บริการจะรับเอกสารที่ศูนย์บริการประชาชนก็สามารถแจ้งความประสงค์ใช้บริการ Drive-through (Drive-thru) ได้ล่วงหน้า โดยไม่ต้องลงจากรถได้

๒. สำนักงานศาลปกครองพยายามบูรณาการบริการต่าง ๆ และการบริหารจัดการภายในของสำนักงานศาลปกครองระหว่างฝ่ายรับฟ้อง ศูนย์บริการประชาชน และงานดูแลการจราจรและการเข้า-ออกอาคารของศาลปกครองให้เป็นเนื้อเดียวกันในลักษณะ Seamless one stop service ซึ่งประชาชนและคู่กรณีเดินทางมาที่ศาลปกครองจะได้รับความสะดวกในการเข้า-ออกอาคารศาลปกครอง โดยผู้มาติดต่อสามารถใช้บัตรประชาชนเพียงใบเดียวในการติดต่อกับศาลปกครอง โดยระบบควบคุมการเข้า-ออกอาคารศาลปกครองและระบบที่จอดรถ (Access control : Court Access and Parking Pass system) จะบันทึกข้อมูลจากบัตรประชาชนของผู้มาติดต่อตั้งแต่นำรถยนต์เข้ามาในบริเวณศาลและเข้ามาภายในอาคารศาลปกครอง โดยไม่มีการเก็บบัตรประชาชนไว้ที่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ทำให้ผู้มาติดต่อสามารถใช้บัตรประจำตัวในการติดต่อฝ่ายรับฟ้องหรือรับเอกสารที่ศูนย์บริการประชาชน ในอนาคตสำนักงานศาลปกครองจะเชื่อมโยงระบบการเข้า-ออกอาคารและที่จอดรถไปยังระบบออกบัตรคิวรับบริการ (Queue management system) ให้กับผู้มาติดต่อได้ตั้งแต่ทางเข้าอาคาร โดยระบบดังกล่าวจะช่วยเพิ่มการรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณศาลเนื่องจากสามารถเรียกดูข้อมูลย้อนหลังได้ในกรณีจำเป็น

๓. สำนักงานศาลปกครองได้เริ่มนำร่องการใช้งานระบบสำนวนคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Records) คือการรับเอกสารในสำนวนคดีในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ หรือการแปลงเอกสารที่คู่กรณีส่งมาในรูปแบบกระดาษให้อยู่ในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตุลาการศาลปกครองและพนักงานคดีปกครองสามารถเรียกดูเอกสารในสำนวนคดีแบบที่เป็นไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดผ่านระบบได้

นอกจากนั้นสำนักงานศาลปกครองได้มีการปรับปรุงระบบบริหารภายในศาลปกครองและระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานของตุลาการศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น

สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องใหม่ที่ทันโลกทันเหตุการณ์ของศาลปกครอง ซึ่งนับเป็นกรณีตัวอย่างที่น่าสนใจ แต่อย่างไรก็ตาม การบริการแบบคนต่อคนในรูปแบบเดิมก็ยังคงรักษาและปรับปรุงให้ดีขึ้นตลอดเวลาเพราะมิใช่ว่าผู้ใช้บริการที่เป็นลูกค้าของศาลปกครองจะเป็นคนเก่งทันยุคทันสมัยเหมือนกันทั้งหมด

ภาคผนวก

- : รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับส่วนที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม)
- : พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๘๘๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับส่วนที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม)

หมวด ๑๐

ศาล

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๑๙๐ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ผู้พิพากษาและตุลาการพ้นจากตำแหน่ง แต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย เกษียณอายุ ตามวาระ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

มาตรา ๑๙๓ ให้แต่ละศาล ยกเว้นศาลทหาร มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานของแต่ละศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้ศาลยุติธรรมและศาลปกครองมีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสมตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๓

ศาลปกครอง

มาตรา ๑๙๗ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น

อำนาจศาลปกครองตามวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์กรอิสระซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระนั้น ๆ

การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๙๘ การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองต้องมีความเป็นอิสระ และดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งประกอบด้วยประธานศาลปกครองสูงสุดเป็น ประธานและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็น ตุลาการในศาลปกครองไม่เกินสองคน บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๓

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๒๓๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็น ธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

(๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่าผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอัน เนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงาน ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมนั้น

(๓) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน ตาม (๑) หรือ (๒) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณา สั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป

มาตรา ๒๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีการณ์ ดังต่อไปนี้

(๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่อง พร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหา เกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครองและให้ ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา คดีปกครอง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๗๗ นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม ให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการอัยการ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการอัยการตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม แล้วแต่กรณี ไปพลางก่อน

ในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๔๘ วรรคสี่ ห้ามมิให้พนักงานอัยการดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกันหรือดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัทหรือกิจการอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์มุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพระราชบัญญัติฉบับที่ ๖ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๔๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒
เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน
 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
 ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี
 ปกครอง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
 ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธี
 พิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
 เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
 “หน่วยงานทางปกครอง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่
 เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้น
 โดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึง
 หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า
 (๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทาง
 ปกครอง

(๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้
 อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ

(๓) บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครอง หรือ
 เจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) หรือ (๒)

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๙๔ ก/หน้า ๑/๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๒

“คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท” หมายความว่า คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่มีการจัดองค์กรและวิธีพิจารณาสำหรับการวินิจฉัยชี้ขาดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย

“ตุลาการศาลปกครอง” หมายความว่า ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น

“ก.ศป.” หมายความว่า คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

“ก.บ.ศป.”^๒ หมายความว่า คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง

“ก.ขป.”^๓ หมายความว่า คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดี และให้หมายความรวมถึงบุคคล

หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเข้ามาเป็นคู่กรณีด้วยการร้องสอด ไม่ว่าจะโดยความสมัครใจเอง หรือโดยถูกคำสั่งศาลปกครองเรียกเข้ามาในคดี ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสีย หรืออาจถูกกระทบจากผลแห่งคดีนั้นและเพื่อประโยชน์แห่งการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้รวมถึงผู้มีสิทธิกระทำการแทนด้วย

“คำฟ้อง” หมายความว่า การเสนอข้อหาต่อศาลไม่ว่าจะได้เสนอต่อศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด ไม่ว่าจะได้เสนอในขณะที่เริ่มคดีโดยคำฟ้องหรือคำร้องขอ หรือเสนอในภายหลังโดยคำฟ้องเพิ่มเติมหรือแก้ไข หรือฟ้องแย้ง หรือโดยสอดเข้ามาในคดีไม่ว่าด้วยความสมัครใจ หรือถูกบังคับ หรือโดยมีคำขอให้พิจารณาใหม่

“กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

“สัญญาทางปกครอง” หมายความว่า สัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเป็นบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

“ประโยชน์แก่ส่วนรวม”^๔ หมายความว่า ประโยชน์ต่อสาธารณะหรือประโยชน์อันเกิดแก่การจัดทำบริการสาธารณะหรือการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการหรือการกระทำที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริม หรือสนับสนุนแก่ประชาชนเป็นส่วนรวม หรือประชาชนส่วนรวมจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินการหรือการกระทำนั้น

มาตรา ๔ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

^๒ มาตรา ๓ นิยามคำว่า “ก.บ.ศป.” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๓ มาตรา ๓ นิยามคำว่า “ก.ขป.” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๔ มาตรา ๓ นิยามคำว่า “ประโยชน์แก่ส่วนรวม” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕^๕ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่ออกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการ
ในศาลปกครองสูงสุด หรือโดย ก.ศป. หรือโดย ก.ค.ป. โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการใน
ศาลปกครองสูงสุด หรือโดย ก.บ.ศป. หรือโดย ก.ขป. เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้
บังคับได้

มาตรา ๖ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๔๔
มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๕/๑ มาตรา ๗๕/๒ และมาตรา ๗๕/๔ ต้องส่งให้สภาผู้แทนราษฎร
ในวันนี้ออกระเบียบดังกล่าว เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบได้ ถ้าต่อมามีการเสนอญัตติ
และสภาผู้แทนราษฎรมีมติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งระเบียบดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎรด้วย
คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ยกเลิกระเบียบใดไม่ว่าทั้งหมด
หรือบางส่วน ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

กำหนดวันตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

หมวด ๑

การจัดตั้งและเขตอำนาจศาลปกครอง

มาตรา ๗ ศาลปกครองแบ่งออกเป็นสองชั้น คือ

(๑) ศาลปกครองสูงสุด

(๒) ศาลปกครองชั้นต้น ได้แก่

(ก) ศาลปกครองกลาง

(ข) ศาลปกครองในภูมิภาค

ศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้นอาจแบ่งเป็นแผนกหรือหน่วยงานที่
เรียกชื่ออย่างอื่น และจะให้ใช้อำนาจในคดีประเภทใดหรือคดีในท้องที่ใดซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของ
แต่ละศาลนั้น แยกต่างหากโดยเฉพาะก็ได้ ทั้งนี้ ให้ออกเป็นประกาศประธานศาลปกครองสูงสุดโดย
ความเห็นชอบของ ก.บ.ศป.

ประกาศประธานศาลปกครองสูงสุดตามวรรคสอง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจา
นุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

^๕ มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๖ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี
ปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙

^๗ มาตรา ๗ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี
ปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๘ มาตรา ๗ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๗/๑^๔ ในกรณีที่มีการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้นใด ให้มีตุลาการหัวหน้าแผนกหรือตุลาการหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นนั้น แผนกหรือหน่วยงานละหนึ่งคน เพื่อรับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.บ.ศป. กำหนด

มาตรา ๘ ให้จัดตั้งศาลปกครองสูงสุดชั้นมีที่ตั้งในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัด

ใกล้เคียง

ให้จัดตั้งศาลปกครองกลางชั้นมีที่ตั้งในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดใกล้เคียง โดยมีเขตตลอดท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร

ในระหว่างที่ศาลปกครองในภูมิภาคยังมีได้มีเขตอำนาจในท้องที่ใดให้ศาลปกครองกลางมีเขตอำนาจในท้องที่นั้นด้วย

บรรดาคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจศาลปกครองกลางตามวรรคสองและวรรคสาม จะยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลนั้นที่จะไม่รับพิจารณาพิพากษาคดีที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่คดีที่โอนมาตามหลักเกณฑ์ของการพิจารณาคดีปกครอง

การจัดตั้งและการกำหนดเขตอำนาจของศาลปกครองในภูมิภาค ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ โดยคำนึงถึงปริมาณคดีและการบริหารบุคลากรของศาลปกครอง โดยจะกำหนดให้เขตอำนาจศาลปกครองในภูมิภาคครอบคลุมเขตการปกครองหลายจังหวัดก็ได้

ศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองในภูมิภาคจะเปิดทำการเมื่อใด ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.บ.ศป. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดวันเปิดทำการของศาลปกครอง^{๑๐}

มาตรา ๘/๑^{๑๑} การเปลี่ยนแปลงเขตท้องที่ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีเขตอำนาจ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยคำนึงถึงสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การบริหารจัดการคดี และระยะเวลาพิจารณาพิพากษาคดี ให้กระทำโดยข้อเสนอของ ก.บ.ศป. และตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๙ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็น

^๔ มาตรา ๗/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๑๐} มาตรา ๘ วรรคหก แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๑๑} มาตรา ๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

(๕) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด

(๖) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง เรื่องดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง

- (๑) การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร
- (๒) การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ

ข้าราชการฝ่ายตุลาการ

(๓) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย หรือศาลชำนาญพิเศษอื่น

มาตรา ๑๐ ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจพิพาทพิพาทพิพาคาศคดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจพิพาทพิพาคาศคดีของศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๑๑ ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจพิพาทพิพาคาศคดี ดังต่อไปนี้

(๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของพระราชกฤษฎีกา หรือกฎที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี หรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๓) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด

(๔) คดีที่อุทธรณ์คำพิพาทหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

ตุลาการศาลปกครอง

มาตรา ๑๑/๑^{๑๖} ข้าราชการศาลปกครอง มีดังนี้

^{๑๖} มาตรา ๑๑/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

(๑) ข้าราชการตุลาการศาลปกครอง คือ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๑๒ ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นตามมาตรา ๑๓ และตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้นซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๔

(๒) ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง คือ ข้าราชการในสำนักงานศาลปกครองซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๓๘/๑ หรือได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๘๗

มาตรา ๑๒^๓ ในศาลปกครองสูงสุด ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้

(๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด

(๒) รองประธานศาลปกครองสูงสุด

(๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

(๔) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

(๕) ตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด

การกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้ ก.ศป. กำหนดว่าจะให้เทียบเท่ากับตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่ง (๒) (๓) หรือ (๔) ไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๓ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

(๓) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือในการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ ที่ ก.ศป. กำหนด และ

(๔) มีคุณสมบัติอื่นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการร่างกฎหมาย กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ หรือ

กรรมการกฤษฎีกา

(ข) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะ

ศาลปกครองชั้นต้น

(ค) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือ

เทียบเท่าหรือตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารสูงสุด

(ง) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอัยการพิเศษประจำเขต

หรือเทียบเท่า

(จ) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าหรือ

ตำแหน่งอื่นในหน่วยงานของรัฐที่เทียบเท่าตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

^๓ มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๔

(ฉ) เป็นหรือเคยเป็นผู้สอนวิชาในสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในสถาบันอุดมศึกษา และดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์หรือศาสตราจารย์พิเศษ

(ช) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทนายความไม่น้อยกว่ายี่สิบปี และมีประสบการณ์ในคดีปกครองตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๔ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามในขณะดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นข้าราชการอื่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใด

(๓) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๔) เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ

(๕) เป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจาก ก.ศป.

(๖) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือที่ปรึกษา หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายกันในห้างหุ้นส่วนบริษัท

(๗) เป็นทนายความหรือประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอย่างอื่นหรือดำรงตำแหน่งหรือประกอบกรใด ๆ อันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนด

มาตรา ๑๕^{๑๔} การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุด ก.ศป. อาจดำเนินการได้โดยวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาเลื่อนตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น โดยคำนึงถึงหลักอาวุโส ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ ความเหมาะสม ประวัติ และผลงานการปฏิบัติราชการ

(๒) พิจารณาคัดเลือกบุคคลซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในขณะนั้น โดยมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุด

การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงสัดส่วนของผู้ที่ได้รับการคัดเลือกตามวรรคหนึ่ง (๒) โดยให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทั้งหมด

ให้ ก.ศป. เสนอรายชื่อผู้ได้รับการเลื่อนตามวรรคหนึ่ง (๑) หรือได้รับการคัดเลือกกรกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง (๒) ต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อดังกล่าวเสนอขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนด โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

^{๑๔} มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๑๕/๑^๕ ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคนหนึ่ง

เป็นประธานศาลปกครองสูงสุด แล้วเสนอชื่อต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำเสนอขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอชื่อ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

การแต่งตั้งและการเลื่อนตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้ดำรงตำแหน่งรองประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด และตุลาการศาลปกครองสูงสุด หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกแล้วเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

วิธีการคัดเลือกประธานศาลปกครองสูงสุด รองประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด และตุลาการศาลปกครองสูงสุด หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๑๕/๒^๖ ประธานศาลปกครองสูงสุดมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี นับแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่ประธานศาลปกครองสูงสุดดำรงตำแหน่งครบวาระ และยังไม่พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามมาตรา ๒๑ (๓) ให้แต่งตั้งผู้นั้นดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดในตำแหน่งอื่นตามที่ ก.ศป. กำหนด โดยให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งในอัตราที่ไม่ต่ำกว่าเดิม

ในกรณีที่ประธานศาลปกครองสูงสุดลาออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระตามวรรคหนึ่ง และยังไม่พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามมาตรา ๒๑ (๓) ก.ศป. อาจแต่งตั้งผู้นั้นให้ดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดในตำแหน่งอื่น โดยให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งในอัตราที่ ก.ศป. กำหนดก็ได้

มาตรา ๑๖ ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้ดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ต้องลาออกจากกรที่ตนเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือการใด ๆ อันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแล้วต่อนายกรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๗^๗ ในศาลปกครองชั้นต้นแต่ละศาล ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครองดังต่อไปนี้

(๑) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น

^๕ มาตรา ๑๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๖ มาตรา ๑๕/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๗ มาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๒) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น

(๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น

(๔) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น

(๕) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด

การกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้ ก.ศป. กำหนดว่าจะให้เทียบเท่ากับ

ตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่งไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๘ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นต้องมีคุณสมบัติ

ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

(๓) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือในการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. กำหนด

และ

(๔) มีคุณสมบัติอื่นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก)^{๑๘} (ยกเลิก)

(ข) รับราชการหรือเคยรับราชการไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งพนักงาน

คดีปกครองในระดับที่ ก.ศป. กำหนด

(ค)^{๑๙} รับราชการหรือเคยรับราชการไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นหรือเทียบเท่า ซึ่งได้รับเงินเดือนในชั้น ๓ หรือตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารกลาง

(ง) รับราชการหรือเคยรับราชการไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งอัยการจังหวัด

หรือเทียบเท่า

(จ)^{๒๐} รับราชการหรือเคยรับราชการไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า

ข้าราชการพลเรือน ระดับ ๘ หรือข้าราชการพลเรือนประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ประเภทอำนวยการ หรือประเภทบริหาร หรือปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งที่เทียบเท่าตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด ในหน่วยงานของรัฐ องค์กรมหาชน หรือ รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา

(ฉ) เป็นหรือเคยเป็นผู้สอนวิชาในสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในสถาบันอุดมศึกษา และ

^{๑๘} มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (ก) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๑๙} มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (ค) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๒๐} มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (จ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์หรือรองศาสตราจารย์พิเศษไม่น้อยกว่าสามปี

(ข)^{๒๑} สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกด้านนิติศาสตร์สาขากฎหมายมหาชน และรับราชการในหน่วยงานของรัฐหรือปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ องค์การมหาชน หรือรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี นับแต่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือไม่น้อยกว่าหกปีนับแต่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

(ข) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทนายความไม่น้อยกว่าสิบสองปี และมีประสบการณ์ในคดีปกครองตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

ให้นำความในมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับแก่ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔^{๒๒} ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ และมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้น โดยวิธีการสอบคัดเลือก การทดสอบความรู้ หรือการคัดเลือก ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

การฝึกอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้นให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนด

ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้นซึ่งผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ ก.ศป. กำหนด และผลการฝึกอบรมเป็นไปตามมาตรฐานของ ก.ศป. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ และความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นตุลาการศาลปกครอง เพื่อแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองชั้นต้น แล้วเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้นผู้ใดไม่เหมาะสมที่จะเป็นตุลาการศาลปกครองชั้นต้น หรือผลการฝึกอบรมไม่เป็นไปตามมาตรฐานของ ก.ศป. ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป. มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการเพื่อให้มีการโอนไปเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองได้

ให้นำความในมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับกับตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้นโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔/๑^{๒๓} การย้ายและการเลื่อนตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครอง

^{๒๑} มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (ข) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๒๒} มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๒๓} มาตรา ๑๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

ชั้นต้น และตุลาการศาลปกครองชั้นต้น หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือก แล้วเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

วิธีการคัดเลือกอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น และตุลาการศาลปกครองชั้นต้น หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๒๐ ก่อนเข้ารับหน้าที่ตุลาการศาลปกครองครั้งแรก ตุลาการศาลปกครองต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพพระพุทธเจ้า จะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายทุกประการ”

มาตรา ๒๑ ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) สิ้นปีงบประมาณที่ตุลาการศาลปกครองผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ เว้นแต่จะผ่านการประเมินสมรรถภาพให้ดำรงตำแหน่งต่อไปตามมาตรา ๓๑
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๘
- (๕) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน

ไม่สมประกอบ

(๗) เป็นโรคหรือมีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นตุลาการศาลปกครองตามที่ระบุไว้ในประกาศที่ ก.ศป. กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

- (๘) ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๒๒
- (๙) ถูกไล่ออกตามมาตรา ๒๓
- (๑๐)^{๕๔} โอนไปรับราชการเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองหรือข้าราชการฝ่ายอื่น การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งนอกจาก (๑) ให้นำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๒ ตุลาการศาลปกครองต้องประพฤติตนตามวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครองตามที่ ก.ศป. กำหนด

ก.ศป. อาจมีมติให้ตุลาการศาลปกครองผู้ใดออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ในกรณีที่ถูกมายุติว่าด่างพร้อยให้ผู้นั้นถูกสั่งให้ออกมีสิทธิได้รับ

^{๕๔} มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑๐) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

บำเหน็จบำนาญ แต่การให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนให้ทำได้ในกรณี
ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอย่างร้ายแรงหรือประพฤติตนไม่สมควรตามที่กำหนดใน
วินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครอง

(๒) หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติ
หน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอแต่ไม่ถึงเหตุทุพพลภาพ

(๓) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดอันได้กระทำโดย
ประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) มีกรณีตามมาตรา ๒๑ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗)

มาตรา ๒๓ ก.ศ.ป. อาจมีมติไล่ตุลาการศาลปกครองออกได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

(๒) กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามที่กำหนดในวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาล
ปกครอง

(๓) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำ
โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๒๓/๑ ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการศาลปกครองกระทำผิดวินัยไม่ถึงขั้นที่
จะต้องให้ออกหรือไล่ออก ก.ศ.ป. อาจมีมติให้ลงโทษงดเลื่อนตำแหน่ง หรืองดเลื่อนเงินเดือนเป็นเวลา
ไม่เกินสามปีหรือถ้ามีเหตุสมควรปรานีจะสั่งลงโทษเพียงภาคทัณฑ์ และจะให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ
หรือว่ากล่าวตักเตือนด้วยก็ได้

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน วิธีการสอบสวน และสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาและ
บุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศ.ป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการ
ในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๒๔ ในการพิจารณาให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งโดย
ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๔)
ประกอบกับมาตรา ๒๑ (๔) หรือ (๗) หรือโดยถูกไล่ออกตามมาตรา ๒๓ (๑) หรือ (๒) ให้ ก.ศ.ป.
แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ประกอบด้วย ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดหรือตุลาการในศาล
ปกครองชั้นต้นจำนวนสี่คน และเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือรองเลขาธิการ
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนมอบหมายจำนวน
หนึ่งคน เป็นกรรมการเพื่อทำการสอบสวน^{๒๖}

ในการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวนมีอำนาจเรียกให้หน่วยงานทางปกครอง
หรือบุคคลใดให้ข้อเท็จจริง ให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอบสวนได้

^{๒๕} มาตรา ๒๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๒๖} มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา
คดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

ในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาตามวรรคหนึ่ง ถ้า ก.ศป. เห็นว่าการให้ผู้ถูกสอบสวนหรือพิจารณาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการจะมีมติให้พักราชการก็ได้

การให้พักราชการนั้น ให้พักตลอดเวลาที่สอบสวนหรือพิจารณา เมื่อสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จแล้ว ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกให้พักราชการมิได้กระทำการตามที่ถูกสอบสวนหรือพิจารณา ก็ให้ผู้นั้นคงอยู่ในราชการตามเดิม

วิธีการสอบสวนและสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๒๔/๑^{๒๗} ข้าราชการตุลาการศาลปกครองซึ่งมาจากข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายอื่น หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัยอยู่ก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ให้ ก.ศป. เป็นผู้พิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครองโดยอนุโลม แต่ถ้าเรื่องอยู่ระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนทางวินัยก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งก็ให้สืบสวนหรือสอบสวนต่อไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่กระทำความผิดจนแล้วเสร็จ แล้วส่งเรื่องให้ ก.ศป. พิจารณาดำเนินการทางวินัยต่อไปตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครองโดยอนุโลม และในกรณีที่จะต้องสั่งลงโทษทางวินัย ให้พิจารณาตามความผิดและลงโทษตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยของข้าราชการฝ่ายศาลปกครองกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอื่น หรือกฎหมายเกี่ยวกับวินัยของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่กระทำความผิดนั้น แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ตุลาการศาลปกครองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิดและมีใช่เป็นการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๕) มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๓ ก.ศป. อาจพิจารณาคัดเลือกผู้นั้นให้กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าก็ได้ ถ้าผู้นั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๘ แล้วแต่กรณี

ตุลาการศาลปกครองซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ถ้าต้องโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองเพราะเหตุที่ครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๘/๑ วรรคสอง หรือยื่นความประสงค์ขอโอนกลับก่อนครบวาระ และผู้นั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๘ แล้วแต่กรณี ให้ ก.ศป. พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งในลำดับอาวุโสที่เคยครอง โดยให้ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ในชั้นเดียวกับตุลาการศาลปกครองที่อยู่ในลำดับอาวุโสเท่ากันในขณะที่ผู้นั้นดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

^{๒๗} มาตรา ๒๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๒๘} มาตรา ๒๕ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๒๖ ตูลาการศาลปกครองผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการ ให้ยื่นหนังสือขอลาออก เมื่อประธานศาลปกครองสูงสุดสั่งอนุญาตแล้วให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ตูลาการศาลปกครองลาออกเพื่อดำรงตำแหน่งที่กำหนดโดยรัฐธรรมนูญ ตำแหน่งทางการเมือง หรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ให้การลาออกมีผลตั้งแต่วันที่ผู้นั้นลาออก

นอกจากกรณีตามวรรคสอง ถ้าประธานศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าจำเป็น เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกินสามเดือน นับแต่วันที่ยื่นขอลาออกก็ได้

มาตรา ๒๖/๑^{๒๙} การโอนข้าราชการตูลาการศาลปกครองผู้ใดไปเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองหรือข้าราชการฝ่ายอื่น ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดสั่งได้เมื่อข้าราชการตูลาการศาลปกครองผู้นั้นยินยอมและได้รับความเห็นชอบจาก ก.ศ.ป.

มาตรา ๒๗ การย้ายตูลาการศาลปกครองผู้ใดไปดำรงตำแหน่งอื่นในศาลปกครอง จะต้องได้รับความยินยอมจากตูลาการศาลปกครองผู้นั้น และให้ประธานศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจแต่งตั้งได้ โดยความเห็นชอบของ ก.ศ.ป. ตามระเบียบที่ ก.ศ.ป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตูลาการในศาลปกครองสูงสุด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น หรือเป็นการย้ายประจำปี หรือเป็นกรณีที่อยู่ในระหว่างถูกตักเตือนทางวินัย หรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญาที่ศาลมีคำสั่งประทับฟ้องแล้ว

มาตรา ๒๘ ประธานศาลปกครองสูงสุดต้องรับผิดชอบให้งานของศาลปกครอง เป็นไปโดยเรียบร้อยตามระเบียบที่ ก.ศ.ป. กำหนด โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตูลาการในศาลปกครองสูงสุด หรือระเบียบที่ ก.บ.ศ.ป. กำหนด แล้วแต่กรณี โดยมีรองประธานศาลปกครองสูงสุดช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประธานศาลปกครองสูงสุดมอบหมาย^{๓๐}

อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นต้องรับผิดชอบให้งานของศาลนั้นเป็นไปโดยเรียบร้อยตามระเบียบที่ ก.ศ.ป. กำหนด โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตูลาการในศาลปกครองสูงสุด หรือระเบียบที่ ก.บ.ศ.ป. กำหนด แล้วแต่กรณี โดยมีรองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นมอบหมาย^{๓๑}

ในกรณีที่ตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดหรืออธิบดีศาลปกครองชั้นต้นว่างลง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานศาลปกครองสูงสุดหรือรองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น หรือตูลาการศาลปกครองอื่น แล้วแต่กรณี ปฏิบัติหน้าที่แทนตามระเบียบที่ ก.ศ.ป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตูลาการในศาลปกครองสูงสุด

^{๒๙} มาตรา ๒๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๓๐} มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๓๑} มาตรา ๒๘ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนย่อมมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๙ การเปลี่ยนแปลงตุลาการศาลปกครองในองค์คณะหนึ่งองค์คณะใด เนื่องจากตุลาการศาลปกครองผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ถูกพักราชการ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น เจ็บป่วย หรือมีเหตุจำเป็นอื่นทำให้ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาการศาลปกครองซึ่งเข้ามาแทนที่ตามวรรคหนึ่ง ให้มีอำนาจตรวจสอบสำนวนและลงลายมือชื่อในคำพิพากษาได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๐^๒ อัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาการศาลปกครองให้ได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ในศาลปกครองสูงสุด

(ก) ประธานศาลปกครองสูงสุด ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๔

(ข) รองประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

และตุลาการศาลปกครองสูงสุด ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๓

(๒) ในศาลปกครองชั้นต้น

(ก) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๓

(ข) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น และตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น

ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๒ - ๓ โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในชั้น ๒ และเมื่ออยู่ในชั้น ๒ มาครบเจ็ดปีแล้วให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นชั้น ๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ค) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๑ - ๓ โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในชั้น ๑ เมื่ออยู่ในชั้น ๑ มาครบหนึ่งปีแล้วให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นชั้น ๒ และเมื่ออยู่ในชั้น ๒ มาครบเจ็ดปีแล้วให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นชั้น ๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ตุลาการศาลปกครองได้รับเงินประจำตำแหน่งตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาการศาลปกครองให้ได้รับค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นในกรณีเดินทางไปราชการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จบำนาญ ให้ตุลาการศาลปกครองเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ในกรณีนี้ ให้สำนักงานศาลปกครองเป็นเจ้าหน้าที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ควบคุมการเกษียณอายุของตุลาการศาลปกครอง
ในกรณีที่สมควรปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าการปรับอัตราเงินเดือนดังกล่าวเป็นการปรับเพิ่มเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราและไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้อยู่ การปรับให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ถือว่าบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการปรับเป็นร้อยละ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๒ มาตรา ๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

เท่ากันทุกอัตราดังกล่าว หากทำให้อัตราหนึ่งอัตราใดมีเศษไม่ถึงสิบบาทให้ปรับตัวเลขเงินเดือนของ
อัตราดังกล่าวให้เพิ่มขึ้นเป็นสิบบาท และมีให้ถือว่าเป็นการปรับอัตราร้อยละที่แตกต่างกัน

ตุลาการศาลปกครองซึ่งดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เมื่อเทียบกับตำแหน่งใด
ตามวรรคสอง (๑) (ข) หรือ (๒) (ก) (ข) หรือ (ค) แล้ว ให้ได้รับเงินเดือน การเลื่อนขั้นเงินเดือนและเงิน
ประจำตำแหน่ง รวมทั้งประโยชน์ตอบแทนอื่นตามตำแหน่งนั้น

มาตรา ๓๐/๑^{๓๔} ตุลาการศาลปกครองอาจได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตาม
ภาวะเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.บ.ศป. กำหนด^{๓๖}

ในกรณีที่มีเหตุจะต้องจัดให้มีหรือปรับปรุงเงินเพิ่มค่าครองชีพตามวรรคหนึ่ง
ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๓๐/๒^{๓๗} ตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๑ และ
ให้ได้รับประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับตุลาการศาลปกครองชั้นต้น แต่ไม่มีสิทธิได้รับเงินประจำ
ตำแหน่ง

ให้นำความในมาตรา ๓๐ วรรคสี่และวรรคห้า มาใช้บังคับกับตุลาการประจำศาล
ปกครองชั้นต้นโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ ให้ ก.ศป. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของ
ตุลาการศาลปกครองที่จะมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณถัดไป

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาล
ปกครองสูงสุด

ตุลาการศาลปกครองซึ่งผ่านการประเมินสมรรถภาพตามวรรคหนึ่ง ให้ดำรงตำแหน่ง
ต่อไปได้จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๓๒ ให้กรณีข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใด
ได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครอง เพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จบำนาญ ให้ถือเวลาราชการ
หรือเวลาทำงานของผู้นั้นในขณะที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น

^{๓๓} มาตรา ๓๐ วรรคหก เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๓๔} มาตรา ๓๐ วรรคเจ็ด เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๔

^{๓๕} มาตรา ๓๐/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๓๖} มาตรา ๓๐/๑ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา
คดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๓๗} มาตรา ๓๐/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

เวลาราชการของตุลาการศาลปกครองผู้นั้น และให้นำกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๓ เครื่องแบบข้าราชการตุลาการศาลปกครองและระเบียบการแต่งกายให้เป็นไปตามที่ ก.บ.ศป. ประกาศกำหนด

มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ตุลาการศาลปกครองเป็นเจ้าของพนักงานในตำแหน่งตุลาการตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓
สำนักงานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “ก.ศป.” ประกอบด้วย

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครองจำนวน

เก้าคน ดังนี้

- (ก) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนหกคนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุด
- (ข) ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นจำนวนสามคนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น
- (๓) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครองจำนวนสามคน ดังนี้

- (ก) ผู้ซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภาจำนวนสองคน
- (ข) ผู้ซึ่งได้รับเลือกจากคณะรัฐมนตรีจำนวนหนึ่งคน

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นเลขานุการของ ก.ศป. และให้ ก.ศป. แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๕/๑ กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรค

หนึ่ง (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย

มาตรา ๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๓๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๔) ไม่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดินผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการในคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมหรือศาลอื่น

(๕) ไม่เป็นข้าราชการอัยการ ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ตุลาการศาลทหาร หรือนายความ

(๖) ไม่เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา พนักงาน ลูกจ้าง หรือดำรงตำแหน่งใดในรัฐวิสาหกิจ

(๗) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๘) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๙) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

(๑๐) ไม่เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๑) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๑๒) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๑๓) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นใดอันเป็นกรกระทบกระเทือนถึงกรปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา ๓๖^๓ การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ในการนี้ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเลือก โดยแยกเป็นประเภทตุลาการในศาลปกครองสูงสุดและตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นส่งไปยังตุลาการในศาลปกครองสูงสุดหรือตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น แล้วแต่กรณี และให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะทำการเลือกไปด้วย

ให้มีคณะกรรมการดำเนินการเลือก ประกอบด้วย เลขานุการสำนักงานศาลปกครอง ตุลาการศาลปกครองสามคน และคณบดีคณะนิติศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสามคน ซึ่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้คัดเลือก เป็นกรรมการ มีหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง การตรวจนับคะแนนและการประกาศผลการเลือก

ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรับผิดชอบดูแลให้การเลือกเป็นไปโดยถูกต้องและเรียบร้อย

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) เข้ารับหน้าที่เมื่อประธานศาลปกครองสูงสุดได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็น

^๓ มาตรา ๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ และให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองดำเนินการ
ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๗^๒ การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕

วรรคหนึ่ง

(๓) (ก) ให้วุฒิสภาดำเนินการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคล
ที่เห็นสมควร ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๑ จำนวนสองเท่าของจำนวนที่
ต้องเลือกเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาเลือกต่อไป

ให้นำความในมาตรา ๓๖ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับการเลือกกรรมการตุลาการศาล
ปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

มาตรา ๓๘^๓ การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕

วรรคหนึ่ง (๓) (ข) ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรจะได้รับเลือกต่อคณะรัฐมนตรี
เพื่อพิจารณาลงมติ

ให้นำความในมาตรา ๓๖ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับการเลือกกรรมการตุลาการศาล
ปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

มาตรา ๓๙^๔ กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรค
หนึ่ง (๒) หรือ (๓) ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีโดยอาจได้รับเลือกใหม่ได้อีก แต่จะดำรงตำแหน่ง
ติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ก่อนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ
(๓) จะครบวาระเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวัน ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการตั้งต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา
๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) ใหม่ โดยต้องแล้วเสร็จก่อนที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจะ
พ้นจากตำแหน่งตามวาระ

(๒) แจ้งต่อประธานวุฒิสภาหรือนายกรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ ในกรณีที่
เป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕
วรรคหนึ่ง (๓)

มาตรา ๓๙/๑^๕ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตาม
มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) วางลงก่อนครบวาระให้ดำเนินการเพื่อให้มีการเลือกซ่อม เว้นแต่
วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้นั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกซ่อมก็ได้

^๒ มาตรา ๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

^๓ มาตรา ๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

^๔ มาตรา ๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

การดำเนินการเพื่อให้มีการเลือกซ่อมตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลปกครองสูงสุด

ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) กรณีตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) ให้ดำเนินการเลือกซ่อมให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

(๒) กรณีตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) ให้แจ้งประธานวุฒิสภาหรือนายกรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกซ่อมให้อยู่ในตำแหน่งเท่าที่วาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้นำความในมาตรา ๓๖ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิในวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๔๐^{๖๖} นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ตาย

(๒) ลาออกโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานศาลปกครองสูงสุด

(๓) พ้นจากตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด หรือตุลาการในศาลปกครอง

ชั้นต้น ในกรณีที่เป็นการกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๑ ในกรณีที่เป็นการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕๑ การประชุมของ ก.ศป. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ถ้าประธานศาลปกครองสูงสุดไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานศาลปกครองสูงสุดปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองประธานศาลปกครองสูงสุด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการใน ก.ศป. ว่างลง ให้กรรมการที่เหลือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องมีกรรมการเหลือพอที่จะเป็นองค์ประชุม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ ก.ศป. มีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการประชุมและการลงมติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ ก.ศป. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ ได้ตามความเหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๕} มาตรา ๓๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๖} มาตรา ๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๑/๑^{๕๗} กรณีที่ไม่มีกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) หรือมีแต่ไม่ครบสามคน ถ้ากรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนไม่น้อยกว่าหกคน เห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องให้ความเห็นชอบ ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนดังกล่าวเป็นองค์ประกอบและองค์ประชุมพิจารณาเรื่องเร่งด่วนนั้นได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
หมวด ๓/๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง^{๕๘}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๑/๒^{๕๙} ให้มีคณะกรรมการบริหารศาลปกครองคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า

“ก.บ.ศป.” ประกอบด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นประธานกรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นกรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครอง จำนวนแปดคนดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ก) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสี่คน ซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ข) ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น จำนวนสี่คน ซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ในระดับไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ ก.ศ.บ. กำหนด จำนวนสองคน ซึ่งได้รับเลือกจากข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ตามวิธีการที่ ก.ศ.บ. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิด้านการงบประมาณ ด้านการพัฒนาระบบองค์กร และด้านการบริหารจัดการ ที่ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นข้าราชการศาลปกครอง ด้านละหนึ่งคน ซึ่งได้รับเลือกจากประธานกรรมการและกรรมการตาม (๒) (๓) และ (๔)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๑/๓^{๕๐} กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) จะดำรงตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตาม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๗} มาตรา ๔๑/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๘} หมวด ๓/๑ คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง มาตรา ๔๑/๒ ถึง มาตรา ๔๑/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๙} มาตรา ๔๑/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) หรือกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตาม
มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) หรือ (๕) ในเวลาเดียวกันมิได้

มาตรา ๔๑/๔^{๕๐} กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒
วรรคหนึ่ง (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปี
- (๓) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกคำสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๕) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ
รัฐวิสาหกิจ
- (๖) ไม่เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ
ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริต หรือ
จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๘) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิก
สภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรค
การเมือง

มาตรา ๔๑/๕^{๕๐} ให้มีคณะกรรมการดำเนินกรคัดเลือกกรรมการบริหารศาลปกครอง
ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบด้วย ตุลาการศาลปกครองซึ่งประธาน
ศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้คัดเลือก จำนวนสี่คน และเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองซึ่งเป็นกรรมการ
มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก การตรวจนับคะแนน และการประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว
ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองเป็น
เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ
ให้นำความในมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับกับ

กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๐} มาตรา ๔๑/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๕๑} มาตรา ๔๑/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๕๒} มาตรา ๔๑/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๔๑/๖^{๕๓} กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒
วรรคหนึ่ง (๓) (๔) หรือ (๕) ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับเลือกใหม่ได้ แต่
จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ก่อนกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิจะครบวาระเป็นเวลาไม่น้อยกว่า
หกสิบวัน ให้ดำเนินการเลือกกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ โดยต้องแล้วเสร็จก่อนที่
กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ในกรณีจำเป็นที่ไม่อาจ
ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง
พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไป แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามสิบวัน

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนครบวาระ
ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการเลือกแทนตำแหน่งที่ว่างให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันตำแหน่งว่าง
เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้หนึ่งจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกแทน
ตำแหน่งที่ว่างก็ได้

กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกแทนตำแหน่งที่ว่างให้อยู่ใน
ตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๔๑/๗^{๕๔} นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการบริหารศาล
ปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออกโดยทำหนังสือยื่นต่อประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๓) พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามมาตรา ๒๑ ในกรณีที่ เป็น

กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓)
(๔) ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดในกรณีที่ เป็น
กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นตาม
มาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) (ข)

(๕) ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตาม
มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ เป็นกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒
วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕)

(๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๑/๔ ในกรณีที่ เป็น
กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๕)

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการบริหารศาลปกครอง
ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.บ.ศป. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๔๑/๘^{๕๕} ก.บ.ศป. มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการบริหารราชการศาล
ปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ในส่วนที่ไม่อยู่ในอำนาจของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาล

^{๕๓} มาตรา ๔๑/๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๕๔} มาตรา ๔๑/๗ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๕๕} มาตรา ๔๑/๘ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

ปกครองสูงสุด ก.ศป. หรือ ก.ขป. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน ประเพณีปฏิบัติของทางราชการ และนโยบายของประธานศาลปกครองสูงสุด โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกระเบียบ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารราชการศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครอง

(๒) ออกประกาศแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานศาลปกครอง และกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว

(๓) ให้ความเห็นในการเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับศาลปกครอง

(๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อ

ดำเนินการตามมาตรา ๘๑

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการบริหารจัดการงบประมาณของศาลปกครอง

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับกำรงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน รวมทั้งการพัสดุของสำนักงานศาลปกครอง

(๗) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจ้างและการแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของศาลปกครอง รวมทั้งอัตราค่าตอบแทนการจ้างด้วย

(๘) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ และการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการศาลปกครอง พนักงานราชการ และลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง

(๙) กำหนดวันและเวลาทำงาน วันหยุดราชการ และการลาของข้าราชการศาลปกครอง รวมทั้งพนักงานราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง

(๑๐) กำหนดให้มีตรา สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายใดเพื่อใช้ในการบริหารราชการศาลปกครอง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการท้าวและใช้ตรา สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายนั้นไว้ด้วย

(๑๑) ออกระเบียบเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการหรืออนุกรรมการของศาลปกครอง หรือสำนักงานศาลปกครอง การกำหนดข้อห้ามบุคคลเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการในเวลาเดียวกันเกินจำนวนที่กำหนด และการกำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการ หรือผู้ช่วยเลขานุการ

(๑๒) กำกับดูแลการบริหารราชการศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

(๑๓) ยับยั้งการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์ที่ออกตามมาตรา

(๑๔) พิจารณาเรื่องอื่นใดตามที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ก.ศป. หรือ ก.ขป. ร้องขอ

มาตรา ๔๑/๘^{๕๕} การประชุมของ ก.บ.ศป. ให้นำความในมาตรา ๔๑ มาใช้บังคับ

โดยอนุโลม

^{๕๕} มาตรา ๔๑/๘ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๕๖} มาตรา ๔๑/๙ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๕

วิธีพิจารณาคดีปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่วนที่ ๑

การฟ้องคดีปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๒ ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๓๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะทำได้เมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควร หรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่ากฎหมายหรือการกระทำใดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญให้มีสิทธิเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลปกครองได้ ในการเสนอความเห็นดังกล่าวผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีสิทธิและหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๔ การดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับการฟ้อง การร้องสอด การเรียกบุคคล หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเป็นคู่กรณีในคดี การดำเนินกระบวนการพิจารณาการรับฟังพยานหลักฐาน และการพิพากษาคดีปกครอง นอกจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๕ คำฟ้องให้ใช้ถ้อยคำสุภาพและต้องมี

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ฟ้องคดี

(๒) ชื่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) การกระทำทั้งหลายที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี พร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือ

พฤติการณ์ตามสมควรเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าว

(๔) คำขอของผู้ฟ้องคดี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) ลายมือชื่อของผู้ฟ้องคดี ถ้าเป็นการยื่นฟ้องคดีแทนผู้อื่นจะต้องแนบใบมอบ

อำนาจให้ผู้ฟ้องคดีมาด้วย

คำฟ้องใดมีรายการไม่ครบตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ชัดเจน หรือไม่อาจเข้าใจได้ ให้สำนักงานศาลปกครองให้คำแนะนำแก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องนั้นให้ถูกต้อง ในการนี้ให้ถือวันที่ยื่นฟ้องครั้งแรกเป็นหลักในการนับอายุความ

ในกรณีที่มีผู้ประสงค์จะฟ้องคดีปกครองหลายคนในเหตุเดียวกัน บุคคลเหล่านั้น อาจยื่นคำฟ้องร่วมกันเป็นฉบับเดียว โดยจะมอบหมายให้ผู้ฟ้องคดีคนใดเป็นผู้แทนของผู้ฟ้องคดี ทุกคนในการดำเนินคดีต่อไปก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าการกระทำของผู้แทนผู้ฟ้องคดีในกระบวนการพิจารณาผูกพันผู้ฟ้องคดีทุกคน

การฟ้องคดีไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล เว้นแต่การฟ้องคดีขอให้สั่งให้ใช้เงินหรือ ส่งมอบทรัพย์สินอันสืบเนื่องจากคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) หรือ (๔) ให้เสียค่าธรรมเนียมศาล ตามทุนทรัพย์ในอัตราตามที่ระบุไว้ในตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง สำหรับ คดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา คู่กรณีจะดำเนินการทั้งปวงด้วยตนเองหรือจะมอบ อำนาจให้ทนายความหรือบุคคลอื่น ซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาล ปกครองสูงสุดกำหนดเพื่อฟ้องคดีหรือดำเนินการแทนได้

มาตรา ๔๕/๑^{๕๕} การฟ้องคดีที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๔๕ วรรคสี่ หากคู่กรณีได้ยื่นคำขอต่อศาลโดยอ้างว่า ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือโดย สถานะของผู้ขอถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร ถ้าศาลเห็นว่า มีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะรับฟ้องไว้พิจารณา หรือในกรณีอุทธรณ์ซึ่งศาลเห็นว่ามีเหตุผลอันสมควรที่จะ อุทธรณ์ได้ แล้วแต่กรณี และศาลได้ไต่สวนแล้วเห็นว่ามีเหตุตามคำขอจริงก็ให้ศาลอนุญาตให้คู่กรณีนั้น ดำเนินคดี โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือเฉพาะบางส่วนได้ คำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียม ศาลทั้งหมดให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลเฉพาะบางส่วน หรือมีคำสั่งให้ยกคำขอ ผู้ยื่นคำขอมิสิทธิดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

(๑) ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคำขอนั้นใหม่ เพื่ออนุญาตให้ตนนำพยานหลักฐาน มาแสดงเพิ่มเติมว่าไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาลได้จริง หรือโดยสถานะของผู้ขอ ถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร

(๒) ยื่นอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อศาลปกครองสูงสุด

ในกรณีที่คู่กรณีใช้สิทธิตาม (๑) หรือ (๒) ใดๆอย่างหนึ่งแล้วจะใช้สิทธิอีก ประการหนึ่งมิได้

การยื่นคำขอ การพิจารณาคำขอ การขอให้พิจารณาใหม่ การอุทธรณ์และการ ดำเนินกระบวนการพิจารณาอื่นใดที่เกี่ยวกับการขอดำเนินคดีตามมาตราหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตาม

^{๕๕} มาตรา ๔๕ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี ปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘

^{๕๖} มาตรา ๔๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘

หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ออกตาม
มาตรา ๔๕

มาตรา ๔๖ คำฟ้องที่ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครอง ในกรณีอาจยื่น
คำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ ให้ถือว่าวันที่ส่ง
คำฟ้องแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์เป็นวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง

มาตรา ๔๗ การฟ้องคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองชั้นต้น ให้ยื่นฟ้องต่อ
ศาลปกครองชั้นต้นที่ผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาหรือที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาลปกครองชั้นต้นนั้น
การฟ้องคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองสูงสุด ให้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง
สูงสุด

ในกรณีที่ศาลปกครองใดพิพากษาว่าคดีที่ฟ้องต่อศาลปกครองนั้นอยู่ในเขตอำนาจ
ของศาลปกครองอื่น ให้ส่งคำฟ้องนั้นไปให้ศาลปกครองที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาล
ปกครองชั้นต้นมีความเห็นขัดแย้งกันในเรื่องเขตอำนาจศาล ให้ศาลปกครองที่รับคำฟ้องไว้หลังสุด
เสนอความเห็นต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อมีคำสั่งในเรื่องเขตอำนาจศาล

การพิจารณาคดีที่ยื่นไว้ต่อศาลปกครองใดจะต้องกระทำในศาลปกครองนั้นตาม
วันเวลาทำการ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นหรือเพื่อความสะดวกของคู่กรณี ศาลปกครอง
จะสั่งให้ดำเนินการพิจารณาในสถานที่อื่นหรือในวันหยุดหรือในวันเวลาใดก็ได้

มาตรา ๔๘ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้ประกาศสถานที่ตั้ง และวันเวลา
ทำการตามปกติของศาลปกครองในราชกิจจานุเบกษา

ศาลปกครองแห่งหนึ่ง ๆ อาจมีสถานที่ทำการเฉพาะการได้ตามจำนวนที่เหมาะสม
ตามที่ประธานศาลปกครองสูงสุดจะได้ประกาศสถานที่ตั้งและวันเวลาทำการของสถานที่ทำการ
เฉพาะการในราชกิจจานุเบกษา

ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจกำหนดให้การยื่นฟ้อง และการ
ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองอาจกระทำ ณ สถานที่ทำการ
เฉพาะการของศาลปกครองก็ได้

มาตรา ๔๙ การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือ
ควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือ
ร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด
และไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจง
ที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๐ คำสั่งใดที่อาจฟ้องต่อศาลปกครองได้ ให้ผู้ออกคำสั่งระบุวิธีการยื่น
คำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งดังกล่าวด้วย

ในกรณีที่ปรากฏต่อผู้ออกคำสั่งใดในภายหลังว่า ตนมิได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นดำเนินการแจ้งข้อความซึ่งพึงระบุดตามวรรคหนึ่งให้ผู้รับคำสั่งทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีนี้ ให้ระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องเริ่มนับใหม่ นับแต่วันที่ผู้รับคำสั่งได้รับแจ้งข้อความดังกล่าว ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่ตามวรรคสองและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องมีกำหนดน้อยกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องเป็นหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้รับคำสั่ง

มาตรา ๕๑^{๕๔} การฟ้องคดีตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๓) ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปี และการฟ้องคดีตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๔) ให้ยื่นฟ้องภายในห้าปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปี นับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี

มาตรา ๕๒ การฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือสถานะของบุคคลจะยื่นฟ้องคดีเมื่อใดก็ได้ การฟ้องคดีปกครองที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้ว ถ้าศาลปกครองเห็นว่า คดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นโดยศาลเห็นเองหรือคู่กรณีมีคำขอ ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาก็ได้

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายหนึ่งถึงแก่ความตายก่อนศาลปกครองพิพากษาคดี ให้ศาลปกครองรอการพิจารณาไปจนกว่าทายาท ผู้จัดการมรดก ผู้ปกครองทรัพย์สินมรดก หรือผู้สืบสิทธิของคู่กรณีผู้นั้นจะมีคำขอเข้ามาแทนที่คู่กรณีผู้ถึงแก่ความตาย หรือผู้มีส่วนได้เสียจะมีคำขอเข้ามา โดยมีคำขอเข้ามาเองหรือโดยที่ศาลหมายเรียกให้เข้ามา เนื่องจากคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีคำขอ คังขอ เช่นว่านี้จะต้องยื่นภายในกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่คู่กรณีผู้นั้นถึงแก่ความตาย ถ้าไม่มีคำขอของบุคคลดังกล่าว หรือไม่มีคำขอของคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ศาลปกครองจะมีคำสั่งจำหน่ายคดีนั้นก็ได้

ส่วนที่ ๒

การดำเนินคดีปกครอง

มาตรา ๕๔ ศาลปกครองสูงสุดต้องมีตุลากรในศาลปกครองสูงสุดอย่างน้อยห้าคน จึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา ศาลปกครองชั้นต้นต้องมีตุลากรในศาลปกครองชั้นต้นอย่างน้อยสามคน จึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา

มาตรา ๕๕ การพิจารณาพิพากษาคดีต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว แต่ต้องเปิดโอกาสให้คู่กรณีชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานประกอบคำชี้แจงของตนตามควรแก่กรณี แต่การชี้แจงต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เป็นกรณีที่ศาลอนุญาตให้ชี้แจงด้วยวาจาต่อหน้าศาล

^{๕๔} มาตรา ๕๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

คู่กรณีมีสิทธิขอตรวจดูพยานหลักฐานที่แต่ละฝ่ายได้ยื่นไว้ในสำนวน เว้นแต่กรณีใด
มีกฎหมายคุ้มครองให้ไม่ต้องเปิดเผยหรือศาลปกครองเห็นว่าจำเป็นต้องไม่เปิดเผย เพื่อมิให้เกิดความ
เสียหายแก่การดำเนินงานของรัฐ แต่กรณีที่ไม่เปิดเผยดังกล่าว ศาลปกครองจะนำมาใช้รับฟังในการ
พิจารณาพิพากษาคดีไม่ได้

ในการพิจารณาพิพากษาคดี ศาลปกครองอาจตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงได้
ตามความเหมาะสม ในการนี้ ศาลปกครองจะรับฟังพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานผู้เชี่ยวชาญ
หรือพยานหลักฐานอื่นนอกเหนือจากพยานหลักฐานของคู่กรณีได้ตามที่เห็นสมควร

พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่ศาลปกครองเรียกมาให้ถ้อยคำหรือทำความเข้าใจ
ต่อศาลปกครองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕๖ เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครองใด การจ่ายสำนวนคดีในศาลปกครอง
นั้นให้ประธานศาลปกครองสูงสุดหรืออธิบดีศาลปกครองชั้นต้นปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีการจัดองค์คณะที่มีความเชี่ยวชาญในประเภทคดีด้านใดด้านหนึ่ง
เป็นการเฉพาะ ต้องจ่ายสำนวนคดีให้ตรงกับ ความเชี่ยวชาญขององค์คณะที่จัดไว้

(๒) ในกรณีที่มีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบคดีขององค์คณะ ต้องจ่ายสำนวนคดีที่มี
มูลคดีเกิดขึ้นในพื้นที่ให้แก่องค์คณะที่จัดไว้

(๓) ในกรณีที่ไม่มีการจัดองค์คณะตาม (๑) หรือ (๒) หรือมีการจัดไว้ลักษณะ
เดียวกันหลายองค์คณะ หรือองค์คณะที่รับผิดชอบคดีดังกล่าวมีคดีค้างการพิจารณาอยู่เป็นจำนวนมาก
ซึ่งหากจ่ายสำนวนคดีให้แก่องค์คณะนั้นจะทำให้คดีล่าช้าหรือกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรม
ให้จ่ายสำนวนคดีโดยใช้วิธีการใดที่ไม่อาจคาดหมายได้ล่วงหน้าว่าจะจ่ายสำนวนคดีให้แก่องค์คณะใด

เมื่อองค์คณะในศาลปกครองใดได้รับสำนวนคดีแล้ว ให้ตุลาการหัวหน้าคณะศาล
ปกครองสูงสุดหรือตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้นในองค์คณะนั้น แล้วแต่กรณี แต่งตั้ง
ตุลาการศาลปกครองในคณะของตนคนหนึ่งเป็นตุลาการเจ้าของสำนวน เพื่อเป็นผู้ดำเนินการ
รวบรวมข้อเท็จจริงจากคำฟ้อง คำชี้แจงของคู่กรณี และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้
โดยมีพนักงานคดีปกครองเป็นผู้ช่วยดำเนินการตามที่ตุลาการเจ้าของสำนวนมอบหมาย

เมื่อได้มอบสำนวนคดีให้แก่ตุลาการเจ้าของสำนวนคนใดแล้ว หรือได้จ่ายสำนวนคดี
ให้แก่องค์คณะใดแล้ว ห้ามมิให้มีการเรียกคืนสำนวนคดีหรือโอนสำนวนคดี เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีการโอนคดีตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด
กำหนด

(๒) เมื่อมีการคัดค้านตุลาการเจ้าของสำนวนสำหรับกรณีเรียกคืนสำนวน หรือ
ตุลาการศาลปกครองในองค์คณะพิจารณาพิพากษานั้นถูกคัดค้าน หรือไม่รับรององค์คณะสำหรับ
กรณีโอนสำนวน

(๓) เมื่อตุลาการเจ้าของสำนวนหรือองค์คณะพิจารณาพิพากษามีคดีค้างการพิจารณา
อยู่เป็นจำนวนมากซึ่งจะทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า และตุลาการเจ้าของสำนวนหรือองค์คณะพิจารณา
พิพากษาขอสละสำนวนคดีที่ตนรับผิดชอบอยู่

มาตรา ๕๗ ให้ตุลาการเจ้าของสำนวนทำหน้าที่ตรวจสอบและเสนอความเห็นในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่อองค์คณะพิจารณาพิพากษา ตลอดจนดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีนั้น

ในระหว่างการดำเนินการของตุลาการเจ้าของสำนวนตามวรรคหนึ่ง ให้เปิดโอกาสให้คู่กรณีได้ทราบถึงข้ออ้างหรือข้อแย้งของแต่ละฝ่าย และให้คู่กรณีแสดงพยานหลักฐานของฝ่ายตนเพื่อยืนยันหรือหักล้างข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายได้ เมื่อตุลาการเจ้าของสำนวนเห็นว่าได้รวบรวมข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเพียงพอแล้ว ให้ตุลาการเจ้าของสำนวนทำความเห็นเสนอให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาเพื่อพิจารณาคดีต่อไป

ในการให้โอกาสคู่กรณีตามวรรคสอง ให้ตุลาการเจ้าของสำนวนกำหนดให้คู่กรณีแสดงพยานหลักฐานของฝ่ายตนภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าคู่กรณีมิได้ปฏิบัติภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าคู่กรณีที่ไม่ได้แสดงพยานหลักฐานนั้นไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุนหรือยอมรับข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง แล้วแต่กรณี และให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาต่อไปตามที่เห็นเป็นการยุติธรรม

ในกรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสามหรือมีพฤติกรรมประวิงคดีให้ล่าช้า ศาลปกครองจะรายงานผู้บังคับบัญชาผู้กำกับดูแล ผู้ควบคุม หรือนายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือสั่งการหรือลงโทษทางวินัยต่อไปก็ได้ ทั้งนี้ โดยไม่เป็นการตัดอำนาจที่ศาลจะมีคำสั่งลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาล

การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการเจ้าของสำนวนและพนักงานคดีปกครองให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๕๘ ก่อนวันนั่งพิจารณาคดี ให้ตุลาการเจ้าของสำนวนส่งมอบสำนวนคดีให้ผู้แถลงคดีปกครองพิจารณา และให้ผู้แถลงคดีปกครองจัดทำสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็นของตนในการวินิจฉัยคดีนั้นเสนอต่อองค์คณะพิจารณาพิพากษา และให้มาชี้แจงด้วยวาจาต่อองค์คณะพิจารณาพิพากษาในวันนั่งพิจารณาคดีนั้น และให้มีสิทธิอยู่ร่วมในการพิจารณาและในการประชุมปรึกษาเพื่อพิพากษาคดีนั้นได้ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงในการวินิจฉัยคดีนั้น

ในการนั่งพิจารณาคดีได้ ถ้าผู้แถลงคดีปกครองเห็นว่าข้อเท็จจริงในการพิจารณาคดีเปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้แถลงคดีปกครองจัดทำสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็นของตนขึ้นใหม่เสนอต่อองค์คณะพิจารณาพิพากษาเพื่อพิจารณาต่อไป

ให้อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นหรือประธานศาลปกครองสูงสุดแต่งตั้งผู้แถลงคดีปกครองจากตุลาการศาลปกครองคนหนึ่งในศาลนั้นที่มีใช้ตุลาการในองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีนั้น

ผู้แถลงคดีปกครองในศาลปกครองสูงสุดอาจแต่งตั้งจากตุลาการศาลปกครองชั้นต้นก็ได้

การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้แถลงคดีปกครองให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับคดีที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๕๙ ในการพิจารณาคดี ให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีอย่างน้อยหนึ่งครั้งเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสมาแถลงด้วยวาจาต่อหน้าองค์คณะพิจารณาพิพากษา

ก่อนการนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกให้ส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ในการนี้ให้คู่กรณีมีสิทธิยื่นคำแถลง รวมทั้งนำพยานหลักฐานมาสืบประกอบคำแถลงดังกล่าวเพื่อยืนยันหรือหักล้างข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายเพิ่มเติมต่อองค์คณะพิจารณาพิพากษาในวันนั่งพิจารณาคดีแต่จะไม่มาแถลงด้วยวาจาก็ได้

มาตรา ๖๐ การนั่งพิจารณาคดีจะต้องกระทำโดยเปิดเผย ในคดีเรื่องใดเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี หรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ถ้าศาลปกครองเห็นสมควรจะห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ต่าง ๆ ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแห่งคดี ซึ่งปรากฏจากคำคู่ความหรือคำแถลงของคู่กรณี หรือคำพยานหลักฐานที่ได้สืบมาแล้ว ศาลปกครองจะมีคำสั่งดังต่อไปนี้ก็ได้

(๑) ห้ามประชาชนมิให้เข้าฟังการพิจารณาทั้งหมดหรือบางส่วน แล้วดำเนินการพิจารณาไปโดยไม่เปิดเผย หรือ

(๒) ห้ามมิให้ออกโฆษณาข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่นว่านั้น ไม่ว่าศาลปกครองจะได้มีคำสั่งตามวรรคสองหรือไม่ มิให้ถือว่าการออกโฆษณาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแห่งคำพิพากษา หรือย่อเรื่องแห่งคำพิพากษาโดยเป็นกลางและถูกต้อง เป็นการผิดกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีหรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ จะห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อความทั้งหมดหรือบางส่วนแห่งคำพิพากษานั้นก็ได้

มาตรา ๖๑ ให้ตุลาการศาลปกครองคนหนึ่งคนใดซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์คณะมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งเรียกให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเป็นหนังสือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางปกครองหรือของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง

(๒) มีคำสั่งเรียกให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือให้ความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือส่งผู้แทนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานทางปกครองนั้นมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำประกอบการพิจารณา

(๓) มีคำสั่งเรียกให้คู่กรณีมาให้ถ้อยคำหรือนำพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

(๔) มีคำสั่งเรียกให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

(๕) ใต้สวนหรือมีคำสั่งในเรื่องใดที่มีใช้การวินิจฉัยชี้ขาดคดี ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

ในกรณีจำเป็น ตุลาการศาลปกครองหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากตุลาการศาลปกครองมีอำนาจไปตรวจสอบสถานที่ บุคคล หรือสิ่งอื่นใดเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

มาตรา ๖๒ ถ้าผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งจากศาลปกครองให้มาให้อัยการหรือแสดงพยานหลักฐานแล้ว ไม่ดำเนินการตามคำสั่งนั้นภายในระยะเวลาที่ศาลปกครองกำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ศาลปกครองจะสั่งให้จำหน่ายคดีเสียก็ได้

คดีที่ศาลปกครองได้สั่งจำหน่ายตามวรรคหนึ่ง ถ้าภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ศาลปกครองมีคำสั่งให้จำหน่ายคดี ผู้ฟ้องคดีแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลปกครองได้ว่าการที่ตนไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครองได้นั้น เป็นเพราะเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุอันสมควร ศาลปกครองจะอนุญาตให้พิจารณาใหม่หรือฟ้องคดีใหม่ก็ได้

มาตรา ๖๓ ตลาการศาลปกครองในองค์คณะพิจารณาพิพากษาหรือผู้แถลงคดีปกครองอาจถูกคัดค้านได้ตามเหตุแห่งการคัดค้านผู้พิพากษาที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง รวมทั้งเหตุอื่นใดอันมีสภาพร้ายแรงซึ่งอาจทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีเสียความยุติธรรม

การขอลอนตัวจากคดี การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน การสั่งให้ผู้ถูกคัดค้านงดการปฏิบัติหน้าที่ และการสั่งให้ผู้อื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด การสั่งให้ตุลาการศาลปกครองผู้ถูกคัดค้านงดการพิจารณาย่อมไม่กระทบกระเทือนถึงการกระทำใด ๆ ของตุลาการศาลปกครองผู้ถูกคัดค้านที่ได้กระทำไปแล้ว

มาตรา ๖๔ นอกจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ให้นับบทบัญญัติที่ถือว่า เป็นการกระทำละเมิดอำนาจศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม และเมื่อมีการละเมิดอำนาจศาลให้ศาลปกครองมีอำนาจสั่งลงโทษได้ดังนี้

(๑) ตักเตือน โดยจะมีคำกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยหรือไม่ก็ได้

(๒) ไล่ออกจากบริเวณศาล

(๓) ลงโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การสั่งลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลพึงใช้อย่างระมัดระวังและเท่าที่จำเป็นตาม

พฤติการณ์แห่งกรณี และหากเป็นการสั่งลงโทษตาม (๓) ให้องค์คณะอื่นที่มีชื่อองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีนั้นเป็นผู้พิจารณาและสั่งลงโทษ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดวิจารณ์การพิจารณาหรือการพิพากษาคดีของศาลปกครองโดย

สุจริตด้วยวิธีการทางวิชาการ ผู้นั้นไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล หรือดูหมิ่นศาลหรือตุลาการ

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่ศาลปกครองเห็นสมควรกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่คู่กรณีที่เกี่ยวข้องเป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี ไม่ว่าจะมีความร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ ให้ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวและออกคำสั่งไปยังหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของ
หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐและปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นแก่การบริหารงานของรัฐ
ประกอบด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่วนที่ ๓

คำพิพากษาหรือคำสั่งคดีปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๗ การทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองจะต้องกระทำโดย
ตุลาการศาลปกครองหลายคน คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นจะต้องบังคับตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก
และในกรณีที่ตุลาการในศาลปกครองผู้ใดมีความเห็นแย้งให้ทำความเห็นแย้งไว้ในคำพิพากษาหรือ
คำสั่งนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๘ ถ้าประธานศาลปกครองสูงสุดเห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัยปัญหาใด
หรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้ หรือมีกฎหมายหรือระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาล
ปกครองสูงสุดให้วินิจฉัยปัญหาใด หรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภายใต้บังคับมาตรา ๖๓ ที่ประชุมใหญ่นั้นให้ประกอบด้วยตุลาการในศาลปกครอง
สูงสุดทุกคนที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนตุลาการในศาลปกครอง
สูงสุด และให้ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานที่ประชุมใหญ่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก และถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน
ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๙ คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองของศาลปกครองอย่างน้อย
ต้องระบุ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ชื่อผู้ยื่นคำฟ้อง

(๒) หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) เหตุแห่งการฟ้องคดี

(๔) ข้อเท็จจริงของเรื่องที่ฟ้อง

(๕) เหตุผลแห่งคำวินิจฉัย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๖) คำวินิจฉัยของศาลในประเด็นแห่งคดี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๗) คำบังคับ ถ้ามี โดยให้ระบุหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้อง
ปฏิบัติตามคำบังคับไว้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๘) ข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา ถ้ามี
คำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่งต้องลงลายมือชื่อของตุลาการศาลปกครองที่
พิจารณาและพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งนั้น ถ้าตุลาการศาลปกครองคนใดมีเหตุจำเป็นไม่สามารถลง
ลายมือชื่อได้ ให้อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นหรือประธานศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี จดแจ้งเหตุ
ดังกล่าวไว้ในคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมื่อศาลปกครองได้อ่านผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองในศาลปกครองโดยเปิดเผยในวันใดแล้ว ให้ถือว่าวันที่ได้อ่านนั้นเป็นวันที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ในการนี้ให้ศาลปกครองแจ้งให้คู่กรณีทราบกำหนดวันอ่านผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นเป็นการล่วงหน้าตามสมควร

ถ้าไม่มีคู่กรณีมาศาลปกครองในวันนัดอ่านผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ศาลปกครองงดการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง แล้วบันทึกไว้และให้ถือว่าวันที่บันทึกเป็นวันที่ศาลปกครองได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ให้สำนักงานศาลปกครองจัดให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองไว้ที่ศาลปกครองเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูหรือขอสำเนาที่มีการรับรองถูกต้องได้ โดยจะเรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้อันนี้ ตามระเบียบที่ ก.ศ.ป. กำหนด

ให้สำนักงานศาลปกครองพิมพ์เผยแพร่คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีของศาลปกครองและความเห็นของผู้แถลงคดีปกครองตามมาตรา ๕๘

มาตรา ๗๐ คำพิพากษาศาลปกครองให้ผูกพันคู่กรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับ นับแต่วันที่กำหนดในคำพิพากษาจนถึงวันที่คำพิพากษานั้นถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขกลับหรือดลเสีย

ในกรณีที่คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ให้ออกการปฏิบัติตามคำบังคับไว้ จนกว่าจะพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์ หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ ให้ออกการบังคับคดีไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีการอุทธรณ์และเป็นคดีที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคู่กรณีฝ่ายชนะคดีอาจยื่นคำขอต่อศาลปกครองชั้นต้น หรือศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี โดยชี้แจงเหตุผลอันสมควรที่ขอให้มีการปฏิบัติตามคำบังคับ และให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณา คำขอและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด^{๖๐}

มาตรา ๗๑ ภายใต้บังคับบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่ง คำพิพากษาหรือคำสั่งใด ๆ ให้มีผลผูกพันบุคคลภายนอกได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ในคำพิพากษาให้บุคคลใดออกไปจากสถานที่ใดให้ใช้บังคับตลอดถึงบิรวารของผู้นั้นที่อยู่ในสถานที่นั้นด้วย เว้นแต่ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมีสิทธิพิเศษอื่น

(๒) ถ้าบุคคลใดได้เข้าเป็นผู้ค้าประกันในศาลเพื่อการดำเนินการใด ๆ ตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งใช้บังคับแก่การประกันนั้นได้โดยไม่ต้องฟ้องผู้ค้าประกันใหม่

(๓) คำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับสถานะหรือความสามารถของบุคคล หรือนิติบุคคล บุคคลภายนอกจะยกขึ้นอ้างหรือใช้ยันกับบุคคลภายนอกก็ได้ เว้นแต่บุคคลภายนอกจะมีสิทธิดีกว่า

(๔) คำพิพากษาหรือคำสั่งที่เกี่ยวกับสิทธิแห่งทรัพย์สินใด ๆ คู่กรณีที่เกี่ยวข้องอาจอ้างกับบุคคลภายนอกได้ เว้นแต่บุคคลภายนอกจะมีสิทธิดีกว่า

^{๖๐} มาตรา ๗๐ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๗๒ ในการพิพากษาคดี ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดค่าบังคับอย่างหนึ่ง
อย่างไรก็ดี ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วน ในกรณี
ที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตาม
มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑)

(๒) สั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม
หน้าที่ภายในเวลาที่ศาลปกครองกำหนด ในกรณีที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่
ของรัฐละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

(๓) สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ
โดยจะกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขอื่น ๆ ไว้ด้วยก็ได้ ในกรณีที่มีการฟ้องเกี่ยวกับการกระทำละเมิด
หรือความรับผิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการฟ้องเกี่ยวกับสัญญาทาง
ปกครอง

(๔) สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีการฟ้อง
ให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงความเป็นอยู่ของสิทธิหรือหน้าที่นั้น

(๕) สั่งให้บุคคลกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นไปตาม
กฎหมาย

ในการมีค่าบังคับตามวรรคหนึ่ง (๑) ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดว่าจะให้มีผล
ย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใดขณะหนึ่งได้ หรือจะกำหนดให้มีเงื่อนไข
อย่างไรก็ได้ ทั้งนี้ ตามความเป็นธรรมแห่งกรณี

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนกฎ ให้มีการประกาศผลแห่ง
คำพิพากษาดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และให้การประกาศดังกล่าวมีผลเป็นการเพิกถอนกฎนั้น

วรรคสี่^{๒๑} (ยกเลิก)

วรรคห้า^{๒๒} (ยกเลิก)

วรรคหก^{๒๓} (ยกเลิก)

มาตรา ๗๒/๑ ในการพิพากษาคดี ให้ศาลปกครองมีคำสั่งคืนค่าธรรมเนียมศาล
ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามส่วนของการชนะคดี

^{๒๑} มาตรา ๗๒ วรรคสี่ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๒๒} มาตรา ๗๒ วรรคห้า ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี
ปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๒๓} มาตรา ๗๒ วรรคหก ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี
ปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๒๔} มาตรา ๗๒/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับ
ที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๗๓ การคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นนั้น ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ถ้ามิได้ยื่นอุทธรณ์ตามกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันถึงที่สุด คำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึง คำสั่งเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลหรือคำสั่งอื่นใดที่ทำให้คดีเสร็จเด็ดขาด

ในกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าคำอุทธรณ์เดิมมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลปกครองสูงสุดจะสั่งไม่รับอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาก็ได้ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗๔ เมื่อมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็นที่สุดของศาลปกครองต่างชั้นกันในประเด็นแห่งคดีอย่างเดียวกัน ชัดหรือแย้งกันให้ถือตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็นที่สุดของศาลปกครองชั้นต้นด้วยกันมีการขัดหรือแย้งกันในประเด็นแห่งคดีอย่างเดียวกัน คู่กรณีหรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียจะยื่นคำร้องขอต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อให้มีคำสั่งกำหนดว่าจะให้ถือตามคำพิพากษาหรือคำสั่งใด คำสั่งของศาลปกครองสูงสุดเช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗๕ ในกรณีที่ศาลปกครองได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองเสร็จเด็ดขาดแล้ว คู่กรณีหรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียหรืออาจถูกกระทบจากผลแห่งคดีนั้น อาจมีคำขอให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองนั้นใหม่ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ศาลปกครองฟังข้อเท็จจริงผิดพลาดหรือมีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ
  - (๒) คู่กรณีที่แท้จริงหรือบุคคลภายนอกนั้นมิได้เข้ามาในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีหรือได้เข้ามาแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี
  - (๓) มีข้อบกพร่องสำคัญในกระบวนการพิพากษาที่ทำให้ผลของคดีไม่มีความยุติธรรม
  - (๔) คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ทำขึ้นโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใด และต่อมาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญซึ่งทำให้ผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งขัดกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น
- การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีหรือบุคคลภายนอกไม่ทราบถึงเหตุนั้นในการพิจารณาคดีครั้งที่แล้วมา โดยมีข้อความผิดของผู้ยื่นคำขอ
- การยื่นคำขอให้พิจารณาพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุซึ่งอาจขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งใหม่ได้ แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่ศาลปกครองได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาด

มาตรา ๗๕/๑^{๖๕} การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง และบทบัญญัติว่าด้วยคำฤชาธรรมเนียมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และคำธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีท้ายประมวลกฎหมายดังกล่าว มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการบังคับคดีปกครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้และหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง

ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง และเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง

มาตรา ๗๕/๒^{๖๖} ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งศาลปกครองแต่งตั้งจากข้าราชการฝ่ายศาลปกครองที่มีคุณสมบัติตามที่ ก.ศ.ป. กำหนด มีหน้าที่ปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ในระหว่างการพิจารณาหรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง

ในการบังคับคดีปกครองตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจมอบหมายให้เอกชนหรือบุคคลอื่นปฏิบัติการแทนภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงานบังคับคดีก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๗๕/๓^{๖๗} เมื่อความปรากฏแก่ศาลปกครอง หรือคู่กรณียื่นคำขอ หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานต่อศาลปกครองว่า คู่กรณียังไม่ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลปกครองหรือมีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำบังคับของศาลปกครอง ให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาหรือไต่สวน และมีคำสั่งกำหนดวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือมีคำสั่งใด ๆ เพื่อให้การบังคับคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

มาตรา ๗๕/๔^{๖๘} เมื่อปรากฏว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลปกครองให้ถูกต้องครบถ้วน หรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ให้ศาลปกครองไต่สวนหรือแสวงหาข้อเท็จจริงถ้าศาลปกครองได้ไต่สวนแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าการที่ไม่ได้ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลปกครองให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเป็นไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร ศาลปกครองอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ ชำระค่าปรับต่อศาลปกครองตามจำนวนที่สมควร ครั้งละไม่เกินห้าหมื่นบาท ทั้งนี้ ศาล

- ๖๕ มาตรา ๗๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙
- ๖๖ มาตรา ๗๕/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙
- ๖๗ มาตรา ๗๕/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙
- ๖๘ มาตรา ๗๕/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙

ปกครองอาจแจ้งผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแลผู้ควบคุม หรือนายกรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือสั่งการ หรือลงโทษทางวินัยต่อไปก็ได้และแจ้งผลให้ศาลปกครองทราบ

คำสั่งปรับตามวรรคหนึ่งให้จัดทำโดยองค์คณะ และให้นำเงินค่าปรับดังกล่าวส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ให้ชำระค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ศาลปกครองอาจมีคำสั่งให้มีการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของบุคคลนั้นได้

ให้นำความในมาตรานี้ไปใช้บังคับกับกรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง เป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดีตามมาตรา ๖๖ หรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ด้วยโดยอนุโลม

ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการปฏิบัติตามมาตรานี้ได้

หมวด ๕

สำนักงานศาลปกครอง

มาตรา ๗๖ ให้มีสำนักงานศาลปกครองเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๗๗ สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบในงานธุรการของศาลปกครอง
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับคดีปกครองตามคำสั่งของศาลปกครอง
- (๓) ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลปกครอง
- (๔) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของศาลปกครอง
- (๕) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- (๖) จัดพิมพ์และเผยแพร่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง
- (๗) จัดให้มีการศึกษาอบรมและพัฒนาความรู้ของตุลาการศาลปกครอง ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาหลักกฎหมายมหาชน การบริหารราชการแผ่นดิน และบุคลากรด้านกฎหมายมหาชน
- (๘) ปฏิบัติการอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่มิถุหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครอง

มาตรา ๗๘ ให้มีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุด มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักงานศาลปกครอง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานศาลปกครอง โดยมีรองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมจะดำรงตำแหน่ง โดยความเห็นชอบของ ก.ศป. เสนอต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ในกิจการของสำนักงานศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้แทนของสำนักงานศาลปกครอง เพื่อการนี้ เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองจะมอบหมายให้บุคคลใดปฏิบัติราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง แต่ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป. อาจขยายเวลการดำรงตำแหน่งได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละหนึ่งปี^{๖๔}

ในกรณีที่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งโดยมิได้พ้นจากราชการและมีได้มีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือมีมลทินหรือมีวามอง ถ้าผู้นั้นมีอายุยังไม่ครบหกสิบปี ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป. มีคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองในระดับที่เทียบเท่าตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง^{๖๕}

มาตรา ๗๘/๑^{๖๖} เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองอาจแต่งตั้งจากตุลาการศาลปกครอง โดยความเห็นชอบของ ก.ศป. และเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งแล้ว ให้พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง โดยอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน เว้นแต่ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป. มีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งได้รับเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามอัตราของตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง และหากเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งที่ได้รับอยู่ก่อนแต่งตั้ง สูงกว่าอัตราเงินเดือนหรืออัตราเงินประจำตำแหน่งสูงสุดของตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ให้ปรับเข้ากับอัตราเงินเดือนหรืออัตราเงินประจำตำแหน่งสูงสุดของตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

มาตรา ๗๘/๒^{๖๗} ในกรณีที่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่ได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๗๘/๑ กระทำผิดวินัยอยู่ก่อนวันโอนมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

^{๖๔} มาตรา ๗๘ วรรคสี่ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๖๕} มาตรา ๗๘ วรรคห้า เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๖๖} มาตรา ๗๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๖๗} มาตรา ๗๘/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

ให้ ก.ขป. เป็นผู้พิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครอง แต่ถ้าได้กระทำผิดวินัยในระหว่างการดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง และได้โอนกลับไปเป็นตุลาการศาลปกครองแล้ว ให้ ก.ศป. เป็นผู้พิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับโทษที่จะลงให้ ก.ศป. เป็นผู้วินิจฉัย

การพิจารณาดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง ถ้าเรื่องอยู่ในระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนของผู้บังคับบัญชาก่อนโอนมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง หรือก่อนโอนกลับไปเป็นตุลาการศาลปกครอง ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่กระทำ ความผิดนั้นจนแล้วเสร็จ แล้วส่งเรื่องให้ ก.ขป. หรือ ก.ศป. แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๗๙ ให้มีพนักงานคดีปกครองทำหน้าที่ช่วยเหลือตุลาการเจ้าของสำนวนในการดำเนินคดีปกครองตามที่ตุลาการเจ้าของสำนวนมอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่อื่นในสำนักงานศาลปกครองตามที่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีปกครองตามที่ตุลาการเจ้าของสำนวนมอบหมายให้พนักงานคดีปกครองเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๘๐ คุณสมบัติของบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานคดีปกครองในระดับต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. กำหนด ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักงานศาลปกครองซึ่งมีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งเป็นพนักงานคดีปกครอง

มาตรา ๘๑ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า "ก.ขป." ประกอบด้วย

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด หรือรองประธานศาลปกครองสูงสุดที่ประธานศาลปกครองสูงสุดมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- (๒) เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง และเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นกรรมการ
- (๓) กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครองจำนวนสี่คน ซึ่งได้รับเลือกจากตุลากรในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคน และได้รับเลือกจกตุลากรในศาลปกครองชั้นต้น จำนวนสองคน
- (๔) กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองในระดับไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ ก.ศป. กำหนด จำนวนสี่คน ซึ่งได้รับเลือกจากข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

^{๗๓} มาตรา ๘๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

(๕) กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาองค์กรและด้านการบริหารจัดการ ที่ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นข้าราชการศาลปกครอง ด้านละหนึ่งคน ซึ่งได้รับเลือกจากประธานกรรมการและกรรมการตาม (๒) (๓) และ (๔)

ให้ ก.ช.ป. แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองเป็นเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘๑/๑^{๓๔} กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) จะดำรงตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) ในเวลาเดียวกันมิได้

มาตรา ๘๑/๒^{๓๕} กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑วรรคหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๑/๕

มาตรา ๘๑/๓^{๓๖} การเลือกกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) การเลือกกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) ให้นำความในมาตรา ๔๑/๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม
- (๒) การเลือกกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๔) ให้เป็นไปตามวิธีการที่ ก.ช.ป. ประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๘๒ กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับเลือกใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้^{๓๗}

ถ้าตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการเลือกซ่อมภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้นั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการเลือกซ่อมก็ได้

กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองซึ่งได้รับเลือกซ่อมให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

^{๓๔} มาตรา ๘๑/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๓๕} มาตรา ๘๑/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๓๖} มาตรา ๘๑/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๓๗} มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๘๓^{๗๘} นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ก.ขป. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมดให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากกระทำการหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

(๔) พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามมาตรา ๒๑ ในกรณีที่เป็นกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓)

(๕) ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด ในกรณีที่เป็นกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓)

(๖) ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง หรือกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เป็นกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕)

(๗) พ้นจากการเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ในกรณีที่เป็นกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๔)

(๘) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๑/๒ ในกรณีที่เป็นกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๕) ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.ขป. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๘๔^{๗๙} ให้ ก.ขป. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลปกครองในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน การออกจากราชการ วินัย การสอบสวน การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

(๒) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

(๓) การกำหนดรูปแบบและการแต่งกายของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

(๔) การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตามแต่จะมอบหมาย

(๕) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการศาลปกครอง

^{๗๘} มาตรา ๘๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๗๙} มาตรา ๘๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

(๖) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างพนักงานราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกาย วินัย การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ การรักษาทะเบียนประวัติ รวมทั้งการอื่นที่จำเป็นของพนักงานราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง

(๗) พิจารณาเสนอแนะต่อ ก.บ.ศป. ในการออกประกาศแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานศาลปกครอง และกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว

(๘) พิจารณาเสนอแนะต่อ ก.บ.ศป. ในการออกระเบียบการจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการศาลปกครอง และพนักงานราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง

(๙) การกำหนดกิจการอื่นที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของ ก.ขป.

มาตรา ๘๔/๑^{๕๐} การประชุมของ ก.ขป. ให้นำความในมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๕ การกำหนดตำแหน่งและการให้ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ คำว่า "ก.พ." ให้หมายถึงคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

มาตรา ๘๖ อัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่ง และการให้ได้รับเงินประจำตำแหน่ง และกรจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ให้นำบทบัญญัติที่ใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนในกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๗ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งรองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมจะดำรงตำแหน่ง โดยความเห็นชอบของ ก.ศป. เสนอต่อ นายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (๑) ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

มาตรา ๘๘ การโอนข้าราชการฝ่ายศาลปกครองไปบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการในหน่วยงานของรัฐอื่นหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการโอนข้าราชการในหน่วยงานของรัฐอื่นหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองอาจกระทำได้ถ้าเจ้าตัวสมัครใจโดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ

^{๕๐} มาตรา ๘๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

ทำความเข้าใจกับเจ้าสังกัด และได้ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง กำหนดโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการหรือคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่น ประเภทนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โอน มาเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้ดำรงตำแหน่งระดับใดและให้ได้รับเงินเดือน และเงินประจำตำแหน่งเท่าใด ให้คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองเป็นผู้พิจารณากำหนด แต่เงินเดือนที่จะให้ได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการฝ่ายศาลปกครองที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และ ความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ที่โอน มาเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองตามวรรคหนึ่งในขณะที่เป็นข้าราชการ หรือพนักงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเวลาราชการของข้าราชการฝ่ายศาลปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

การโอนข้าราชการการเมืองและข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ ราชการมาเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองตามพระราชบัญญัตินี้จะกระทำมิได้

มาตรา ๘๘ ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมาย ว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๘๙ เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและ การเงินทุกประเภทของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองแล้ว ให้เสนอผลการสอบบัญชีโดยตรง ต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า

มาตรา ๙๐ ให้สำนักงานศาลปกครองเสนองบประมาณรายจ่ายต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองไว้ในร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของศาลปกครองและ สำนักงานศาลปกครองไว้ในรายงานการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมด้วยก็ได้

มาตรา ๙๑ ในการเสนอหรือพิจารณางบประมาณรายจ่าย การแต่งตั้งตุลาการศาล ปกครอง หรือในการพิจารณาเรื่องใดเกี่ยวกับสำนักงานศาลปกครองหรือศาลปกครอง ถ้าเลขาธิการ สำนักงานศาลปกครองร้องขอคณะรัฐมนตรี ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องอาจอนุญาตให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองหรือผู้ซึ่งเลขาธิการ สำนักงานศาลปกครองมอบหมายมาชี้แจงได้

มาตรา ๙๒ ให้สำนักงานศาลปกครองจัดทำรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครอง และของสำนักงานศาลปกครองเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาปีละหนึ่งครั้ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๙๔ ในวาระเริ่มแรก ให้จัดตั้งศาลปกครองในภูมิภาค ดังต่อไปนี้

(๑) ศาลปกครองขอนแก่น ตั้งอยู่ในจังหวัดขอนแก่น โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัด

กาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดมหาสารคาม

(๒) ศาลปกครองชุมพร ตั้งอยู่ในจังหวัดชุมพร โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัดชุมพร

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดระนอง

(๓) ศาลปกครองเชียงใหม่ ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัด

เชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน

(๔) ศาลปกครองนครราชสีมา ตั้งอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีเขตตลอดท้องที่

จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดนครราชสีมา

(๕) ศาลปกครองนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีเขตตลอด

ท้องที่จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

(๖) ศาลปกครองบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัด

บุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์

(๗) ศาลปกครองพิษณุโลก ตั้งอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัด

กำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสุโขทัย

(๘) ศาลปกครองแพร่ ตั้งอยู่ในจังหวัดแพร่ โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัดน่าน

จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ และจังหวัดอุตรดิตถ์

(๙) ศาลปกครองยะลา ตั้งอยู่ในจังหวัดยะลา โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัดนราธิวาส

จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา

(๑๐) ศาลปกครองระยอง ตั้งอยู่ในจังหวัดระยอง โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัด

จันทบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดสระแก้ว

(๑๑) ศาลปกครองลพบุรี ตั้งอยู่ในจังหวัดลพบุรี โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัด

นครนายก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง

(๑๒) ศาลปกครองสกลนคร ตั้งอยู่ในจังหวัดสกลนคร โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัด

นครพนม จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดสกลนคร

(๑๓) ศาลปกครองสงขลา ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัดตรัง

จังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล

(๑๔) ศาลปกครองสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีเขตตลอดท้องที่

จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดอุทัยธานี

(๑๕) ศาลปกครองอุดรธานี ตั้งอยู่ในจังหวัดอุดรธานี โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัด

เลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี

(๑๖) ศาลปกครองอุบลราชธานี ตั้งอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีเขตตลอดท้องที่

จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดอำนาจเจริญ

มาตรา ๙๕ ในกรณีที่มีการจัดตั้งและเปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคตามมาตรา ๘ เพิ่มเติมในเขตศาลปกครองกลางหรือศาลปกครองในภูมิภาคตามมาตรา ๙๔ บรรดาคดีของเขตท้องที่ศาลปกครองในภูมิภาคที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลปกครองกลางหรือศาลปกครองในภูมิภาคตามมาตรา ๙๔ ให้คงพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองกลางหรือศาลปกครองในภูมินาตามนั้นต่อไป

มาตรา ๙๖ ภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มิให้นำมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๓) มาใช้บังคับกับผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดในระหว่างนั้น

ในกรณีที่ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติแล้วในขณะที่แต่งตั้ง ให้นำความในมาตรา ๓๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๗ การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดครั้งแรกเมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้มีคณะกรรมการคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ประกอบด้วยข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสองคนซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้พิพากษาในศาลฎีกาสองคนซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาและได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ผู้แทนคณะกรรมการข้าราชการอัยการหนึ่งคน ผู้แทนคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนหนึ่งคน ผู้แทนคณะกรรมการสภานายความหนึ่งคน ผู้แทนคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสองคน และผู้แทนคณะรัฐศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้กรรมการดังกล่าวเลือกกรรมการด้วยกันเองคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเลือกข้าราชการฝ่ายศาลปกครองคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นเลขาธิการ

มาตรา ๙๘ ให้คณะกรรมการคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัตินี้และมีความรู้ความสามารถและคุณสมบัติเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดไม่เกินยี่สิบสามคน และให้นำความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้คณะกรรมการคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่จะคัดเลือกจากผู้สนใจสมัครและผู้ทีสถาบันหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับผู้ทีมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ (๔) เสนอขึ้น และให้บุคคลดังกล่าวแสดงหลักฐานผลงานทางวิชาการหรือทางประสบการณ์ที่บ่งชี้ถึงความรู้ความสามารถทีเหมาะสมสำหรับตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเพื่อสรรหาบุคคลทีมีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่สุดตามจำนวนทีกำหนดในวรรคหนึ่ง ในการนี้ให้เปิดเผยบัญชีรายชื่อบุคคลทีจะคัดเลือกและรายชื่อบุคคลทีได้รับการคัดเลือกให้ทราบทั่วไป และเชิญชวนให้บุคคลในวงการกฎหมายและการบริหารราชการแผ่นดินให้ข้อคิดเห็นและนำมาพิจารณาก่อนนำรายชื่อผู้ทีได้รับการคัดเลือกในขั้นทีสุดเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพือดำเนินการต่อไป

เมื่อมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตาม
 วรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเป็นอันพ้นจากหน้าที่ และให้
 ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุดด้วยตนเอง เป็นประธานศาล
 ปกครองสูงสุดหนึ่งคน รองประธานศาลปกครองสูงสุดสองคน และตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครอง
 สูงสุดสี่คน และให้นำความในมาตรา ๑๕ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๙ ในระยะเริ่มแรกให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งได้รับ
 แต่งตั้งตามมาตรา ๙๘ คัดเลือกรายชื่อบุคคลผู้มีคุณสมบัติและมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นอธิบดี
 ศาลปกครองชั้นต้น รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นศาลละหนึ่งคน และตุลาการศาลปกครองชั้นต้นอีก
 ไม่เกินหนึ่งร้อยสามสิบคน และให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง โดยอนุโลมก่อนเสนอรายชื่อ
 ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

มาตรา ๑๐๐ เมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๙๘ และ
 ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นตามมาตรา ๙๙ แล้ว ให้วุฒิสภา คณะรัฐมนตรี และประธานศาล
 ปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองภายในเก้าสิบวัน

มาตรา ๑๐๑ ในระยะเริ่มแรกจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔ มีให้นำมาตรา
 ๓๐ วรรคสอง มาใช้บังคับ และให้ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครอง
 ชั้นต้น และรองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นได้รับเงินเดือนในขั้นต่ำของตำแหน่ง แต่ถ้าผู้ที่โอนมาเคย
 ได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นต่ำของตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือนอัตราใดให้เป็นไปตามที่ ก.ศ.บ. กำหนด

มาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่มีผู้นอนมาเป็นตุลาการศาลปกครองหรือข้าราชการฝ่ายศาล
 ปกครอง เป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการอยู่แล้วก่อนวันที่บทบัญญัติ
 หมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้บังคับ แต่มิได้สมัคร
 เป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วย
 บำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๑๐๓ เมื่อได้มีการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองตามมาตรา ๙๘ และมาตรา
 ๙๙ แล้ว ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดวันเปิดทำการศาล
 ปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองในภูมิภาค สำหรับศาลปกครองสูงสุดและศาล
 ปกครองกลางต้องเปิดทำการไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สำหรับ
 ศาลปกครองในภูมิภาคตามมาตรา ๙๔ ให้ดำเนินการเปิดทำการตามความจำเป็นโดยคำนึงถึงการ
 คัดเลือกตุลาการศาลปกครองที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม แต่ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่าปีละเจ็ดศาล
 ในระหว่างที่เปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคตามมาตรา ๙๔ ยังไม่ครบทุกแห่ง
 ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้
 ศาลปกครองในภูมิภาคที่เปิดทำการแล้วมีเขตอำนาจในจังหวัดใดที่อยู่ใกล้เคียงกับศาลปกครองนั้น
 เพิ่มเติมได้ตามที่สมควร

เมื่อได้มีประกาศวันเปิดทำการศาลปกครองกลางแล้ว บรรดาเรื่องที่ร้องทุกข์ต่อ
คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาหรือที่มีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ
วินิจฉัยร้องทุกข์แล้ว แต่นายกรัฐมนตรียังมิได้สั่งการ ให้โอนไปเป็นคดีของศาลปกครองกลาง และถ้า
ศาลปกครองกลางเห็นว่า เป็นคดีตามมาตรา ๙ ก็ให้พิจารณาและมีคำพิพากษาต่อไป

เพื่อความสะดวกในการดำเนินคดีปกครองของผู้ร้องทุกข์ ถ้าได้มีการเปิดทำการศาล
ปกครองในภูมิภาคแล้ว เมื่อเห็นสมควร ศาลปกครองกลางจะโอนคดีนั้นไปยังศาลปกครองในภูมิภาค
ที่มีเขตอำนาจก็ได้

การดำเนินกระบวนการพิจารณาและพิพากษาคดีปกครองที่โอนมาตามวรรคสาม ให้
เป็นไปตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด ทั้งนี้ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับ
บทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงาน
บุคคลตามมาตรา ๘๕ ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับกับข้าราชการฝ่าย
ศาลปกครองโดยอนุโลม โดยให้คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่เป็น
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายดังกล่าว

ในระยะเริ่มแรก ให้ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองทำการคัดเลือกข้าราชการฝ่าย
ศาลปกครองด้วยตนเองจำนวนสามคนเพื่อเป็นกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองโดยไม่ชักช้า
ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งตำแหน่งใดซึ่งเป็นกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองโดยตำแหน่ง
ให้คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองประกอบด้วยกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
เท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๐๕ บรรดาคดีที่ยื่นฟ้องหรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลอื่น
อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีลักษณะเป็นคดีปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาล
นั้นดำเนินกระบวนการพิจารณาและมีคำพิพากษาต่อไปจนคดีนั้นถึงที่สุด

มาตรา ๑๐๖ สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๑ แห่ง
พระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ในคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาล
ปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเป็นสิทธิฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม

มาตรา ๑๐๗ ในวาระเริ่มแรกก่อนที่สำนักงานศาลปกครองจะได้รับงบประมาณ
รายจ่ายประจำปี ให้ ก.ศ.ป. จัดทำแผนงานในการดำเนินการของศาลปกครองและแผนงานการจัดตั้ง
และการบริหารงานของสำนักงานศาลปกครองเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเป็น
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและการบริหารงานตามแผนงานดังกล่าว

ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อ
เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผนงานที่ ก.ศ.ป. เสนอตามความจำเป็น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

บัญชี ๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง^{๕๑} สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ชั้นศาล	ชั้น เงินเดือน	ตำแหน่ง	เงินเดือน (บาท)	เงินประจำ ตำแหน่ง (บาท)
ศาลปกครองสูงสุด	๔	ประธานศาลปกครองสูงสุด	๖๕,๙๒๐	๕๐,๐๐๐
	๓	รองประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด ตุลาการศาลปกครองสูงสุด	๖๓,๘๖๐	๔๒,๕๐๐
ศาลปกครองชั้นต้น		อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น		
		๒	รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น	๖๐,๘๗๐
	๑	ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น	๕๘,๘๑๐	๓๐,๐๐๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๑} บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง (บัญชี ๑) ยกเลิกและใช้ (บัญชี ๒) แทน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

บัญชี ๒

บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง

ชั้นศาล	ชั้นเงินเดือน	ตำแหน่ง	เงินเดือน (บาท)	เงินประจำตำแหน่ง (บาท)
ศาลปกครองสูงสุด	๔	ประธานศาลปกครองสูงสุด	๗๕,๕๙๐	๕๐,๐๐๐
	๓	รองประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด ตุลาการศาลปกครองสูงสุด	๗๓,๒๔๐	๔๒,๕๐๐
ศาลปกครองชั้นต้น		อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น		
		๒	รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น	๖๙,๘๑๐
	๑	ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น	๖๗,๕๖๐	๓๐,๐๐๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง (บัญชี ๒) แก้ไขเพิ่มเติม บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป และต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราเงินเดือนโดยพระราชกฤษฎีกาการปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกฤษฎีกาการปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามลำดับ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองขึ้น เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เกี่ยวกับการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งตามอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหรือคำสั่งทางปกครอง การกระทำละเมิดในทางปกครอง หรือการทำสัญญาทางปกครอง อันเป็นเรื่องของกฎหมายมหาชน และโดยที่ระบบการพิจารณาและพิพากษาคดีจำเป็นต้องมีกระบวนการเป็นพิเศษต่างจากคดีปกติทั่วไป เพราะผลแห่งคำพิพากษาอาจกระทบถึงการบริหารราชการแผ่นดิน หรือต้องจ่ายเงินภาษีอากรของส่วนรวมเป็นค่าชดเชยหรือค่าเสียหายแก่เอกชน ในขณะที่ด้วยกันเอกชนจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบที่ไม่อาจทราบข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐได้ ในการพิจารณาจึงจำเป็นต้องใช้ระบบไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงที่แท้จริง และต้องมีตุลาการที่มีความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และประชาชนทั่วไปซึ่งจะถูกกระทบในทางใดทางหนึ่งจากคำพิพากษาของศาลปกครอง รวมทั้งต้องมีหน่วยงานธุรการของศาลปกครองที่เป็นอิสระ ฉะนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕^๓

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนตุลาการศาลปกครองและบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้ตุลาการศาลปกครองได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งสำหรับตำแหน่งต่าง ๆ โดยเทียบเคียงกับอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมในระดับเดียวกัน และเนื่องด้วยได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมให้รับในอัตราใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ สมควรปรับปรุงอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองให้เท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘^{๔๔}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕ บทบัญญัติมาตรา ๔๕/๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังไม่ได้เสียค่าธรรมเนียมศาล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการฟ้องคดีปกครองที่ขอให้ศาลสั่งให้ใช้เงินหรือส่งมอบทรัพย์สินอันสืบเนื่องจากคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) หรือ (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คู่กรณีจะต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลโดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ ทำให้เป็นภาระแก่คู่กรณีที่ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือทำให้ได้รับความเดือดร้อนเกินสมควรถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ดังนั้น สมควรกำหนดให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาอนุญาตการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลได้ ประกอบกับคดีดังกล่าว มีลักษณะเดียวกับคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง สมควรกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องคดีปกครองให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐^{๔๕}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัตินี้แทนตั้งต่อไปนี้

(๑) บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง บัญชี ๑ ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

(๒) บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง บัญชี ๒ ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๔๔} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒/ตอนที่ ๑๔ ก/หน้า ๒๖/๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘
^{๔๕} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๔๖ ก/หน้า ๑๑/๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติม บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองเพื่อให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปโดยปรับอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละสาม ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ และปรับอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้นอีกในอัตราร้อยละห้า ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และกำหนดให้ตุลาการศาลปกครองมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว เพื่อให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับข้าราชการประเภทต่าง ๆ นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการปรับอัตราเงินเดือนตุลาการศาลปกครองเพิ่มเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราและไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ สมควรกำหนดให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชกฤษฎีกากำหนดปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๐ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ในกรณีที่สมควรปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปถ้าการปรับอัตราเงินเดือนดังกล่าวเป็นการปรับเพิ่มเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราและไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ การปรับให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ประกอบกับอัตราเงินเดือนตุลาการศาลปกครองในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น สมควรปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยปรับเพิ่มในอัตราร้อยละสี่เท่ากันทุกอัตรา จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เมื่อศาลปกครองได้เปิดทำการแล้วทำให้มีการแยกสัญญาทางปกครองออกจากสัญญาทางแพ่งนับว่ามีผลความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในเรื่องของศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดี กฎหมายสารบัญญัติและกฎหมายวิธีสบัญญัติที่จะนำมาใช้ในคดีนั้น สัญญาทางปกครองจึงเป็นหลักเกณฑ์ใหม่ที่แม้แต่นักกฎหมายยังถกเถียงเพื่อค้นหาความหมายแนวทางที่เหมาะสมหรือควรจะเป็น ในแต่ละปีหน่วยงานของรัฐได้ทำสัญญากับเอกชนหรือกับหน่วยงานของรัฐด้วยกันในกิจกรรมที่หลากหลายตั้งแต่กิจกรรมขนาดเล็กจนถึงโครงการขนาดใหญ่

๑๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๑๒ ก/หน้า ๑๐/๑๖ มกราคม ๒๕๕๑

๑๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๓๙ ก/หน้า ๑/๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เช่น สัญญาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร ถนนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ สัญญาสัมปทาน ฯลฯ หากนับรวมมูลค่าตามสัญญาเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับเงินงบประมาณแผ่นดินจำนวนมาก แต่เนื่องจากการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ยื่นฟ้องคดีภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี ซึ่งเดิมสัญญาดังกล่าวมีอายุความถึงสิบปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อได้มีการตีความสัญญาโดยศาลปกครองหรือคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลว่าเป็นสัญญาประเภทใด หากตีความว่าเป็นสัญญาทางปกครองจะทำให้กำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีลดลงเหลือเพียงหนึ่งปี เป็นเหตุให้ระยะเวลาฟ้องคดีสั้นลงโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ สมควรแก้ไขระยะเวลาฟ้องคดีดังกล่าวให้ยาวขึ้น นอกจากนี้ปัจจุบันยังมีปัญหาการตีความความหมายของเรื่องประโยชน์แก่ส่วนรวม จึงเห็นควรบัญญัติเรื่องนี้ไว้ในบทนิยาม เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการใช้กฎหมายยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชกฤษฎีกาการปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔^{๕๕}

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔

เป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เนื่องจากบัญชีอัตราเงินเดือนตุลาการศาลปกครองในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น สมควรปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยปรับเพิ่มในอัตราร้อยละห้าเท่ากันทุกอัตรา และโดยที่มาตรา ๓๐ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้ในกรณีที่สมควรปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าการปรับอัตราเงินเดือนดังกล่าวเป็นการปรับเพิ่มเป็นร้อยละห้าเท่ากันทุกอัตราและไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ การปรับให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๔^{๕๖}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันปริมาณคดีปกครองประเภทที่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนให้ทันต่อการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คู่กรณี หรือเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่น คดีเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และการแต่งตั้งข้าราชการในหน่วยงานทางปกครอง เป็นต้น ซึ่งหากให้คดีปกครองประเภทดังกล่าวดำเนินการตามขั้นตอนและมีผู้รับผิดชอบเช่นเดียวกับคดี

^{๕๕} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘/ตอนที่ ๒๒ ก/หน้า ๒๓/๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔

^{๕๖} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘/ตอนที่ ๒๙ ก/หน้า ๑/๒๗ เมษายน ๒๕๕๔

ปกครองทั่วไป อาจเป็นผลทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และ
ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนมีความล่าช้า สมควรเพิ่มอำนาจในการจัดตั้งแผนกหรือ
หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุด หรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดตำแหน่งตุลา
การศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่น เพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวโดยเฉพาะ อีกทั้ง
เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับการอำนวยความสะดวก
ความยุติธรรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนตุลาการศาล
ปกครองให้สอดคล้องกับหลักการและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๑๒ ให้กรรมการในคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่
ในวันก่อนวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง ยังคงอยู่ในตำแหน่ง
ต่อไปจนกว่าจะครบวาระในวันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ประธานกรรมการและกรรมการ
ในคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองดังกล่าวเป็นคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตาม
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่กรรมการตุลาการศาลปกครองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบ
วาระในระหว่างวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง จนถึงวันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลา
การศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ว่าง ให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบ
ห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้มีการเลือกข้อมแล้ว ให้คณะกรรมการตุลาการ
ศาลปกครองประกอบด้วยกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการเลือกข้อมนี้ด้วย

ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาล
ปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภาและคณะรัฐมนตรีใหม่แทนตำแหน่งที่ว่างลงเพราะ
ครบวาระก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ประธานศาลปกครองสูงสุดแจ้งต่อประธานสภา
นิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งทำหน้าที่ประธานวุฒิสภาและนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เพื่อดำเนินการเลือกให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง
และเมื่อได้มีการเลือกแล้วให้คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองประกอบด้วยกรรมการตุลาการศาล
ปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้เลือกนี้ด้วย

ให้นำความในมาตรา ๓๕/๑ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา
๓๙/๑ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.
๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ มติหรือการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง ตามมาตรา ๑๒ ที่ได้มีมติหรือให้ความเห็นชอบในระหว่างวันก่อนวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง จนถึงวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นมติหรือการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

มาตรา ๑๔ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่องค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองที่ผ่านมาได้บัญญัติไว้เฉพาะในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ สมควรกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วิธีการเลือก และการพ้นจากตำแหน่ง ของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิให้สอดคล้องกับการกำหนดบทบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๘ บรรดาคดีที่อยู่ในระหว่างการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการดำเนินการบังคับคดีปกครองยังมีข้อขัดข้อง เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดรายละเอียดในการดำเนินการบังคับคดีปกครองให้ครอบคลุมคดีปกครองทุกประเภท ซึ่งคดีปกครองมีลักษณะเฉพาะไม่สามารถนำหลักการของการบังคับคดีแพ่งมาใช้ในการดำเนินการบังคับคดีให้มีประสิทธิภาพในทุกกรณีได้ อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติกำหนดอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี ตลอดจนมาตรการที่จะบังคับให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาลปกครองให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาอันสมควร อีกทั้งสมควรกำหนดให้กรณีที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น คู่กรณีฝ่ายชนะคดีในคดีที่กำหนดอายุยื่นคำขอต่อศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด

แล้วแต่กรณี เพื่อให้มีการปฏิบัติตามคำบังคับได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนต้องรอกการปฏิบัติตามคำพิพากษาในระหว่างการพิจารณาคดีชั้นอุทธรณ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการนับจำนวนตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่า

(๑) ตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและเคยดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้นมาก่อน เป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๑)

(๒) ตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและไม่เคยดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้นมาก่อน เป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๒)

มาตรา ๓๗ บทบัญญัติมาตรา ๑๕/๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับกับตุลาการศาลปกครองซึ่งดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ตุลาการศาลปกครองผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเมื่อดำรงตำแหน่งครบสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

มาตรา ๓๘ ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองเพราะมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (ก) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งต่อไปโดยไม่ถือว่าเป็นผู้ที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

บทบัญญัติในมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (ค) (จ) และ (ข) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มิให้นำมาใช้บังคับกับตุลาการศาลปกครองซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๙ การพิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นที่ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติ

ดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จและมีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

มาตรา ๔๐ ในวาระเริ่มแรก ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสอง ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

มาตรา ๔๑ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หลักเกณฑ์ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพี่ยงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หลักเกณฑ์ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๒ การสอบสวนตุลาการศาลปกครองผู้กระทำผิดวินัยอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่กระทำความผิดนั้นจนแล้วเสร็จ

มาตรา ๔๓ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองชั้นต้น การเลื่อนตุลาการศาลปกครองชั้นต้นซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้นไปดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดได้ เพื่อคงความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ที่จำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและความชำนาญในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง วาระการดำรงตำแหน่ง

ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยให้มีวาระสี่ปี การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตุลาการศาลปกครอง กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการบริหารราชการของ ศาลปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการบริหารงานทั่วไป งบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของศาลปกครอง รวมทั้งงานธุรการของสำนักงานศาลปกครองให้เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ แบบแผน และประเพณีปฏิบัติของทางราชการศาลปกครอง เพื่อให้การบริหาร ราชการศาลปกครองเป็นไปด้วยความเรียบร้อยยิ่งขึ้น และปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนกำหนดเรื่องการดำรงตำแหน่ง เลขานุการสำนักงานศาลปกครองและการดำเนินการทางวินัยแก่เลขานุการสำนักงานศาลปกครอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๖๓)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	
ปฏิทินหน้า	
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
เลขรับ.....	3203
วันที่.....	12 / มี.ค. 2561
เวลา.....	14.55 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/ ๗๖๕๖

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๖๗ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป	
รับที่.....	๑๙๗ / ๖๑ วันที่ ๒๗ / มี.ค. / ๖๑
เวลา.....	๑๕.๒๔ ส่ง นร.๕
ผู้อำนวยการประชุม	

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (รวมกาญจน์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (V/S สำนักงาน VM009)

www.cabinet.thaigov.go.th

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่..... ๓ / ๒๕๖๑
วันที่ ๒๗ / มี.ค. / ๖๑
เวลา..... ๑๕.๓๖ น.

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดให้ส่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับการยื่นคำฟ้อง และการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ให้สภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)
- (๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑ วรรคสอง)
- (๓) กำหนดเหตุของการพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการและกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และแก้ไขเพิ่มเติมเหตุของการได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนของตุลาการศาลปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง)
- (๔) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของตุลาการศาลปกครองที่สามารถกลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครอง หรือโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕)
- (๕) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบ ที่มา คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของ ก.ศป. ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มาตรา ๓๙/๑ และมาตรา ๔๑/๑ และเพิ่มมาตรา ๓๕/๒ มาตรา ๔๐ วรรคสอง และมาตรา ๔๐/๑)
- (๖) แก้ไขเพิ่มเติมการเสนอเรื่องต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓)
- (๗) แก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาของศาลในการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕/๑ วรรคหนึ่ง)
- (๘) กำหนดให้มีการยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร และการนับอายุความในกรณีดังกล่าว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖)
- (๙) กำหนดวิธีพิจารณาคดีแบบเร่งด่วน และกำหนดหลักเกณฑ์การไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น (เพิ่มมาตรา ๕๙ วรรคสาม และมาตรา ๕๙/๑)
- (๑๐) กำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ (เพิ่มมาตรา ๖๐/๑)

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๐ บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ตุลาการพ้นจากตำแหน่ง แต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตายหรือเกษียณอายุพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ มาตรา ๑๙๘ บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งประกอบด้วยประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองไม่เกินสองคน บรรดาที่ได้รับการคัดเลือกจากราชการตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๒๓๑ บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีการฉ้อโกง คำสั่ง หรือการกระทำใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ในเรื่องดังกล่าวให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับสมควรปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้สามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว และทั่วถึง รวมทั้งกำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาในการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล การนั่งพิจารณาคดีในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๖๖)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา
คดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๔๔
มาตรา ๔๖ มาตรา ๖๐/๑ มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๕/๑ มาตรา ๗๕/๒ และมาตรา ๗๕/๔
ต้องส่งให้สภาผู้แทนราษฎรในวันออกระเบียบดังกล่าว เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบได้
ถ้าต่อมามีการเสนอญัตติและสภาผู้แทนราษฎรมีมติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งระเบียบดังกล่าว
ให้สภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ยกเลิก
ระเบียบใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้เป็นไป
ตามนั้น

กำหนดวันตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงวันในสมัยประชุม”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๑) (๓) (๘) และ (๙) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ตุลาการศาลปกครองต้องประพฤติตนตามวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครองตามที่ ก.ศป. กำหนด

ก.ศป. อาจมีมติให้ตุลาการศาลปกครองผู้ได้ออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี ได้ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติให้ผู้ถูกสั่งให้ออกมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ แต่การให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนให้ทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอย่างร้ายแรงหรือประพฤติตนไม่สมควรตามที่กำหนดในวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครอง

(๒) หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอไม่ถึงเหตุทุพพลภาพ

(๓) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี ด้วย”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔ ในการพิจารณาให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง โดยถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือตามมาตรา ๒๒ วรรคสาม ประกอบกับมาตรา ๒๑ (๔) หรือ (๗) หรือโดยถูกไล่ออกตามมาตรา ๒๓ (๑) หรือ (๒) ให้ ก.ศป. แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ประกอบด้วย ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดหรือตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น จำนวนสี่คน และเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือรองเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนมอบหมายจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการเพื่อทำการสอบสวน”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ ตุลาการศาลปกครองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิดและมีใช้เป็นการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) ก.ศป. อาจพิจารณาคัดเลือกผู้นั้นให้กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าก็ได้ ถ้าผู้นั้นมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี และยังมีอายุไม่ครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้น หรือยังมีอายุไม่ครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้นในกรณีที่เป็นผู้ซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกให้ไปดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ หากผู้นั้นมีอายุครบเกณฑ์ที่จะต้องประเมินสมรรถภาพตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง แล้วแต่ยังไม่เคยผ่านการประเมินสมรรถภาพ ให้จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพได้แม้จะมีอายุล่วงเลยการประเมินสมรรถภาพตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง แล้วก็ตาม

ตุลาการศาลปกครองซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ถ้าต้องโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองเพราะเหตุที่ครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๘/๑ วรรคสอง หรือยื่นความประสงค์ขอโอนกลับก่อนครบวาระ และผู้นั้นมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ให้ ก.ศป. พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งในลำดับอาวุโสที่เคยครอง โดยให้ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ในชั้นเดียวกับตุลาการศาลปกครองที่อยู่ในลำดับอาวุโสเท่ากันในขณะที่ผู้นั้นดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง

ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้กลับเข้ารับราชการตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบให้โอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามวรรคสอง มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้นำความในมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๘ วรรคสอง แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา ๑๕ วรรคสาม หรือมาตรา ๑๙ วรรคสาม แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับแก่การคัดเลือกให้กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองตามวรรคหนึ่ง หรือการโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามวรรคสอง โดยอนุโลม”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “ก.ศป.” ประกอบด้วย

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตุลาการศาลปกครองจำนวนสิบคน

ดังนี้

(ก) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนหกคนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

(ข) ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นจำนวนสี่คนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น

(๓) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองจำนวนสองคน ที่ได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุดและตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นเลขานุการของ ก.ศป. และให้ ก.ศป. แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓๕/๒ กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) จะดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) หรือ (๕) หรือกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) หรือ (๕) ในเวลาเดียวกันมิได้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๓๗ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศรับสมัครบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๑ เข้ารับการเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) โดยให้คณะกรรมการดำเนินการเลือกตรวจสอบคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้ารับการเลือก แล้วจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเลือกส่งไปยัง ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดและตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น และให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ ที่จะทำการเลือกไปด้วย

ให้นำความในมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับแก่การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิในวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือก กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ให้เป็นไปตามที่ประธาน ศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป.”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“ก่อนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) จะครบวาระเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันแต่ไม่เกินเก้าสิบวัน ให้ดำเนินการเลือกกรรมการตุลาการ ศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนที่กรรมการตุลาการศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ในกรณีจำเป็นที่ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน กำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติ หน้าที่ต่อไป แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๓๙/๑ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตาม มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) วางลงก่อนครบวาระ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการ ให้มีการเลือกซ่อมให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งวางลง เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่ง ของกรรมการผู้นั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกซ่อมก็ได้

ให้ผู้ได้รับเลือกซ่อมเป็นกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง
เข้ารับหน้าที่เมื่อประธานศาลปกครองสูงสุดได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกซ่อมเป็นกรรมการตุลาการ
ศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ และให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองดำเนินการประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกซ่อม
ในราชกิจจานุเบกษา

กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกซ่อมให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับ
วาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

“ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลปกครอง
ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.ศป. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔๐/๑ ให้ ก.ศป. โดยมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน
กรรมการตุลาการศาลปกครองทั้งหมด มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตุลาการ
ศาลปกครองและการอื่น ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ศป.”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๑/๑ ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕
วรรคหนึ่ง (๒) (ก) หรือ (ข) หรือ (๓) หรือมีแต่ไม่ครบจำนวน ถ้ากรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวน
ไม่น้อยกว่าหกคน เห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องให้ความเห็นชอบ ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองเท่าที่มีอยู่
เป็น ก.ศป. พิจารณาเรื่องเร่งด่วนนั้นได้”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ากฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด
ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง
และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ในการเสนอความเห็นดังกล่าวผู้ตรวจการแผ่นดินมีสิทธิ
และหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕/๑ การฟ้องคดีที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๔๕ วรรคสี่ หากคู่กรณีโดยยื่นคำขอต่อศาลโดยอ้างว่า ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือโดยสถานะของผู้ขอถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร ถ้าศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะรับฟ้องไว้พิจารณา หรือในกรณีอุทธรณ์ซึ่งศาลเห็นว่ามิเหตุผลอันสมควรที่จะอุทธรณ์ได้ แล้วแต่กรณี และศาลได้แสวงหาข้อเท็จจริงโดยการไต่สวนหรือโดยวิธีอื่นแล้วเห็นว่ามิเหตุตามคำขอจริง ให้ศาลอนุญาตให้คู่กรณีนั้นดำเนินคดี โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือเฉพาะบางส่วนได้ คำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ คำฟ้องให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครอง หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ในการนี้อาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร ตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และเพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ ให้ถือว่าวันที่ส่งคำฟ้องแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์หรือวันที่ส่งคำฟ้องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสารเป็นวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในกรณีที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีหรือโดยลักษณะแห่งคดีมีความจำเป็นที่ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีเป็นการเร่งด่วน การส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบตามวรรคสอง จะส่งล่วงหน้าเป็นเวลาอันสมควรแต่ไม่ถึงเจ็ดวันก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของคู่กรณีด้วย”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๕๙/๑ ในการพิจารณาคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น หากองค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าคดีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม องค์คณะพิจารณาพิพากษาอาจไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีก็ได้ ในกรณีนี้ให้ผู้แถลงคดีปกครองดำเนินการตามมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ในวันประชุมปรึกษาเพื่อมีคำพิพากษา

ให้ศาลแจ้งการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีตามวรรคหนึ่งพร้อมส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบ ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิคู่กรณีที่จะยื่นคำแถลงเป็นหนังสือต่อองค์คณะพิจารณาพิพากษาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และหากคู่กรณีประสงค์ที่จะให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี ให้คู่กรณีแจ้งความประสงค์เช่นนั้นให้ศาลทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีต่อไป”

มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๖๐/๑ เมื่อศาลเห็นสมควร หรือเมื่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีคำขอและศาลเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ความยุติธรรมหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณี ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนิน

กระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

การดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ต้องกระทำต่อหน้าศาลและศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นการกระทำต่อหน้าศาล

ศาลอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามวรรคหนึ่งจากคู่กรณี ที่ร้องขอได้ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่ประธานศาลปกครองสูงสุดกำหนด โดยไม่ถือว่าค่าใช้จ่ายนั้น เป็นค่าธรรมเนียมศาล”

มาตรา ๒๒ ในวาระเริ่มแรก ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือก กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (ก) และ (ข) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งพ้นจาก ตำแหน่งตามวาระแต่ต้องทำหน้าที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิไปพลางก่อน ตามมาตรา ๒๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ คงทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

ให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ก) และ (ข) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งดำรงตำแหน่ง อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่ง แต่ให้ทำหน้าที่กรรมการตุลาการศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสองและวรรคสาม ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

มาตรา ๒๓ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๐ บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ตุลาการพ้นจากตำแหน่ง แต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตายหรือเกษียณอายุพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ มาตรา ๑๙๘ บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งประกอบด้วยประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองไม่เกินสองคน บรรดาที่ได้รับการคัดเลือกจากข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๒๓๑ บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณี กฎ คำสั่ง หรือการกระทำใด ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ในเรื่องดังกล่าวให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับสมควรปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้สามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว และทั่วถึง รวมทั้งกำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาในการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล การนั่งพิจารณาคดี ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

๒.๑ กำหนดให้มีการส่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด เกี่ยวกับการยื่นคำฟ้อง และการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุม

ทางจอภาพ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบ โดยสภาผู้แทนราษฎรอาจมีมติให้ยกเลิกระเบียบดังกล่าว
ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนได้ (ร่างมาตรา ๓ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖))

๒.๒ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ร่างมาตรา ๔ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑ วรรคสอง))

๒.๓ กำหนดเหตุของการพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วย
บำเหน็จบำนาญข้าราชการและกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และแก้ไขเพิ่มเติม
เหตุของการได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนของตุลาการศาลปกครอง (ร่างมาตรา ๕ (แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๒๒) และร่างมาตรา ๖ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง))

๒.๔ แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของตุลาการศาลปกครองซึ่งพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว
ให้สามารถกลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองได้ และแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของตุลาการ
ศาลปกครองซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองในกรณีที่จะโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่ง
ตุลาการศาลปกครอง (ร่างมาตรา ๗ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕))

๒.๕ ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบ ที่มา คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม
หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของ ก.ศป. ให้มีความเหมาะสม
และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ร่างมาตรา ๘ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)
ร่างมาตรา ๙ (เพิ่มเติมมาตรา ๓๕/๒) ร่างมาตรา ๑๐ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘) ร่างมาตรา ๑๑
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙ วรรคสอง) ร่างมาตรา ๑๒ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙/๑) ร่างมาตรา ๑๓
(เพิ่มเติมมาตรา ๔๐ วรรคสอง) ร่างมาตรา ๑๔ (เพิ่มเติมมาตรา ๔๐/๑) และร่างมาตรา ๑๕ (แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๔๑/๑))

๒.๖ แก้ไขเพิ่มเติมการเสนอเรื่องต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้
สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ร่างมาตรา ๑๖ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓))

๒.๗ แก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาของศาลในการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล
(ร่างมาตรา ๑๗ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕/๑ วรรคหนึ่ง))

๒.๘ กำหนดให้มีการยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด
หรือโทรสาร และการนับอายุความในกรณีดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๘ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖))

๒.๙ กำหนดวิธีพิจารณาคดีแบบเร่งด่วน และกำหนดหลักเกณฑ์การไม่จัดให้มีการ
นั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น (ร่างมาตรา ๑๙ (เพิ่มเติมมาตรา ๕๙
วรรคสาม) และร่างมาตรา ๒๐ (เพิ่มเติมมาตรา ๕๙/๑))

๒.๑๐ กำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุม
ทางจอภาพ (ร่างมาตรา ๒๑ (เพิ่มเติมมาตรา ๖๐/๑))

๒.๑๑ กำหนดบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ
ในวาระเริ่มแรก รวมทั้งการทำหน้าที่ของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมก่อนการประกาศ
ผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๒)

๒.๑๒ กำหนดให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามร่างพระราชบัญญัตินี้
(ร่างมาตรา ๒๓)

๓. การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ

๓.๑ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความจำเป็นที่จะต้องตราขึ้นเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ มาตรา ๑๕๘ และมาตรา ๒๓๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับได้ปรับปรุงกระบวนการพิจารณาพิพากษาและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓.๒ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมาย โดยผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายโดยตรง คือ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง บุคลากรอื่นของสำนักงานศาลปกครอง และประชาชนทั่วไป หรือองค์กรหรือหน่วยงานอื่น โดยผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นมีลักษณะในเชิงบวก กล่าวคือ การปรับปรุงกระบวนการพิจารณาพิพากษาและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองเป็นไปเพื่อให้ประชาชนได้รับการพิจารณาคดีที่รวดเร็ว และยังเป็นทางเลือกให้ประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่ายและมีประสิทธิภาพ เช่น เพิ่มการยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร และการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ซึ่งนอกจากจะเป็นทางเลือกให้กับประชาชนแล้ว ยังช่วยสนับสนุนการลดภาระการใช้กระดาษและลดภาระการใช้พื้นที่ของอาคารสำนักงานในการจัดเก็บเอกสารด้วย

๓.๓ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชนแล้ว

๓.๔ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีการใช้ระบบอนุญาตในกฎหมายแต่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองเพื่อให้สอดคล้องกับทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓.๕ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีการกำหนดโทษอาญา

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แก้ไขปรับปรุงองค์ประกอบ ที่มา คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง รวมทั้งบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลปกครอง และการเสนอเรื่องต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้สิทธิของประชาชนได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองในเรื่องการยื่นคำฟ้องจะทำให้ประชาชนผู้ฟ้องคดีมีทางเลือกเพิ่มขึ้นในการยื่นคำฟ้องทั้งโดยการส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร ซึ่งจะเพิ่มความสะดวกให้กับประชาชนผู้ฟ้องคดีที่จะสามารถยื่นคำฟ้องได้โดยไม่ต้องมาศาล นอกจากนี้ การกำหนดให้มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพจะเป็นการเปิดโอกาสให้คู่กรณีมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของศาลได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

เปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องทางเว็บไซต์ของศาลปกครอง <http://www.admincourt.go.th> หรือส่งเป็นหนังสือมายังสำนักงานศาลปกครอง (สำนักกฎหมาย) เลขที่ ๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

เปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนทั้งสิ้น ๑ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๒๐ วัน

๓. พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

ทั่วราชอาณาจักร

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

๑. การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อนวัตกรรมให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๑ แก้ไขเพิ่มเติมเหตุที่จะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในกรณีตาย เกษียณอายุราชการ ถูกสั่งให้ออกจากราชการ และถูกไล่ออกให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

๑.๒ แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกการพ้นจากตำแหน่ง อำนวยการหน้าที่ และการประชุมของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรา ๑๙๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๓ แก้ไขเพิ่มเติมสิทธิในการเสนอคดีต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดินให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. การแก้ไขปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๑ เพิ่มบทบัญญัติรองรับอำนาจศาลปกครองให้ดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองได้ โดยกำหนดให้บรรดาคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด เว้นแต่คดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น ให้ศาลปกครองมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

๒.๒ แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลหรือแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวได้ตามความจำเป็นและสมควร

๒.๓ เพิ่มเติมบทบัญญัติรองรับการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ดังนี้

๑) การยื่นคำฟ้อง กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีอาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด และกำหนดวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองในกรณีดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ

๒) การดำเนินกระบวนการพิจารณา กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ และให้ถือว่าการดำเนินกระบวนการดังกล่าว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นการกระทำต่อหน้าศาลหรือองค์คณะพิจารณาพิพากษา ทั้งนี้ ศาลอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าวได้

๒.๔ แก้ไขเพิ่มเติมให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดอาจจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีหรือไม่ก็ได้ สำหรับคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่มีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่นั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม และกำหนดวิธีพิจารณาคดีแบบเร่งด่วน โดยส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าเป็นเวลาอันสมควรก่อนเริ่มการนั่งพิจารณาคดี

๓. การแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นอื่น ๆ

- แก้ไขเพิ่มเติมให้ ก.ศป. สามารถพิจารณาคัดเลือกตุลาการศาลปกครองที่พ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิดและมีใช่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ หรือถูกไล่ออก กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าได้ ถ้าผู้นั้นยังมีอายุไม่ครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้น

๕. ความเห็นที่ได้จากการรับฟังในแต่ละประเด็น

๑. การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๑ แก้ไขเพิ่มเติมเหตุที่จะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในกรณีตาย เกษียณอายุราชการ ถูกสั่งให้ออกจากราชการ และถูกไล่ออก ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ (เห็นด้วย ๔ ราย)

กรณีเห็นด้วย

เป็นการแก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๒ แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรา ๑๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เห็นด้วย ๑๑ ราย)

กรณีเห็นด้วย

๑) เป็นการแก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒) เห็นด้วยในหลักการ แต่มีข้อสังเกตว่า

๒.๑) ร่างมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติฯ ได้ระบุถึงกรณีกรรมการตุลาการผู้ทรงคุณวุฒิจะดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง และกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) ในเวลาเดียวกันไม่ได้ แต่จากการพิจารณาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา

คดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่พบมาตราที่อ้างถึง คือ มาตรา ๔๑/๒ และมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) แต่อย่างไร

๒.๒) ร่างมาตรา ๑๒ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ระบุถึงกรณีก่อนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ จะครบวาระเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการตุลาการฯ ใหม่ ให้แล้วเสร็จก่อนชุดเดิมจะพ้นวาระ แต่ไม่ได้กำหนดผู้ที่มีอำนาจดำเนินการคัดเลือกกรรมการตุลาการฯ ใหม่ไว้ ซึ่งอาจมีปัญหาว่าเป็นอำนาจของบุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการ

๑.๓) แก้ไขเพิ่มเติมสิทธิในการเสนอคดีต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดินให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เห็นด้วย ๔ ราย ไม่เห็นด้วย ๒ ราย)

กรณีเห็นด้วย

เป็นการแก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กรณีไม่เห็นด้วย

๑) ตามมาตรา ๔๓ (เดิม) ใช้คำว่า “การกระทำของหน่วยงานทางปกครอง” แต่ในมาตราที่แก้ไขใหม่ใช้คำว่า “การกระทำของหน่วยงานของรัฐ” แทน เห็นว่าการใช้ถ้อยคำดังกล่าวอาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความ เนื่องจากคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ไม่มีนิยามไว้ในกฎหมายดังเช่นคำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” จึงควรใช้คำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” เช่นเดิม หรือกำหนดนิยามความหมายของคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ให้ชัดเจน

๒) ร่างมาตรา ๑๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ระบุกรณีผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง โดยมีการใช้คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” แทนคำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” ซึ่งอาจจะไม่ครอบคลุมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครองด้วย

๒. การแก้ไขปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๑) เพิ่มบทบัญญัติรองรับอำนาจศาลปกครองให้ดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองได้ โดยกำหนดให้บรรดาคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด เว้นแต่คดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น ให้ศาลปกครองมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ (เห็นด้วย ๑๓ ราย)

กรณีเห็นด้วย

๑) เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อคู่กรณี โดยจะสามารถยุติข้อพิพาทได้ตามความต้องการของคู่กรณีอย่างแท้จริงและยุติธรรม

๒) การพยายามใช้กระบวนการไกล่เกลี่ย ซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้คู่กรณีมีโอกาสได้ข้อยุติทางคดีที่เร็วขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลปกครองสูงสุดด้วย

๓) เห็นด้วยในหลักการ โดยมีข้อสังเกตว่า

๓.๑) คดีปกครองส่วนใหญ่เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของกฎหรือคำสั่งทางปกครอง โดยขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนกฎหรือคำสั่งทางปกครองดังกล่าว การที่บทบัญญัติของกฎหมายนี้กำหนดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ทั้งหมด รวมถึงข้อพิพาทที่เกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองด้วยนั้น อาจทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้เสียหายจากกฎหรือคำสั่งทางปกครองนั้น ได้รับการเยียวยาที่ไม่เหมาะสมหรือน้อยกว่า

ที่ควรจะได้รับ ดังนั้น กระบวนการไกล่เกลี่ยของศาลปกครองน่าจะใช้กับข้อพิพาททางปกครองที่มีการเรียกร้องให้ชำระหนี้เงินมากกว่า จึงควรกำหนดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองในบางประเภทเท่านั้น เช่น คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดทางปกครองที่ผู้ฟ้องคดีมีการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทน จากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

๓.๒) เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องมีการออกกฎหมายลำดับรอง จึงควรกำหนดให้มีการออกหลักเกณฑ์ดังกล่าวโดยทันทีหรือโดยเร็วภายหลังที่กฎหมายบังคับใช้

๓.๓) เห็นควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในคดีปกครองไว้ในพระราชบัญญัติแทนการกำหนดในอนุบัญญัติ เนื่องจากกรณีดังกล่าวย่อมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการที่คู่กรณีจะเข้าดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยไม่มีสาระสำคัญ ฝ่ายนิติบัญญัติจึงสมควรที่จะกำหนดรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในคดีปกครอง ให้สมบูรณ์และครบถ้วนอย่างเป็นระบบมากกว่าที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังเช่นในประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) ควรกำหนดให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้โดยไม่จำกัดเฉพาะคดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ควรเปิดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้เป็นการทั่วไป

(๒) ควรกำหนดให้มีการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองโดยพิจารณาให้มีการไกล่เกลี่ยนอกศาล (ก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง) และการไกล่เกลี่ยในศาล (เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง) และควรกำหนดให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ตุลาการศาลปกครองเป็นผู้ไกล่เกลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นอีกช่องทางหนึ่งด้วย

(๓) ควรกำหนดสาระสำคัญของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยเฉพาะบทบาทของคู่กรณีในการจะริเริ่มดำเนินการและยุติการไกล่เกลี่ย โดยให้ความสำคัญกับความยินยอมของคู่กรณีเป็นปัจจัยสำคัญ และศาลปกครองควรมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือให้คู่กรณีสามารถทำการไกล่เกลี่ยกันได้ ตามความประสงค์

(๔) ควรกำหนดบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลในการสั่งพักการดำเนินกระบวนการพิจารณาไว้ เพื่อรอผลการไกล่เกลี่ย เนื่องจากการที่ศาลปกครองจะพิจารณาหรือดำเนินคดีไปควบคู่กับการดำเนินการไกล่เกลี่ยย่อมส่งผลเสียต่อการไกล่เกลี่ย เพราะคู่กรณีจะมีความรู้สึกในการเผชิญหน้ากันอยู่เสมอ การไกล่เกลี่ยอาจจะประสบความสำเร็จได้น้อย

(๕) ควรกำหนดให้ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งตามข้อตกลงที่ได้จากการไกล่เกลี่ยโดยให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามที่คู่กรณีตกลงกัน หรือกำหนดให้ข้อตกลงระหว่างคู่กรณีที่ทำขึ้นโดยเป็นผลมาจากการไกล่เกลี่ยเป็นสัญญาทางปกครอง หากคู่กรณีฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือสัญญาที่ตกลงกันดังกล่าว ก็ให้สิทธิคู่กรณีอีกฝ่ายยื่นคำขอต่อศาลเพื่อให้มีการบังคับดังเช่นการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลได้ ทั้งนี้ การที่ศาลปกครองจะพิพากษาตามข้อตกลงหรือจะบังคับตามข้อตกลงของคู่กรณีอันเป็นผลมาจากการไกล่เกลี่ย ศาลปกครองสามารถที่จะตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของข้อตกลงดังกล่าวได้ ก่อนที่จะมีคำพิพากษาตามข้อตกลงหรือก่อนที่จะบังคับคดีตามข้อตกลงของคู่กรณี

๔) กระบวนการยุติธรรมมีช่องทางการระงับข้อพิพาทได้โดยการไกล่เกลี่ย จะช่วยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วและทันที่

๕) เป็นการช่วยให้การทำงานของศาลปกครองก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น สามารถอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๒.๒ แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลหรือแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวได้ตามความจำเป็นและสมควร (เห็นด้วย ๑๐ ราย ไม่เห็นด้วย ๑ ราย)

กรณีเห็นด้วย

กระบวนการดังกล่าวเชื่อว่าน่าจะเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้มากขึ้น

กรณีไม่เห็นด้วย

ในการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลควรกำหนดให้ศาลต้องไต่สวนทุกกรณี มิเช่นนั้น อาจทำให้มีผู้ขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลมากขึ้น และทำให้คดีเข้าสู่ศาลเป็นจำนวนมาก จึงเห็นว่าไม่ควรมีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรานี้

๒.๓ เพิ่มเติมบทบัญญัติรองรับการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ดังนี้

๑) การยื่นคำฟ้อง กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีอาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด และกำหนดวันที่ถือว่าเป็นวันยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองในกรณีดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ

๒) การดำเนินกระบวนการพิจารณา กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ และให้ถือว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นการกระทำต่อหน้าศาลหรือองค์คณะพิจารณาพิพากษา ทั้งนี้ ศาลอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าวได้ (เห็นด้วย ๑๓ ราย)

กรณีเห็นด้วย

๑) เนื่องจากจะทำให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดีของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นการตอบสนองนโยบาย THAILAND 4.0 ของรัฐบาลด้วย

๓) การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ง่ายมากขึ้น และรวดเร็ว

๔) เป็นการช่วยให้การทำงานของศาลปกครองก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น สามารถอำนวยความสะดวกและความสะดวกให้ประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๕) เห็นด้วยในหลักการ แต่มีข้อสังเกตว่า

- การยื่นคำฟ้องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดนั้น เจ้าหน้าที่ศาลปกครองฝ่ายรับฟ้องอาจไม่สามารถให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดเสมือนกรณีผู้ฟ้องคดีเดินทางมายื่นฟ้องยังศาลปกครอง เช่น ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ระบุชื่อผู้ฟ้องคดีในคำฟ้อง หรือใช้นามแฝง หรือฟ้องในนามตัวแทนกลุ่มโดยไม่ได้ระบุชื่อและชื่อสกุลจริง ซึ่งสำนักงานศาลปกครองไม่อาจเสนอคำฟ้องนี้ต่อศาลเพื่อพิจารณาพิพากษาให้ได้ เนื่องจากไม่มีตัวผู้ฟ้องคดีที่จะชี้แจงให้ถ้อยคำต่อศาล หรือกรณีระบุชื่อตัวหรือชื่อสกุลแต่ไม่ระบุที่อยู่มาด้วย ประกอบการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง ราษฎรสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง

ไม่ต้องอาศัยทนายความ ดังนั้น เพื่อป้องกันข้อบกพร่องหรือปัญหาในการยื่นคำฟ้อง อันจะเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีเสียโอกาสที่จะได้รับการพิจารณาพิพากษาคดี การออกระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดควรมีความครอบคลุมเพื่อรองรับปัญหาดังกล่าว

๖) เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาลสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๔ แก้ไขเพิ่มเติมให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดอาจจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีหรือไม่ก็ได้ สำหรับคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่มีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่นั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม และกำหนดวิธีพิจารณาคดีแบบเร่งด่วน โดยส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าเป็นเวลาอันสมควรก่อนเริ่มการนั่งพิจารณาคดี (เห็นด้วย ๑๐ ราย)

กรณีเห็นด้วย

๑) เห็นด้วยในหลักการ แต่มีข้อสังเกตว่า

๑.๑) คำว่า “เห็นว่าการไม่นั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม องค์กรคณะพิจารณาพิพากษาอาจไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีก็ได้” เห็นว่า ควรมีการออกระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับขอบเขตคำว่า “ไม่ทำให้เสียความยุติธรรม” เพื่อลดข้อโต้แย้งเรื่องการตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

๑.๒) การให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดจะจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีหรือไม่ก็ได้ นั้น เป็นการทำให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน แต่หากไม่มีการนั่งพิจารณาคดีควรมีหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการยกเว้นการนั่งพิจารณาคดีที่ชัดเจน เพื่อความโปร่งใส เป็นธรรม ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

๓. การแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นอื่น ๆ

- แก้ไขเพิ่มเติมให้ ก.ศป. สามารถพิจารณาคัดเลือกตุลาการศาลปกครองที่พ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิดและมีใช่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการหรือถูกไล่ออก กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าได้ ถ้าผู้นั้นยังมีอายุไม่ครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีงบประมาณนั้น (เห็นด้วย ๘ ราย ไม่เห็นด้วย ๑ ราย)

กรณีเห็นด้วย

เห็นด้วยในหลักการ แต่มีข้อสังเกตว่า ข้อสังเกตเกี่ยวกับมาตรา ๖ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือกให้ตุลาการศาลปกครองกลับเข้ารับราชการ ซึ่งไม่เปิดโอกาสให้บุคคลที่พ้นจากตำแหน่ง เพราะเป็นบุคคลล้มละลายตามมาตรา ๒๑ (๕) ให้สามารถกลับเข้ารับราชการได้ เนื่องจากวัตถุประสงค์หนึ่งของกฎหมายล้มละลาย คือ ต้องการเปิดโอกาสให้บุคคลผู้ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ หรือ ผู้มี “หนี้สินล้นพ้นตัว” ได้อาศัยช่องทางที่สุจริตโดยผ่านทางกระบวนการยุติธรรมทางกฎหมายได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ โดยปราศจากภาระผูกพันจากหนี้เดิม เพื่อให้บุคคลผู้ซึ่งต้องประสบปัญหาภาวะทางการเงินที่หลายกรณีเกิดจากปัจจัยภายนอกอันไม่สามารถควบคุมได้ สามารถกลับเข้ามาในระบบเศรษฐกิจและกลับมาเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศต่อไปได้ ซึ่งรู้จักกันทั่วไปในนามของหลักการ “Fresh Start” ดังนั้น การไม่เปิดโอกาสให้ตุลาการศาลปกครองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุตามมาตรา ๒๑ (๕) ให้สามารถกลับเข้ารับราชการได้ อาจทำให้ศาลปกครองสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าไปได้

กรณีไม่เห็นด้วย

- การคัดเลือกตุลาการศาลปกครอง โดยการจับสลากคัดเลือกใหม่กับการให้กลับเข้ารับราชการ น่าจะมีความแตกต่างในเรื่องต้นทุนกับระยะเวลาในการฝึกอบรมบุคลากร เพื่อให้บุคลากรนั้นเป็นตุลาการศาลปกครองที่ดี ซึ่ง ก.ศ.ป. มีความจำเป็นถึงขนาดที่จะต้องให้บุคลากรที่พ้นจากตำแหน่งแล้วกลับเข้ารับราชการหรือไม่ อย่างไร และบุคคลที่จะกลับเข้ารับราชการ หากพ้นจากราชการเป็นระยะเวลาานาน จะมีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการเป็นตุลาการศาลปกครองหรือไม่ อย่างไร และในระหว่างที่พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองจะเชื่อได้อย่างไรว่า บุคคลนั้นจะไม่มีส่วนได้เสียหรือประโยชน์ขัดกับงานของศาลปกครอง เพราะหากให้บุคคลลักษณะนั้นกลับเข้ารับราชการ อาจจะทำให้ศาลปกครองถูกวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลบได้

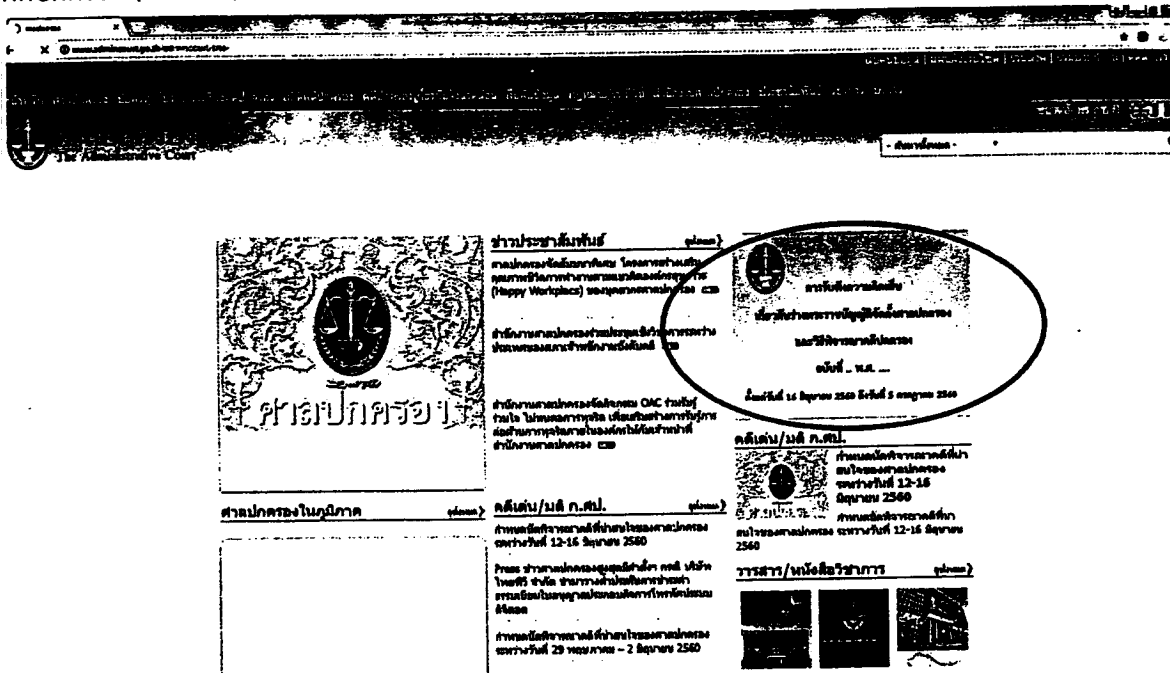
๔. ประเด็นอื่น ๆ

- อยากให้ศาลปกครองเพิ่มสิทธิในการฟ้องคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครองแก่ผู้ฟ้องคดี เพื่อที่ประชาชนทั่วไปจะได้ไม่ต้องเสียเวลาไปฟ้องคดีถึงสองศาล เช่นเดียวกับศาลอาญา

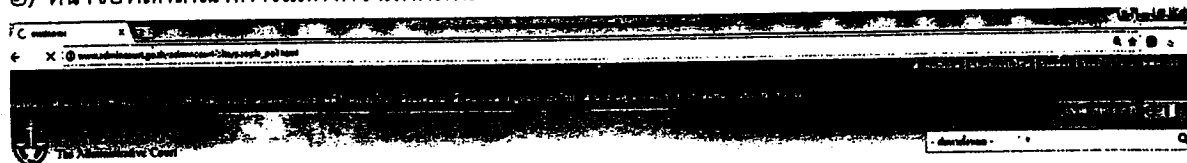

ข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ ผ่านเว็บไซต์ของศาลปกครอง ระหว่างวันที่ ๑๖ มิถุนายน ถึงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

๑) แบนเนอร์เข้าสู่ระบบการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่หน้าแรกเว็บไซต์ศาลปกครอง (www.admincourt.go.th)

๒) หน้าจอหลักเกณฑ์การแสดงความคิดเห็น

1 ขั้นตอนการลงทะเบียน

2 ขั้นตอนการตอบคำถาม

3 ขั้นตอนการประเมินผล

4 ขั้นตอนการแสดงผล

รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

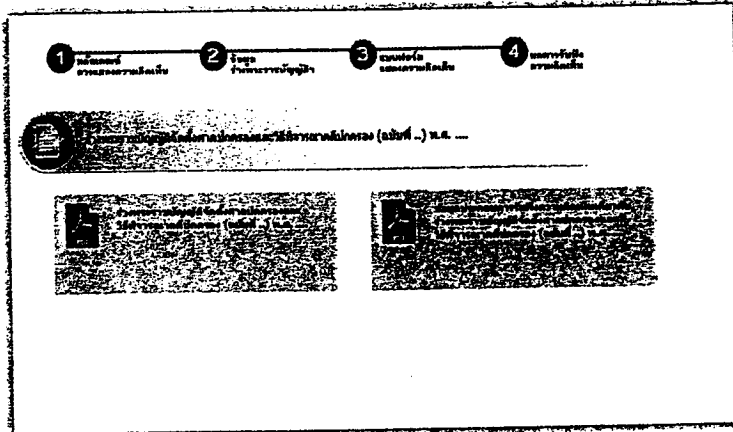
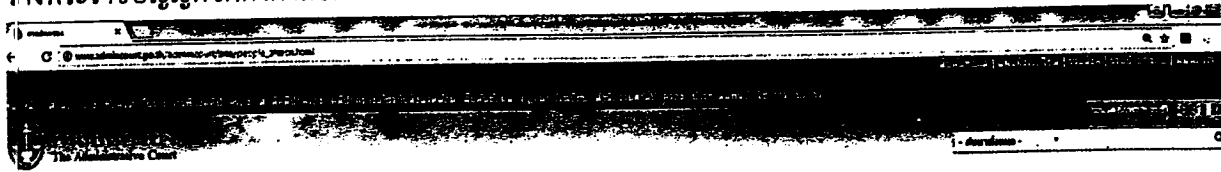
วัตถุประสงค์ของการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

หลักเกณฑ์การลงทะเบียน

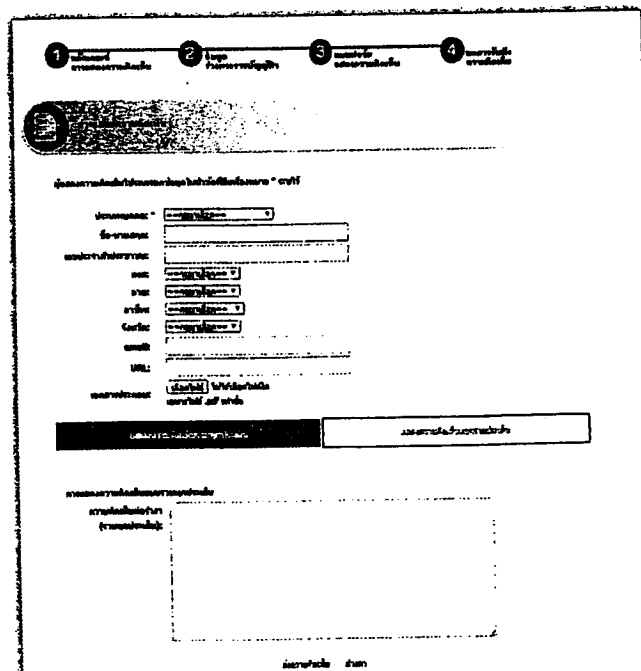
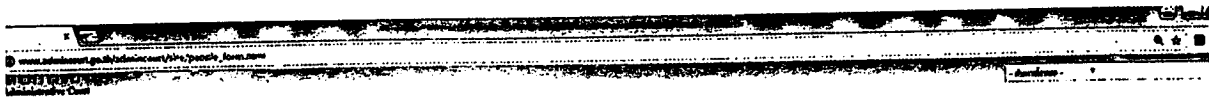
- สามารถเข้าระบบได้โดยอัตโนมัติ (www.admincourt.go.th) หรือแจ้งขอรับรหัสผ่านจากศาลปกครอง (จังหวัดกรุงเทพฯ) โทร ๐๒๒-๒๖๖๖๖๖๖
- สามารถลงทะเบียนได้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐
- ไม่สามารถลงทะเบียนซ้ำได้
- สามารถลงทะเบียนได้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ โดยสามารถลงทะเบียนได้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐
- ไม่สามารถลงทะเบียนได้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ โดยสามารถลงทะเบียนได้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

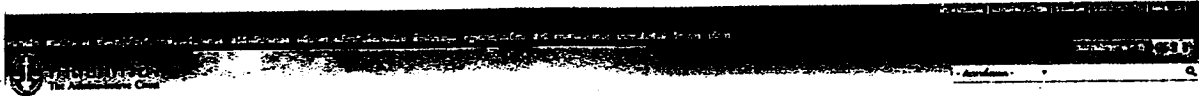
กรมการปกครอง

๓) หน้าจอเมนูข้อมูลร่าง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ประกอบด้วยข้อมูล (๑) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๒) ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๔) หน้าจอแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย (๑) หน้าจอแสดงความคิดเห็นรวมทุกประเด็นและ (๒) หน้าจอแสดงความคิดเห็นแยกประเด็น

1. Nama
2. No. Pendaftaran
3. Tanggal
4. Lokasi

Formulir Pendaftaran

Identifikasi Diri

Nama : _____
 No. Pendaftaran : _____
 Tanggal : _____
 Lokasi : _____

Detail Pendaftaran

1. Nama : _____
 2. No. Pendaftaran : _____
 3. Tanggal : _____
 4. Lokasi : _____

5. Nama : _____
 6. No. Pendaftaran : _____
 7. Tanggal : _____
 8. Lokasi : _____

9. Nama : _____
 10. No. Pendaftaran : _____
 11. Tanggal : _____
 12. Lokasi : _____

13. Nama : _____
 14. No. Pendaftaran : _____
 15. Tanggal : _____
 16. Lokasi : _____

17. Nama : _____
 18. No. Pendaftaran : _____
 19. Tanggal : _____
 20. Lokasi : _____

21. Nama : _____
 22. No. Pendaftaran : _____
 23. Tanggal : _____
 24. Lokasi : _____

25. Nama : _____
 26. No. Pendaftaran : _____
 27. Tanggal : _____
 28. Lokasi : _____

29. Nama : _____
 30. No. Pendaftaran : _____
 31. Tanggal : _____
 32. Lokasi : _____

33. Nama : _____
 34. No. Pendaftaran : _____
 35. Tanggal : _____
 36. Lokasi : _____

37. Nama : _____
 38. No. Pendaftaran : _____
 39. Tanggal : _____
 40. Lokasi : _____

41. Nama : _____
 42. No. Pendaftaran : _____
 43. Tanggal : _____
 44. Lokasi : _____

45. Nama : _____
 46. No. Pendaftaran : _____
 47. Tanggal : _____
 48. Lokasi : _____

49. Nama : _____
 50. No. Pendaftaran : _____
 51. Tanggal : _____
 52. Lokasi : _____

53. Nama : _____
 54. No. Pendaftaran : _____
 55. Tanggal : _____
 56. Lokasi : _____

57. Nama : _____
 58. No. Pendaftaran : _____
 59. Tanggal : _____
 60. Lokasi : _____

61. Nama : _____
 62. No. Pendaftaran : _____
 63. Tanggal : _____
 64. Lokasi : _____

65. Nama : _____
 66. No. Pendaftaran : _____
 67. Tanggal : _____
 68. Lokasi : _____

69. Nama : _____
 70. No. Pendaftaran : _____
 71. Tanggal : _____
 72. Lokasi : _____

73. Nama : _____
 74. No. Pendaftaran : _____
 75. Tanggal : _____
 76. Lokasi : _____

77. Nama : _____
 78. No. Pendaftaran : _____
 79. Tanggal : _____
 80. Lokasi : _____

81. Nama : _____
 82. No. Pendaftaran : _____
 83. Tanggal : _____
 84. Lokasi : _____

85. Nama : _____
 86. No. Pendaftaran : _____
 87. Tanggal : _____
 88. Lokasi : _____

89. Nama : _____
 90. No. Pendaftaran : _____
 91. Tanggal : _____
 92. Lokasi : _____

93. Nama : _____
 94. No. Pendaftaran : _____
 95. Tanggal : _____
 96. Lokasi : _____

97. Nama : _____
 98. No. Pendaftaran : _____
 99. Tanggal : _____
 100. Lokasi : _____

Lampiran 1

แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญ และกรอบระยะเวลาในการดำเนินการตาม
 ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
 (เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิพากษาคดีและการจัดการคดีของศาลปกครอง)

ลำดับที่	กฎหมายลำดับรองตามร่างพระราชบัญญัติ	กรอบสาระสำคัญ	กรอบระยะเวลาดำเนินการ (นับแต่วันที่พระราชบัญญัติมีผลใช้บังคับ)
๑.	ประกาศประธานศาลปกครองสูงสุด โดยความเห็นชอบของ ก.ศป. เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกกรรมการศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๘)	แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการ ศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความเหมาะสม สอดคล้องกับประกอบของ ก.ศป. ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การเลือกกรรมการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นตุลาการศาลปกครอง และการเลือกกรรมการ ศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็น ตุลาการศาลปกครอง เป็นต้น	ภายใน ๔๕ วัน
๒.	ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการ ในศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับการยื่นคำฟ้องทาง ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือ โทรสาร (ร่างมาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖)	กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำฟ้องต่อ ศาลปกครองโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัล อื่นใด หรือ โทรสาร	ภายใน ๔๕ วัน
๓.	ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการ ในศาลปกครองสูงสุด กำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการในการดำเนินการระบบพิจารณาโดยวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบ จอภาพ รวมทั้งกำหนดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการ ดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๑ เพิ่มมาตรา ๖๐/๑)	กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการระบบ พิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบ การประชุมทางจอภาพ รวมทั้งกำหนดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับ วิธีการดังกล่าว	ภายใน ๔๕ วัน

การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายต่อประชาชน
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นร่างกฎหมายที่เป็นการปรับปรุงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้มีการรวบรวมผลสรุปจากการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติต่อไป ดังนี้

๑. ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย
จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

โดยตรง ดังนี้

- (๑) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดและตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น
- (๒) ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
- (๓) บุคลากรอื่นของสำนักงานศาลปกครอง
- (๔) ประชาชนทั่วไป
- (๕) องค์กรหรือหน่วยงานอื่น

๒. ผลกระทบที่อาจได้รับจากร่างกฎหมาย โดยการวิเคราะห์ผลกระทบแยกออกเป็น
๒ ส่วน คือ ผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบ

ส่วนที่ ๑ ผลกระทบเชิงบวก

ด้านเศรษฐกิจ

-ไม่มี-

ด้านสังคม

-ไม่มี-

ด้านอื่น ๆ

การปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองนั้น เป็นไปเพื่อให้ประชาชนได้รับการพิจารณาคดีที่รวดเร็ว และยังเป็น การเพิ่มทางเลือกให้ประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่ายและมีประสิทธิภาพ อาทิ การเพิ่มการระงับข้อพิพาททางเลือกโดยวิธีการไกล่เกลี่ย และการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนแล้ว ยังช่วยสนับสนุนการลดภาระการใช้กระดาษ และลดภาระการใช้พื้นที่ของอาคารสำนักงานในการจัดเก็บเอกสาร อีกทั้งการปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังเป็นไปเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

/ ส่วนที่ ๒...

ส่วนที่ ๒ ผลกระทบเชิงลบ

-ไม่มี-

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ภายหลังจากที่กฎหมายมีผลบังคับใช้ ศาลปกครองจะสามารถผลิตคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนได้ในระยะเวลาอันสมควร (รวดเร็วขึ้น) และกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้ส่วนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลหรือแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวได้ตามความจำเป็นและสมควร อันเป็นการลดภาระให้กับประชาชนทั้งในด้านเวลาและค่าใช้จ่ายที่จะต้องเดินทางมาศาล รวมทั้งทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีมีความสะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นคำฟ้องทางไปรษณีย์ อีเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสารได้ และการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว

ข้อมูลการเผยแพร่สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติทางเว็บไซต์ของศาลปกครอง เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

๑. หน้าเว็บไซต์หลักของศาลปกครอง (www.admincourt.go.th)

ข่าวประชาสัมพันธ์ (ดูใหม่)

ประกาศรายชื่อผู้ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการสัมมนา หัวข้อ หลักปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ในวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเซ็น... [ดู](#)

ศาลปกครองนครราชสีมาได้จัดตั้งคณะนายอำนวยการของคณะตุลาการจำเลยผู้ฟ้องคดีอาชญากรรม บันเทิงแห่งประเทศไทย [ดู](#)

ศาลปกครองนครราชสีมาจัดกิจกรรมเนื่องอาหารกลางวันเพื่อน้องผู้พิการ [ดู](#)

คดีเด่น/มติ ก.ศป.
กำหนดนัดพิจารณาคดีที่นำ
มาในศาลปกครอง

๒. หน้าเว็บไซต์เผยแพร่สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ

1. การแสดงความคิดเห็น

2. รับรองร่างพระราชบัญญัติ

3. แบบฟอร์มแสดงความคิดเห็น

4. ผลการรับฟังความคิดเห็น

ค้นหาคำสั่งการปกครองและคำสั่งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

เอกสารแนบ

ด่วนที่สุด

ที่ ศป ๐๐๒๖/ ๕๗/๘

สำนักงานศาลปกครอง
เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอดำเนินการชี้แจงเหตุผลรายประเด็นในการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นในการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง)

๒. ข้อมูลการเผยแพร่คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นในการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพื่อตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง) ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีมติให้ศาลปกครองไปดำเนินการจัดทำคำชี้แจงเป็นรายประเด็นโดยเฉพาะในประเด็นที่มีผู้ไม่เห็นด้วย และเปิดเผยคำชี้แจงผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชน เพื่อให้ครบถ้วนตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น

สำนักงานศาลปกครองจึงขอดำเนินการชี้แจงเหตุผลรายประเด็นในการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง) รวมทั้งข้อมูลการเผยแพร่คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นในการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอติโชค ผลดี)

รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง รักษาการในตำแหน่ง

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

สำนักกฎหมาย กลุ่มนิติการ

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๐๔๑๘

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๘๓๙

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นในการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดี
และการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง)

๑. การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๑ แก้ไขเพิ่มเติมเหตุที่จะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
โดยกำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในกรณีตาย เกษียณอายุราชการ ถูกสั่งให้ออกจาก
ราชการ และถูกไล่ออกให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

ประเด็นนี้ไม่มีผู้คัดค้านหรือมีข้อสังเกตที่ต้องนำมาปรับปรุงร่างกฎหมาย จึงไม่มี
คำชี้แจงเหตุผลในประเด็นนี้

๑.๒ แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และ
วิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง
(ก.ศป.) ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรา ๑๙๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นนี้ไม่มีผู้คัดค้าน แต่มีข้อสังเกต ดังนี้

๑) มาตรา ๙ แห่งร่างพระราชบัญญัติฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ระบุถึงกรณีก่อนกรรมการตุลาการศาลปกครอง
ผู้ทรงคุณวุฒิจะดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง และ
กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) ในเวลาเดียวกัน
ไม่ได้ แต่จากการพิจารณาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่พบมาตราที่อ้างถึง คือ มาตรา ๔๑/๒
และมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) แต่อย่างไร

คำชี้แจง ในขณะที่เปิดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัตินั้น ศาลปกครอง
ได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อีกฉบับหนึ่ง
ซึ่งขณะนั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑/๒ และมาตรา ๘๑ และ
ขณะนี้มาตรา ๔๑/๒ และมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ
วิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีผลบังคับใช้แล้ว โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐

๒) มาตรา ๑๒ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙ แห่ง
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ระบุถึงกรณีก่อนกรรมการ
ตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ จะครบวาระเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการ
ตุลาการฯ ใหม่ ให้แล้วเสร็จก่อนชุดเดิมจะพ้นวาระ แต่ไม่ได้กำหนดผู้มีอำนาจดำเนินการคัดเลือกกรรมการตุลาการฯ
ใหม่ไว้ ซึ่งอาจมีปัญหว่าเป็นอำนาจของบุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการ

คำชี้แจง เมื่อกฎหมายไม่ได้กำหนดผู้มีอำนาจดำเนินการคัดเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิไว้โดยเฉพาะ จึงเป็นอำนาจของผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งก็คือประธานศาลปกครองสูงสุดที่จะเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการคัดเลือกกรรมการดังกล่าว

๑.๓ แก้ไขเพิ่มเติมสิทธิในการเสนอคดีต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดินให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นนี้มีผู้คัดค้าน โดยให้เหตุผลว่า

๑) ตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้คำว่า “การกระทำของหน่วยงานทางปกครอง” แต่ในมาตราที่แก้ไขใหม่ใช้คำว่า “การกระทำของหน่วยงานของรัฐ” แทน เห็นว่า การใช้ถ้อยคำดังกล่าวอาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความ เนื่องจากคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ไม่มีนิยามไว้ในกฎหมายดังเช่นคำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” จึงควรใช้คำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” เช่นเดิม หรือกำหนดนิยามความหมายของคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ให้ชัดเจน

๒) มาตรา ๑๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ระบุกรณีผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง โดยมีการใช้คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” แทนคำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” ซึ่งอาจจะไม่ครอบคลุมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินการทางปกครองด้วย

คำชี้แจง เหตุที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓ จากคำว่า “การกระทำของหน่วยงานทางปกครอง” เป็น “การกระทำของหน่วยงานของรัฐ” นั้น เพื่อมิให้บทบัญญัตินี้มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่การพิจารณาว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานของรัฐก็จำเป็นต้องพิจารณาให้อยู่ในความหมายของ “หน่วยงานทางปกครอง” แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นกฎหมายที่กำหนดรายละเอียดของอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครอง

๒. การแก้ไขปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๑ เพิ่มบทบัญญัติรองรับอำนาจศาลปกครองให้ดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองได้ โดยกำหนดให้บรรดาคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด เว้นแต่คดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น ให้ศาลปกครองมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

ประเด็นนี้ไม่มีผู้คัดค้าน แต่มีข้อสังเกต ดังนี้

๑) คดีปกครองส่วนใหญ่เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของกฎหรือคำสั่งทางปกครอง โดยขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนกฎหรือคำสั่งทางปกครองดังกล่าว การที่บทบัญญัติของกฎหมายนี้กำหนดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ทั้งหมด รวมถึงข้อพิพาทที่เกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองด้วยนั้น อาจทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้เสียหายจากกฎหรือคำสั่งทางปกครองนั้น ได้รับการเยียวยาที่ไม่เหมาะสม

หรือน้อยกว่าที่ควรจะได้รับ ดังนั้น กระบวนการไกล่เกลี่ยของศาลปกครองน่าจะใช้กับข้อพิพาททางปกครองที่มีการเรียกร้องให้ชำระหนี้เงินมากกว่า จึงควรกำหนดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองในบางประเภทเท่านั้น เช่น คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดทางปกครองที่ผู้ฟ้องคดีมีการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

๒) เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องมีการออกกฎหมายลำดับรอง จึงควรกำหนดให้มีการออกหลักเกณฑ์ดังกล่าวโดยทันทีหรือโดยเร็วภายหลังที่กฎหมายบังคับใช้

๓) เห็นควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในคดีปกครองไว้ ในพระราชบัญญัติแทนการกำหนดในอนุบัญญัติ เนื่องจากกรณีดังกล่าวย่อมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการที่คู่กรณีจะเข้าดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยไม่มีสาระสำคัญ ฝ่ายนิติบัญญัติจึงสมควรที่จะกำหนดรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในคดีปกครอง ให้สมบูรณ์และครบถ้วนอย่างเป็นระบบมากกว่าที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังเช่นในประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) ควรกำหนดให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้โดยไม่จำกัดเฉพาะคดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ควรเปิดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้เป็นการทั่วไป

(๒) ควรกำหนดให้มีการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองโดยพิจารณาให้มีการไกล่เกลี่ยนอกศาล (ก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง) และการไกล่เกลี่ยในศาล (เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง) และควรกำหนดให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ตุลาการศาลปกครองเป็นผู้ไกล่เกลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นอีกช่องทางหนึ่งด้วย

(๓) ควรกำหนดสาระสำคัญของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยเฉพาะบทบาทของคู่กรณีในการจะริเริ่มดำเนินการและยุติการไกล่เกลี่ย โดยให้ความสำคัญกับความยินยอมของคู่กรณีเป็นปัจจัยสำคัญ และศาลปกครองควรมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือให้คู่กรณีสามารถทำการไกล่เกลี่ยกันได้ตามความประสงค์

(๔) ควรกำหนดบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลในการสั่งพักการดำเนินกระบวนการพิจารณาไว้ เพื่อรอผลการไกล่เกลี่ย เนื่องจากการที่ศาลปกครองจะพิจารณาหรือดำเนินคดีไปควบคู่กับการดำเนินการไกล่เกลี่ยย่อมส่งผลเสียต่อการไกล่เกลี่ย เพราะคู่กรณีจะมีความรู้สึกในการเผชิญหน้ากันอยู่เสมอ การไกล่เกลี่ยอาจจะประสบความสำเร็จได้น้อย

(๕) ควรกำหนดให้ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งตามข้อตกลงที่ได้จากการไกล่เกลี่ยโดยให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามที่คู่กรณีตกลงกัน หรือกำหนดให้ข้อตกลงระหว่างคู่กรณีที่ทำขึ้นโดยเป็นผลมาจากการไกล่เกลี่ยเป็นสัญญาทางปกครอง หากคู่กรณีฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือสัญญาที่ตกลงกันดังกล่าว ก็ให้สิทธิคู่กรณีอีกฝ่ายยื่นคำขอต่อศาลเพื่อให้มีการบังคับดังเช่นการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลได้ ทั้งนี้ การที่ศาลปกครองจะพิพากษาตามข้อตกลงหรือจะบังคับตามข้อตกลงของคู่กรณีอันเป็นผลมาจากการไกล่เกลี่ย ศาลปกครองสามารถที่จะตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของข้อตกลงดังกล่าวได้ก่อนที่จะมีคำพิพากษาตามข้อตกลงหรือก่อนที่จะบังคับคดีตามข้อตกลงของคู่กรณี

คำชี้แจง โดยหลักการแล้ว กฎหมายที่กำหนดวิธีพิจารณาคดีปกครองของศาลปกครองนั้น จะประกอบด้วยสองส่วน ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดขอบเขตของวิธีพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการในรายละเอียด จะกำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งในเรื่องการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ก็เช่นกัน ในพระราชบัญญัติจะกำหนดเพียงอำนาจศาลปกครองให้ดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองได้เท่านั้น ส่วนรายละเอียดการไกล่เกลี่ยในคดีปกครอง เช่น คดีที่สามารถทำการไกล่เกลี่ยได้ หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท จะกำหนดไว้ในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งขณะนี้ศาลปกครองได้เตรียมร่างระเบียบดังกล่าวเพื่อรองรับกระบวนการไกล่เกลี่ยไว้ด้วยแล้ว ทั้งนี้ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ที่ออกเพื่อรองรับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น ในร่างมาตรา ๖ ได้กำหนดให้ต้องส่งให้สภาผู้แทนราษฎรในวันนี้ออกระเบียบดังกล่าว เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบได้ ถ้าต่อมามีการเสนอญัตติและสภาผู้แทนราษฎรมีมติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งระเบียบดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ออกระเบียบใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

๒.๒ แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลหรือแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวได้ตามความจำเป็นและสมควร

ประเด็นนี้มีผู้คัดค้าน โดยให้เหตุผลว่า ในการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลควรกำหนดให้ศาลต้องไต่สวนทุกกรณี มิเช่นนั้น อาจทำให้มีผู้ขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลมากขึ้น และทำให้คดีเข้าสู่ศาลเป็นจำนวนมาก จึงเห็นว่าไม่ควรมีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรานี้

คำชี้แจง การแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลหรือแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวได้ตามความจำเป็นและสมควรนั้น เพื่อเป็นการลดขั้นตอนการพิจารณาคดีที่มีมากเกินความจำเป็น เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาของศาลมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้ศาลพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในแต่ละกรณีไป หากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานมีเพียงพอที่ศาลจะพิจารณาสั่งคำขอได้แล้วก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้ผู้ยื่นคำขอมาสาลเพื่อทำการไต่สวนอีก สำหรับกรณีที่มีผู้คัดค้านมีข้อสังเกตว่า การให้การไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลเป็นดุลพินิจของศาลนั้น อาจทำให้มีผู้ขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลมากขึ้น และทำให้คดีเข้าสู่ศาลเป็นจำนวนมากนั้น เห็นว่า แม้จะมีผู้ยื่นคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลมากขึ้น และทำให้คดีเข้าสู่ศาลเป็นจำนวนมากก็เป็นอำนาจหน้าที่โดยปกติของศาลที่จะต้องพิจารณาคำขอและพิจารณาพิพากษาคดีอยู่แล้ว

๒.๓ เพิ่มเติมบทบัญญัติรองรับการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ดังนี้

๑) การยื่นคำฟ้อง กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีอาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด และกำหนดวันที่ถือว่าเป็นวันยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองในกรณีดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ

๒) การดำเนินกระบวนการพิจารณา กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ และให้ถือว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นการกระทำต่อหน้าศาลหรือองค์คณะพิจารณาพิพากษา ทั้งนี้ ศาลอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าวได้

ประเด็นนี้ไม่มีผู้คัดค้าน แต่มีข้อสังเกตว่า การยื่นคำฟ้องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด นั้น เจ้าหน้าที่ศาลปกครองฝ่ายรับฟ้องอาจไม่สามารถให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดเสมือนกรณีผู้ฟ้องคดีเดินทางมายื่นฟ้องยังศาลปกครอง เช่น ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับรู้ชื่อผู้ฟ้องคดีในคำฟ้อง หรือใช้นามแฝง หรือฟ้องในนามตัวแทนกลุ่มโดยไม่ได้รับรู้ชื่อและชื่อสกุลจริง ซึ่งสำนักงานศาลปกครองไม่อาจเสนอคำฟ้องนี้ต่อศาลเพื่อพิจารณาพิพากษาให้ได้ เนื่องจากไม่มีตัวผู้ฟ้องคดีที่จะชี้แจงให้ถ้อยคำต่อศาล หรือกรณีระบุชื่อตัวหรือชื่อสกุลแต่ไม่ระบุที่อยู่มาด้วย ประกอบการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง ราษฎรสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองไม่ต้องอาศัยทนายความ ดังนั้น เพื่อป้องกันข้อบกพร่องหรือปัญหาในการยื่นคำฟ้อง อันจะเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีเสียโอกาสที่จะได้รับการพิจารณาพิพากษาคดี การออกระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ควรมีความครอบคลุมเพื่อรองรับปัญหาดังกล่าว

คำชี้แจง การกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด นั้น เป็นเพียงการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ฟ้องคดีในการยื่นคำฟ้องเท่านั้น หากผู้ฟ้องคดีประสงค์จะให้เจ้าหน้าที่ศาลปกครองฝ่ายรับฟ้องให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ก็สามารถนำคำฟ้องมายื่นด้วยตนเองต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายรับฟ้อง ณ สำนักงานศาลปกครองที่มีเขตอำนาจตามที่อยู่ผู้ฟ้องคดี มีภูมิลำเนาหรือที่ภูมิลำเนาเกิดขึ้นได้ อีกทั้งมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดกรณีคำฟ้องใดมีรายการไม่ครบ หรือไม่ชัดเจน หรือไม่อาจเข้าใจได้ ให้สำนักงานศาลปกครองให้คำแนะนำแก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องนั้นให้ถูกต้อง ในการนี้ให้ถือวันที่ยื่นฟ้องครั้งแรกเป็นหลักในการนับอายุความ ซึ่งสำนักงานศาลปกครองอาจให้คำแนะนำแก่ผู้ฟ้องคดีทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้

๒.๔ แก้ไขเพิ่มเติมให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดอาจจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีหรือไม่ก็ได้ สำหรับคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่มีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่นั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม และกำหนดวิธีพิจารณาคดีแบบเร่งด่วน โดยส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าเป็นเวลาอันสมควรก่อนเริ่มการนั่งพิจารณาคดี

ประเด็นนี้ไม่มีผู้คัดค้าน แต่มีข้อสังเกตว่า

๑) คำว่า “เห็นว่าการไม่นั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม องค์กรคณะพิจารณาพิพากษาอาจไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีก็ได้” เห็นว่า ควรมีการออกระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับขอบเขตคำว่า “ไม่ทำให้เสียความยุติธรรม” เพื่อลดข้อโต้แย้งเรื่องการตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

๒) การให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดจะจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีหรือไม่ก็ได้ นั้น เป็นการทำให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน แต่หากไม่มีการนั่งพิจารณาคดีควรมีหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการยกเว้นการนั่งพิจารณาคดีที่ชัดเจน เพื่อความโปร่งใส เป็นธรรม ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

คำชี้แจง ศาลปกครองขอรับข้อสังเกตนี้ไว้พิจารณาเพื่อจัดทำหลักเกณฑ์

ที่เกี่ยวข้องต่อไป

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นในการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....
(เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดี
และการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง)

๑. การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๑ แก้ไขเพิ่มเติมเหตุที่จะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
โดยกำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในกรณีตาย เกษียณอายุราชการ ถูกสั่งให้ออกจาก
ราชการ และถูกไล่ออกให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

ประเด็นนี้ไม่มีผู้คัดค้านหรือมีข้อสังเกตที่ต้องนำมาปรับปรุงร่างกฎหมาย จึงไม่มี
คำชี้แจงเหตุผลในประเด็นนี้

๑.๒ แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และ
วิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง
(ก.ศป.) ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรา ๑๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นนี้ไม่มีผู้คัดค้าน แต่มีข้อสังเกต ดังนี้

๑) มาตรา ๙ แห่งร่างพระราชบัญญัติฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ระบุถึงกรณีก่อนกรรมการตุลาการศาลปกครอง
ผู้ทรงคุณวุฒิจะดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง และ
กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) ในเวลาเดียวกัน
ไม่ได้ แต่จากการพิจารณาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่พบมาตราที่อ้างถึง คือ มาตรา ๔๑/๒
และมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) แต่อย่างใด

คำชี้แจง ในขณะที่เปิดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัตินั้น ศาลปกครอง
ได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อีกฉบับหนึ่ง
ซึ่งขณะนั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑/๒ และมาตรา ๘๑ และ
ขณะนี้มาตรา ๔๑/๒ และมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ
วิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีผลบังคับใช้แล้ว โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐

๒) มาตรา ๑๒ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙ แห่ง
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ระบุถึงกรณีก่อนกรรมการ
ตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ จะครบวาระเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการ
ตุลาการฯ ใหม่ ให้แล้วเสร็จก่อนชุดเดิมจะพ้นวาระ แต่ไม่ได้กำหนดผู้มีอำนาจดำเนินการคัดเลือกกรรมการตุลาการฯ
ใหม่ไว้ ซึ่งอาจมีปัญหาว่าเป็นอำนาจของบุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการ

คำชี้แจง เมื่อกฎหมายไม่ได้กำหนดผู้มีอำนาจดำเนินการคัดเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิไว้โดยเฉพาะ จึงเป็นอำนาจของผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งก็คือประธานศาลปกครองสูงสุดที่จะเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการคัดเลือกกรรมการดังกล่าว

๑.๓ แก้ไขเพิ่มเติมสิทธิในการเสนอคดีต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดินให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นนี้มีผู้คัดค้าน โดยให้เหตุผลว่า

๑) ตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้คำว่า “การกระทำของหน่วยงานทางปกครอง” แต่ในมาตราที่แก้ไขใหม่ใช้คำว่า “การกระทำของหน่วยงานของรัฐ” แทน เห็นว่า การใช้ถ้อยคำดังกล่าวอาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความ เนื่องจากคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ไม่มีนิยามไว้ในกฎหมายดังเช่นคำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” จึงควรใช้คำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” เช่นเดิม หรือกำหนดนิยามความหมายของคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ให้ชัดเจน

๒) มาตรา ๑๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ระบุกรณีผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง โดยมีการใช้คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” แทนคำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” ซึ่งอาจจะไม่ครอบคลุมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินการทางปกครองด้วย -

คำชี้แจง เหตุที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓ จากคำว่า “การกระทำของหน่วยงานทางปกครอง” เป็น “การกระทำของหน่วยงานของรัฐ” นั้น เพื่อให้บทบัญญัตินี้มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่การพิจารณาว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานของรัฐก็จำเป็นต้องพิจารณาให้อยู่ในความหมายของ “หน่วยงานทางปกครอง” แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นกฎหมายที่กำหนดรายละเอียดของอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครอง

๒. การแก้ไขปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๑ เพิ่มบทบัญญัติรองรับอำนาจศาลปกครองให้ดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองได้ โดยกำหนดให้บรรดาคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด เว้นแต่คดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น ให้ศาลปกครองมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

ประเด็นนี้ไม่มีผู้คัดค้าน แต่มีข้อสังเกต ดังนี้

๑) คดีปกครองส่วนใหญ่เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของกฎหรือคำสั่งทางปกครอง โดยขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนกฎหรือคำสั่งทางปกครองดังกล่าว การที่บทบัญญัติของกฎหมายนี้กำหนดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ทั้งหมด รวมถึงข้อพิพาทที่เกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองด้วยนั้น อาจทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้เสียหายจากกฎหรือคำสั่งทางปกครองนั้น ได้รับการเยียวยาที่ไม่เหมาะสม

หรือน้อยกว่าที่ควรจะได้รับ ดังนั้น กระบวนการไกล่เกลี่ยของศาลปกครองน่าจะใช้กับข้อพิพาททางปกครองที่มีการเรียกร้องให้ชำระหนี้เงินมากกว่า จึงควรกำหนดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองในบางประเภทเท่านั้น เช่น คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดทางปกครองที่ผู้ฟ้องคดีมีการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

๒) เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องมีการออกกฎหมายลำดับรอง จึงควรกำหนดให้มีการออกหลักเกณฑ์ดังกล่าวโดยทันทีหรือโดยเร็วภายหลังที่กฎหมายบังคับใช้

๓) เห็นควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในคดีปกครองไว้ ในพระราชบัญญัติแทนการกำหนดในอนุบัญญัติ เนื่องจากกรณีดังกล่าวย่อมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการที่คู่กรณีจะเข้าดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยไม่มีสาระสำคัญ ฝ่ายนิติบัญญัติจึงสมควรที่จะกำหนดรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในคดีปกครอง ให้สมบูรณ์และครบถ้วนอย่างเป็นระบบมากกว่าที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังเช่นในประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) ควรกำหนดให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้โดยไม่จำกัดเฉพาะคดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ควรเปิดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้เป็นการทั่วไป

(๒) ควรกำหนดให้มีการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองโดยพิจารณาให้มีการไกล่เกลี่ยนอกศาล (ก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง) และการไกล่เกลี่ยในศาล (เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง) และควรกำหนดให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ตุลาการศาลปกครองเป็นผู้ไกล่เกลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นอีกช่องทางหนึ่งด้วย

(๓) ควรกำหนดสาระสำคัญของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยเฉพาะบทบาทของคู่กรณีในการจะริเริ่มดำเนินการและยุติการไกล่เกลี่ย โดยให้ความสำคัญกับความยินยอมของคู่กรณีเป็นปัจจัยสำคัญ และศาลปกครองควรมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือให้คู่กรณีสามารถทำการไกล่เกลี่ยกันได้ตามความประสงค์

(๔) ควรกำหนดบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลในการสั่งพักการดำเนินกระบวนการพิจารณาไว้ เพื่อรอผลการไกล่เกลี่ย เนื่องจากการที่ศาลปกครองจะพิจารณาหรือดำเนินคดีไปควบคู่กับการดำเนินการไกล่เกลี่ยย่อมส่งผลเสียต่อการไกล่เกลี่ย เพราะคู่กรณีจะมีความรู้สึกในการเผชิญหน้ากันอยู่เสมอ การไกล่เกลี่ยอาจจะประสบความสำเร็จได้น้อย

(๕) ควรกำหนดให้ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งตามข้อตกลงที่ได้จากการไกล่เกลี่ยโดยให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามที่คู่กรณีตกลงกัน หรือกำหนดให้ข้อตกลงระหว่างคู่กรณีที่ทำขึ้นโดยเป็นผลมาจากการไกล่เกลี่ยเป็นสัญญาทางปกครอง หากคู่กรณีฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือสัญญาที่ตกลงกันดังกล่าว ก็ให้สิทธิคู่กรณีอีกฝ่ายยื่นคำขอต่อศาลเพื่อให้มีการบังคับดังเช่นการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลได้ ทั้งนี้ การที่ศาลปกครองจะพิพากษาตามข้อตกลงหรือจะบังคับตามข้อตกลงของคู่กรณีอันเป็นผลมาจากการไกล่เกลี่ย ศาลปกครองสามารถที่จะตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของข้อตกลงดังกล่าวได้ก่อนที่จะมีคำพิพากษาตามข้อตกลงหรือก่อนที่จะบังคับคดีตามข้อตกลงของคู่กรณี

คำชี้แจง โดยหลักการแล้ว กฎหมายที่กำหนดวิธีพิจารณาคดีปกครองของศาลปกครองนั้น จะประกอบด้วยสองส่วน ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งกำหนดขอบเขตของวิธีพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการในรายละเอียด จะกำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งในเรื่องการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ก็เช่นกัน ในพระราชบัญญัติจะกำหนดเพียงอำนาจศาลปกครองให้ดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองได้เท่านั้น ส่วนรายละเอียดการไกล่เกลี่ยในคดีปกครอง เช่น คดีที่สามารถทำการไกล่เกลี่ยได้ หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท จะกำหนดไว้ในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งขณะนี้ศาลปกครองได้เตรียมร่างระเบียบดังกล่าวเพื่อรองรับกระบวนการไกล่เกลี่ยไว้ด้วยแล้ว ทั้งนี้ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ที่ออกเพื่อรองรับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น ในร่างมาตรา ๖ ได้กำหนดให้ต้องส่งให้สภาผู้แทนราษฎรในวันออกระเบียบดังกล่าว เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบได้ ถ้าต่อมามีการเสนอญัตติและสภาผู้แทนราษฎรมีมติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งระเบียบดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ยกเลิกระเบียบใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

๒.๒ แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลหรือแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวได้ตามความจำเป็นและสมควร

ประเด็นนี้มีผู้คัดค้าน โดยให้เหตุผลว่า ในการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลควรกำหนดให้ศาลต้องไต่สวนทุกกรณี มิเช่นนั้น อาจทำให้มีผู้ขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลมากขึ้น และทำให้คดีเข้าสู่ศาลเป็นจำนวนมาก จึงเห็นว่าไม่ควรมีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรานี้

คำชี้แจง การแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลหรือแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่นก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวได้ตามความจำเป็นและสมควรนั้น เพื่อเป็นการลดขั้นตอนการพิจารณาคดีที่มีมากเกินความจำเป็น เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาของศาลมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้ศาลพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในแต่ละกรณีไป หากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานมีเพียงพอที่ศาลจะพิจารณาสั่งคำขอได้แล้วก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้ผู้ยื่นคำขอมาศาลเพื่อทำการไต่สวนอีก สำหรับกรณีที่ผู้คัดค้านมีข้อสังเกตว่า การให้การไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลเป็นดุลพินิจของศาลนั้น อาจทำให้มีผู้ขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลมากขึ้น และทำให้คดีเข้าสู่ศาลเป็นจำนวนมากนั้น เห็นว่า แม้จะมีผู้ยื่นคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลมากขึ้น และทำให้คดีเข้าสู่ศาลเป็นจำนวนมากก็เป็นอำนาจหน้าที่โดยปกติของศาลที่จะต้องพิจารณาคำขอและพิจารณาพิพากษาคดีอยู่แล้ว

๒.๓ เพิ่มเติมบทบัญญัติรองรับการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ดังนี้

๑) การยื่นคำฟ้อง กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีอาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด และกำหนดวันที่ถือว่าเป็นวันยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองในกรณีดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ

๒) การดำเนินกระบวนการพิจารณา กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ และให้ถือว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาของศาล และเป็นกรกระทำต่อหน้าศาลหรือองค์คณะพิจารณาพิพากษา ทั้งนี้ ศาลอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าวได้

ประเด็นนี้ไม่มีผู้คัดค้าน แต่มีข้อสังเกตว่า การยื่นคำฟ้องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด นั้น เจ้าหน้าที่ศาลปกครองฝ่ายรับฟ้องอาจจะไม่สามารถให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดเสมือนกรณีผู้ฟ้องคดีเดินทางมายื่นฟ้องยังศาลปกครอง เช่น ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ระบุชื่อผู้ฟ้องคดีในคำฟ้อง หรือใช้นามแฝง หรือฟ้องในนามตัวแทนกลุ่มโดยไม่ได้ระบุชื่อและชื่อสกุลจริง ซึ่งสำนักงานศาลปกครองไม่อาจเสนอคำฟ้องนี้ต่อศาลเพื่อพิจารณาพิพากษาให้ได้ เนื่องจากไม่มีตัวผู้ฟ้องคดีที่จะชี้แจงให้ด้วยคำต่อศาล หรือกรณีระบุชื่อตัวหรือชื่อสกุลแต่ไม่ระบุที่อยู่มาด้วย ประกอบการดำเนินกระบวนการพิจารณา คดีปกครอง ราษฎรสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองไม่ต้องอาศัยทนายความ ดังนั้น เพื่อป้องกันข้อบกพร่องหรือปัญหาในการยื่นคำฟ้อง อันจะเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีเสียโอกาสที่จะได้รับการพิจารณาพิพากษาคดี การออกระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ควรมีความครอบคลุมเพื่อรองรับปัญหาดังกล่าว

คำชี้แจง การกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด นั้น เป็นเพียงการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ฟ้องคดีในการยื่นคำฟ้องเท่านั้น หากผู้ฟ้องคดีประสงค์จะให้เจ้าหน้าที่ศาลปกครองฝ่ายรับฟ้องให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ก็สามารถนำคำฟ้องมายื่นด้วยตนเองต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายรับฟ้อง ณ สำนักงานศาลปกครองที่มีเขตอำนาจตามที่ผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาหรือที่มรดกคดีเกิดขึ้นได้ อีกทั้งมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดกรณีคำฟ้องใดมีรายการไม่ครบ หรือไม่ชัดเจน หรือไม่อาจเข้าใจได้ ให้สำนักงานศาลปกครองให้คำแนะนำแก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องนั้นให้ถูกต้องในการนี้ให้ถือวันที่ยื่นฟ้องครั้งแรกเป็นหลักในการนับอายุความ ซึ่งสำนักงานศาลปกครองอาจให้คำแนะนำแก่ผู้ฟ้องคดีทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้

๒.๔ แก้ไขเพิ่มเติมให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดอาจจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีหรือไม่ก็ได้ สำหรับคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่มีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่นั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม และกำหนดวิธีพิจารณาคดีแบบเร่งด่วน โดยส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าเป็นเวลาอันสมควรก่อนเริ่มการนั่งพิจารณาคดี

ประเด็นนี้ไม่มีผู้คัดค้าน แต่มีข้อสังเกตว่า

๑) คำว่า “เห็นว่าการไม่นั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม องค์กรคณะพิจารณาพิพากษาอาจไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีก็ได้” เห็นว่า ควรมีการออกระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับขอบเขตคำว่า “ไม่ทำให้เสียความยุติธรรม” เพื่อลดข้อโต้แย้งเรื่องการตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

๒) การให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดจะจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีหรือไม่ก็ได้ นั้น เป็นการทำให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน แต่หากไม่มีการนั่งพิจารณาคดีควรมีหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการยกเว้นการนั่งพิจารณาคดีที่ชัดเจน เพื่อความโปร่งใส เป็นธรรม ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา
คำชี้แจง ศาลปกครองขอรับข้อสังเกตนี้ไว้พิจารณาเพื่อจัดทำหลักเกณฑ์
ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ที่ ผผ ๐๑/๓๖

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๑๑/๒๐ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ส่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อพิจารณา โดยขอให้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีโดยตรงภายในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แล้วเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายรักษเกชา แฉ่ฉ่าย)

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักบริหารกลาง

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๙๒๐๙

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๗๓

www.ombudsman.go.th

ความที่สุด

ที่ ศป ๐๐๒๖/ น/๑๗

ศาลปกครอง

เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๑๘๒๐ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๕๑๑/๑๔ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑

๒. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๓. ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ตรวจพิจารณาแล้ว

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้ลงมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง) และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป นั้น

ศาลปกครองขอเรียนว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ แจ้งว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว เห็นควรให้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ ที่มา คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกการพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการประชุมของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) รวมทั้งการเสนอเรื่องต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกระบวนการพิจารณาพิพากษาและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง เพื่อที่คณะรัฐมนตรีจะได้พิจารณาให้ทันต่อกรอบระยะเวลาก่อนเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงขอให้สำนักงานศาลปกครองดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ โดยให้ศาลปกครองโปรดพิจารณาแจ้งยืนยันความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ผ่านการตรวจพิจารณาแล้วนี้ให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีโดยตรง

/ ในการนี้

ในการนี้ ศาลปกครองได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตดังนี้

๑. ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ เรื่องการส่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้สภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบ เห็นว่า การกำหนดให้จะต้องส่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ออกตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๖๐/๑ ให้สภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบนั้น อาจจะทำให้การดำเนินการไม่มีความคล่องตัวหรือไม่ยืดหยุ่น เนื่องจากมาตราทั้งสองเป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก อันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากขึ้นและไม่มีผลกระทบในด้านลบต่อประชาชน อีกทั้งโดยสภาพเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การที่จะรอให้สภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบอาจจะทำให้เทคโนโลยีดังกล่าวล้าหลัง ซึ่งอาจจะมีผลกระทบกับประชาชน

๒. ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ เรื่องการพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เห็นว่า มาตรา ๒๒ วรรคสาม ที่กำหนดว่า ในกรณีการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ให้พ้นจากตำแหน่งทันทีโดยไม่ต้องให้ ก.ศป. ต้องมีมติให้ออกจากราชการอีกนั้น เห็นว่า อาจกระทบต่อหลักประกันความเป็นอิสระของตุลาการ เนื่องจากข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) บางกรณีอาจรับฟังได้เป็นที่ยุติ แต่ในบางกรณีอาจจะต้องใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจพิจารณาประกอบ และโดยหลักการแล้ว เมื่อ ก.ศป. มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารงานบุคคลของตุลาการศาลปกครอง จึงควรให้ ก.ศป. เป็นผู้พิจารณาการให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง

๓. ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ เรื่องการกลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองหรือการโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง เห็นว่า เมื่อ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกให้ตุลาการศาลปกครองผู้ใดกลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองหรือโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองแล้ว ในกรณีของตุลาการศาลปกครองสูงสุดนั้น ไม่ควรกำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาอีก เนื่องจากเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด กฎหมายได้กำหนดให้ผู้เข้าดำรงตำแหน่งจะต้องผ่านการตรวจสอบจากวุฒิสภาไปแล้วครั้งหนึ่ง และเมื่อกลับเข้ารับราชการหรือโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด ก็ได้กลับเข้าดำรงตำแหน่งได้ทันที ก.ศป. ยังคงต้องตรวจสอบในเรื่องคุณสมบัติ ความเหมาะสม และจริยธรรม ของตุลาการผู้นั้นด้วย อีกทั้งกรณีนี้มิใช่เป็นการเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ โดยเฉพาะในกรณีที่ตุลาการศาลปกครองโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองนั้น ก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรเดิม และผู้นั้นได้ทำประโยชน์และเสียสละในการทำงานที่ในตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

๔. ร่างมาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา ๓๔ เรื่องการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่า การกำหนดให้ดำเนินการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ก่อนจะครบวาระเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสัปดาห์ “แต่ไม่เกินเก้าสัปดาห์” นั้น อาจจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากในกระบวนการจัดเตรียมการเลือกย่อมต้องขึ้นอยู่กับอนุบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ประกอบกับการเลือกกรรมการดังกล่าวจากบุคคลภายนอกด้วยนั้น อาจทำให้การดำเนินการเลือกไม่ทันภายในกำหนดเวลาหากกำหนดระยะเวลาไม่เกินเก้าสัปดาห์ไว้ด้วย นอกจากนี้ หากในอนาคตมีจำนวนตุลาการศาลปกครองเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมาก การเลือกคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากตุลาการศาลปกครองชั้นต้นหรือตุลาการศาลปกครองสูงสุด ก็อาจมีปัญหาเรื่องระยะเวลาในการจัดการเลือกได้ หากกำหนดเงื่อนไขเวลา “ไม่เกินเก้าสัปดาห์” ไว้ จึงเห็นว่าการกำหนดให้มี

/ การเลือก...

การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิก่อนจะครบวาระเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวัน ตามร่างพระราชบัญญัติที่ศาลปกครองได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีมีมติรับหลักการแล้ว น่าจะมีความเหมาะสมแล้ว

๕. ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙/๑ เรื่องการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า การเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่ว่าจะเลือกตามวาระหรือเลือกตั้งซ่อม ควรกำหนดให้มีอนุบัญญัติรองรับหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกที่ชัดเจน เพื่อมิให้เกิดข้อโต้แย้งในวิธีปฏิบัติและเพื่อให้มีกระบวนการกลั่นกรองบุคคลที่จะมาเป็นกรรมการที่ชัดเจน

๖. ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑/๑ เรื่ององค์ประกอบและองค์ประชุมของ ก.ศป. กรณีที่ไม่มีกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิหรือมีแต่ไม่ครบจำนวน เห็นว่า การที่กำหนดให้ ก.ศป. สามารถพิจารณาเรื่องเร่งด่วน ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (ก) หรือ (ข) ได้ อาจไม่เหมาะสม เนื่องจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (ก) หรือ (ข) เป็นกรรมการที่เป็นตุลาการศาลปกครอง ในการประชุมของ ก.ศป. จึงควรมีผู้แทนของตุลาการศาลปกครองอยู่ในที่ประชุมด้วย

๗. ร่างมาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖ ในเรื่องการยื่นคำฟ้อง เห็นว่า ในเรื่องประเภทของสื่อและวิธีการ ควรกำหนดให้กว้างกว่านี้ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต จึงควรแก้ไขจากคำว่า "สื่อดิจิทัลอื่นใด" เป็น "สื่ออื่นใดตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด"

๘. ร่างมาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๙/๑ ในเรื่องการไม่นั่งพิจารณาคดีของศาล เห็นว่า เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ในการเสนอร่างมาตรานี้ จะนำไปเพื่อลดขั้นตอนในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีที่เห็นว่ามีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีจะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม ดังนั้น การที่กำหนดให้คู่กรณีสามารถแสดงความประสงค์เพื่อให้มีการนั่งพิจารณาและให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี อาจจะไม่บรรลุเจตนารมณ์ของร่างมาตรานี้

ศาลปกครองจึงขอแจ้งยืนยันความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมข้อสังเกตของศาลปกครอง มาเพื่อให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิยะ ปะตังทา)

ประธานศาลปกครองสูงสุด

สำนักงานศาลปกครอง

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๐๙๑๘ (โทรศัพท์สายด่วน "๑๓๕๕")

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๘๓๙